ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 8ης Σεπτεμβρίου 2010 *

Στην υπόθεση Τ-29/05,

Deltafina SpA, με έδρα το Orvieto (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τους R. Jacchia, A. Terranova, I. Picciano, F. Ferraro, J.-F. Bellis και F. Di Gianni, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπουμένης αρχικώς από τους É. Gippini Fournier και F. Amato και, εν συνεχεία, από τους É. Gippini Fournier και V. Di Bucci,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

με αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως Ε(2004) 4030 τελικό της Επιτροπής, της 20ής Οκτωβρίου 2004, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 81, παράγραφος 1, [ΕΚ] (υπόθεση COMP/C.38.238/B.2 – Ακατέργαστος καπνός – Ισπανία), και, επικουρικώς, τη μείωση του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα με την απόφαση αυτή,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους O. Czúcz, πρόεδρο, I. Labucka και K. O'Higgins (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Ιουνίου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Η προσφεύγουσα, Deltafina SpA, είναι ιταλική εταιρία της οποίας οι κύριες δραστηριότητες συνίστανται στην πρώτη μεταποίηση ακατέργαστου καπνού και στη διάθεση μεταποιημένου καπνού στο εμπόριο. Η προσφεύγουσα ανήκει κατά 100 %

στην αμερικανική εταιρία Universal Corp., μέσω εταιρίας κατά 100 % θυγατρικής της Universal Corp., ήτοι της αμερικανικής εταιρίας Universal Leaf Tobacco Company Inc. (στο εξής: Universal Leaf).

2 Η Universal Leaf κατέχει, επίσης, το σύνολο του κεφαλαίου της Tabacos Españoles, SL (στο εξής: Taes), μιας από τις τέσσερις επιχειρήσεις πρώτης μεταποιήσεως ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία (στο εξής: επιχειρήσεις μεταποιήσεως ή ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως).

3 Ο όμιλος, στον οποίο ανήκουν οι διάφορες εταιρίες που μνημονεύθηκαν στις σκέψεις 1 και 2 ανωτέρω, θα αποκαλείται στο εξής «όμιλος Universal».

4 Στις 3 και 4 Οκτωβρίου 2001, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στην οποία είχαν περιέλθει πληροφορίες κατά τις οποίες οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και οι Ισπανοί παραγωγοί ακατέργαστου καπνού διέπραξαν παραβάσεις του άρθρου 81 ΕΚ, διενήργησε ελέγχους δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81 ΕΚ] και [82 ΕΚ] (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), στις εγκαταστάσεις τριών εκ των ως άνω επιχειρήσεων μεταποιήσεως, ήτοι της Compañia española de tabaco en rama, SA (στο εξής: Cetarsa), της Agroexpansión, SA και της World Wide Tobacco España, SA (στο εξής: WWTE), καθώς και στις εγκαταστάσεις της Asociación Nacional de Empresas Transformadoras de Tabaco (Ισπανικής Εθνικής Ενώσεως Επιχειρήσεων Μεταποιήσεως Καπνού) (στο εξής: Anetab).

5 Η Επιτροπή διενήργησε, επίσης, ελέγχους στις εγκαταστάσεις του Επιμελητηρίου των σχετικών με τον καπνό επαγγελμάτων και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας επιχειρήσεων μεταποιήσεως καπνού, στις 3 Οκτωβρίου 2001, καθώς και στις εγκαταστάσεις της Federación nacional de cultivadores de tabaco [ισπανικής εθνικής ομοσπονδίας καλλιεργητών καπνού] (στο εξής: FNCT), στις 5 Οκτωβρίου 2001.

6 Με έγγραφο της 16ης Ιανουαρίου 2002, οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Anetab, επικαλούμενες την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση περί συνεργασίας), γνωστοποίησαν στην Επιτροπή τη βούλησή τους να συνεργασθούν.

7 Με έγγραφο της 21ης Ιανουαρίου 2002, οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και οι Anetab παρέσχον ορισμένες πληροφορίες στην Επιτροπή.

8 Με έγγραφο της 15ης Φεβρουαρίου 2002, η Universal Leaf ενημέρωσε την Επιτροπή ότι υποστήριζε πλήρως την πρωτοβουλία της Taes να συνεργασθεί στο πλαίσιο της ανακοινώσεως περί συνεργασίας. Η Universal Leaf τόνισε, επίσης, στην Επιτροπή ότι η Deltafina μετείχε, μαζί με την Taes, στη σύνταξη ενός υπομνήματος που περιέγραφε τον ρόλο και τις δραστηριότητες της τελευταίας στην ισπανική αγορά καπνού και ότι ήλπιζε ότι η Deltafina θα μπορούσε και αυτή να επωφεληθεί, κατ' αυτόν τον τρόπο, των πλεονεκτημάτων που απορρέουν από την ανακοίνωση περί συνεργασίας.

9 Στις 18 Φεβρουαρίου 2002, η Taes απέστειλε στην Επιτροπή το υπόμνημα που μνημονεύθηκε στη σκέψη 8 ανωτέρω.

10 Εν συνεχεία, η Επιτροπή απηύθυνε πολλές αιτήσεις παροχής πληροφοριών στις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως, στην Anetab και στην FNCT βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού 17. Η Επιτροπή ζήτησε, επίσης, πληροφορίες από το ισπανικό Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Διατροφής (στο εξής: Υπουργείο Γεωργίας) σχετικά με την ισπανική κανονιστική ρύθμιση στον τομέα των γεωργικών προϊόντων.

11 Στις 11 Δεκεμβρίου 2003, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που κατέληξε στην υπό κρίση υπόθεση και εξέδωσε ανακοίνωση αιτιάσεων την οποία απηύθυνε σε 20 επιχειρήσεις ή ενώσεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως, η Deltafina, η Universal, η Universal Leaf, η Anetab και η FNCT.

12 Στις εν λόγω επιχειρήσεις και ενώσεις παρασχέθηκε πρόσβαση στον φάκελο έρευνας της Επιτροπής υπό τη μορφή αντιγράφου επί CD-ROM, που τους απεστάλη, οι δε επιχειρήσεις και ενώσεις αυτές διαβίβασαν γραπτές παρατηρήσεις προς απάντηση στις αιτιάσεις που προέβαλε η Επιτροπή. Η Deltafina υπέβαλε γραπτές παρατηρήσεις την 1η Μαρτίου 2004.

13 Στις 29 Μαρτίου 2004 διεξήχθη ακρόαση, στην οποία μετείχε η Deltafina.

14 Κατόπιν διαβουλεύσεως με τη συμβουλευτική επιτροπή στον τομέα των συμπράξεων και των δεσποζουσών θέσεων, και έχοντας υπόψη την τελική έκθεση του συμβούλου ακροάσεων, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 20 Οκτωβρίου 2004, την απόφαση Ε(2004) 4030 τελικό, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 81, παράγραφος 1, [ΕΚ] (υπόθεση COMP/C.38.238/B.2 – Ακατέργαστος καπνός – Ισπανία) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), περίληψη της οποίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 19ης Απριλίου 2007 (ΕΕ L 102, σ. 14).

15 Η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά δύο οριζόντιες συμπράξεις που συνομολογήθηκαν και τέθηκαν σε λειτουργία στην ισπανική αγορά ακατέργαστου καπνού.

16 Η πρώτη σύμπραξη, στην οποία εμπλέκονταν οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina, είχε ως αντικείμενο τον καθορισμό, σε ετήσια βάση, κατά την περίοδο 1996/2001, της (μέγιστης) μέσης τιμής παράδοσης για κάθε ποικιλία ακατέργαστου καπνού, συμπεριλαμβανομένων όλων των ποιοτικών κατηγοριών, καθώς και την κατανομή των ποσοτήτων κάθε ποικιλίας ακατέργαστου καπνού την οποία μπορούσε να αγοράζει από τους παραγωγούς εκάστη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως (βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 74 έως 76 και 276 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Από το 1999 έως το 2001, οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina είχαν επίσης καταλήξει σε συμφωνία ως προς τις κλίμακες τιμών ανά ποιοτική βαθμίδα της κάθε ποικιλίας ακατέργαστου καπνού που εμφαίνεται στους πίνακες τους επισυναφθέντες στις «συμβάσεις καλλιέργειας» καθώς και ως προς τους «συμπληρωματικούς όρους», ήτοι τη μέση ελάχιστη τιμή ανά παραγωγό και τη μέση ελάχιστη τιμή ανά

ομάδα παραγωγών (βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 77 έως 83 και 276 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

17 Η σύμπραξη που περιγράφηκε στη σκέψη 16 ανωτέρω θα καλείται στο εξής «σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως».

18 Η δεύτερη σύμπραξη η οποία εντοπίσθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση και στην οποία εμπλέκονταν οι τρεις ισπανικές συνδικαλιστικές οργανώσεις στον τομέα της γεωργίας, ήτοι η Asociación agraria de jóvenes agricultores (στο εξής: ASAJA), η Unión de pequeños agricultores (στο εξής: UPA) και η Coordinadora de organizaciones de agricultores y ganaderos (στο εξής: COAG), καθώς και η Confederación de cooperativas agrarias de España (στο εξής: CCAE). Η σύμπραξη αυτή είχε ως αντικείμενο τον καθορισμό, σε ετήσια βάση, κατά την περίοδο 1996/2001, των κλιμάκων τιμών ανά ποιοτική βαθμίδα της κάθε ποικιλίας ακατέργαστου καπνού που εμφαίνεται στους επισυναφθέντες σε παράρτημα των «συμβάσεων καλλιέργειας» πίνακες καθώς και των «συμπληρωματικών όρων» (βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 77 έως 83 και 277 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

19 Η σύμπραξη που περιγράφηκε στη σκέψη 18 ανωτέρω θα αναφέρεται στο εξής με τους όρους «σύμπραξη των εκπροσώπων των παραγωγών».

20 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι κάθε μία από τις συμπράξεις αυτές συνιστά ενιαία και διαρκή παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ (βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 275 έως 277 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

21 Με το άρθρο 1 της ως άνω αποφάσεως, η Επιτροπή καταλογίζει την ευθύνη για τη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως σε εννέα επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina, και την ευθύνη για τη σύμπραξη των εκπροσώπων των παραγωγών στην ASAJA, στην UPA, στην COAG και στη CCAE (στο εξής και συλλήβδην: εκπρόσωποι των παραγωγών).

22 Με το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή απευθύνει στις ως άνω επιχειρήσεις και στους εκπροσώπους των παραγωγών τη διαταγή να θέσουν τέρμα αμέσως, αν δεν το έχουν ήδη πράξει, στις παραβάσεις που μνημονεύονται στο άρθρο 1 και να απέχουν, στο εξής, από οποιαδήποτε πρακτική εισάγουσα περιορισμούς και έχουσα πανομοιότυπο ή ισοδύναμο αντικείμενο ή αποτέλεσμα.

23 Με το άρθρο 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως, επιβλήθηκαν τα ακόλουθα πρόστιμα:

— Deltafina: 11 880 000 ευρώ·

— Cetarsa: 3 631 500 ευρώ·

— Agroexpansión: 2 592 000 ευρώ·

— WWTE: 1 822 500 ευρώ·

— Taes: 108 000 ευρώ·

— ASAJA: 1 000 ευρώ·

— UPA: 1 000 ευρώ·

— COAG: 1 000 ευρώ·

— CCAE: 1 000 ευρώ.

24 Για την επιμέτρηση του προστίμου που επιβλήθηκε στην Deltafina ελήφθη υπόψη, ιδίως, το γεγονός ότι η εν λόγω επιχείρηση πρωτοστάτησε στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως (αιτιολογικές σκέψεις 435 και 436 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Λαμβανομένου υπόψη του ρόλου αυτού, η Επιτροπή αυξάνει το βασικό ποσό του προστίμου κατά 50 % λόγω επιβαρυντικών περιστάσεων. Ωστόσο, η Deltafina τυγχάνει μειώσεως κατά 40 % του βασικού ποσού του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων (αιτιολογικές σκέψεις 437 και 438 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και μειώσεως κατά 10 % του ποσού του προστίμου λόγω της συνεργασίας της στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας (αιτιολογικές σκέψεις 448 έως 456 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

25 Από το άρθρο 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει, επίσης, ότι οι μητρικές εταιρίες της WWTE ευθύνονται εις ολόκληρον για την καταβολή του επιβληθέντος στην WWTE προστίμου και ότι η μητρική εταιρία της Agroexpansión ευθύνεται εις ολόκληρον για την καταβολή του επιβληθέντος στην Agroexpansión προστίμου.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

26 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου [νυν Γενικού Δικαστηρίου] στις 20 Ιανουαρίου 2005, η Deltafina άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

27 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας τα οποία προβλέπει το άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, κάλεσε τους διαδίκους να καταθέσουν ορισμένα έγγραφα και έθεσε σ' αυτούς ερωτήσεις. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν εμπροθέσμως στα αιτήματα αυτά.

28 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις που έθεσε το Πρωτοδικείο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 9ης Ιουνίου 2009.

29 Η Deltafina ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

— επικουρικώς, να μειώσει το ποσό του προστίμου·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

30 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως εν μέρει απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, ως παντελώς αβάσιμη·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

— ελλείψει αυτού, να υποχρεώσει κάθε διάδικο να φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα, αν η προσφεύγουσα ηττηθεί, ως προς τους λόγους που προέβαλε, στον ίδιο βαθμό με την Επιτροπή, ή να υποχρεώσει την προσφεύγουσα να φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα καθώς και μέρος των δικαστικών εξόδων της Επιτροπής, αν η προσφεύγουσα ηττηθεί ως προς τους περισσότερους από τους λόγους που προέβαλε.

Σκεπτικό

31 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Deltafina προβάλλει ένδεκα λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι αφορούν:

— ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), και παραβίαση των αρχών της νομιμότητας και της ατομικής ευθύνης, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας και κατάχρηση εξουσίας·

— ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 27, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1/2003, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος για δίκαιη δίκη, παράβαση ουσιώδους τύπου και παραβίαση των αρχών της νομιμότητας, της ασφαλείας δικαίου και της αναλογικότητας, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας και κατάχρηση εξουσίας·

— ο τρίτος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, του άρθρου 2 του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 43 των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] (ΕΕ 2004, C 101, σ. 81), καθώς και έλλειψη αιτιολογίας·

— ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 2 και του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, του σημείου 1 Α και του σημείου 5, στοιχείο δ΄, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΑΧ] (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές), και παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας, της «ίσης

μεταχειρίσεως και της επιβολής ισοδύναμων κυρώσεων», καθώς και έλλειψη αιτιολογίας και κατάχρηση εξουσίας·

— ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 1 Β των κατευθυντηρίων γραμμών και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, καθώς και κατάχρηση εξουσίας·

— ο έκτος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 2 των κατευθυντηρίων γραμμών, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας και κατάχρηση εξουσίας·

— ο έβδομος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 3 των κατευθυντηρίων γραμμών, καθώς και κατάχρηση εξουσίας·

— ο όγδοος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 5, στοιχείο α΄, των κατευθυντηρίων γραμμών·

— ο ένατος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003, του προοιμίου και του σημείου 4 των κατευθυντηρίων γραμμών, του σημείου Β, στοιχείο ε΄, και του σημείου Δ της ανακοινώσεως περί συνεργασίας και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας και κατάχρηση εξουσίας·

— ο δέκατος λόγος ακυρώσεως αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 5, στοιχείο β΄, των κατευθυντηρίων γραμμών και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, καθώς και κατάχρηση εξουσίας·

— και ο ενδέκατος λόγος ακυρώσεως αφορά παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως, της μη αναδρομικότητας των κυρώσεων και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθώς και κατάχρηση εξουσίας.

32 Οι τρεις πρώτοι λόγοι ακυρώσεως προβάλλονται κυρίως και συνδέονται προς τα αιτήματα με τα οποία επιδιώκεται η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Οι επτά επόμενοι λόγοι ακυρώσεως προβάλλονται επικουρικώς και συνδέονται προς τα αιτήματα με τα οποία επιδιώκεται η μείωση του ποσού του προστίμου. Ο τελευταίος λόγος ακυρώσεως προβάλλεται όλως επικουρικώς, για την περίπτωση κατά την οποία οι επτά προηγούμενοι λόγοι ακυρώσεως απορριφθούν, και αποσκοπεί, επίσης, στη μείωση του ποσού του προστίμου.

1. *Επί του παραδεκτού των αιτιάσεων που αφορούν κατάχρηση εξουσίας*

33 Στο πλαίσιο των διαφόρων λόγων ακυρώσεως που προβάλλει προς στήριξη της προσφυγής της, εξαιρουμένων του τρίτου και του ογδόου λόγου ακυρώσεως, η Deltafina προσάπτει, μεταξύ άλλων, στην Επιτροπή ότι ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας.

34 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, ως κατάχρηση εξουσίας νοείται η εκ μέρους διοικητικής αρχής χρησιμοποίηση των εξουσιών της για σκοπό διαφορετικό από εκείνον για τον οποίον της έχουν απονεμηθεί. Μια απόφαση θεωρείται εκδοθείσα κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον αν προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, κρισίμων και συγκλινουσών ενδείξεων, ότι ελήφθη με αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, πρωταρχικό σκοπό διαφορετικό από τους προβαλλόμενους ή με σκοπό την καταστρατήγηση μιας διαδικασίας που προβλέπει ειδικώς η Συνθήκη ΕΚ για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστάσεων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-331/88, Fedesa κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-4023, σκέψη 24, και της 25ης Ιανουαρίου 2007, C-407/04 P, Dalmine κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-829, σκέψη 99).

35 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η Deltafina περιορίζεται να προβάλει, κατά αφηρημένο τρόπο, μια σειρά αιτιάσεων που αφορούν κατάχρηση εξουσίας, χωρίς να προσκομίσει στοιχεία ή επιχειρήματα προς στήριξη των αιτιάσεων αυτών και χωρίς να διευκρινίσει ποιος ήταν ο σκοπός που πράγματι επιδίωξε η Επιτροπή εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση. Οι εν λόγω αιτιάσεις, όπως αυτές παρατέθηκαν, δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του Κανονισμού Διαδικασίας, καθόσον δεν είναι αρκούντως σαφείς και συγκεκριμένες ώστε να μπορεί ο καθού να προετοιμάσει την άμυνά του και το Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί της προσφυγής, ενδεχομένως, χωρίς να χρειάζεται να στηριχθεί και σε άλλα πληροφοριακά στοιχεία. Επομένως, οι αιτιάσεις αυτές πρέπει να κριθούν απαράδεκτες (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-352/94, Mo och Domsjö κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1989, σκέψεις 333 και 334).

2. *Επί των αιτημάτων με τα οποία επιδιώκεται η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως*

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ και του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού 1/2003 και παραβίαση των αρχών της νομιμότητας και της ατομικής ευθύνης, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας

36 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως που προέβαλε η Deltafina διαρθρώνεται σε τέσσερα σκέλη. Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους, η Deltafina βάλλει κατά του γεγονότος ότι η Επιτροπή την θεωρεί υπεύθυνη για παράβαση που έλαβε χώρα σε αγορά στην οποία η Deltafina δεν είναι παρούσα. Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους, η Deltafina ισχυρίζεται ότι οι πράξεις που προβάλλει ότι της καταλογίσθηκαν δεν προβλέπονται από το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ ούτε από το άρθρο 23, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού 1/2003. Στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους, η Deltafina φρονεί ότι η Επιτροπή της προσέδωσε εσφαλμένως τον χαρακτηρισμό του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Τέλος, στο πλαίσιο του τετάρτου

σκέλους, η Deltafina υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέλειψε να προσδιορίσει, εντός της προσβαλλομένης αποφάσεως, την οικεία αγορά.

37 Το Γενικό Δικαστήριο θα εξετάσει, από κοινού, τα δύο πρώτα σκέλη και ακολούθως θα εξετάσει χωριστά το τρίτο και το τέταρτο σκέλος.

38 Ως προς την αιτίαση που αφορά παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, αιτίαση την οποία η Deltafina προβάλλει στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, χωρίς να την συσχετίζει με οποιοδήποτε από τα τέσσερα σκέλη αυτού του λόγου ακυρώσεως, διαπιστώνεται ότι η Deltafina δεν διατυπώνει κανένα επιχείρημα που θα μπορούσε να αποσαφηνίσει λεπτομερέστερα την εν λόγω αιτίαση. Κατά συνέπεια, η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του Κανονισμού Διαδικασίας (βλ. σκέψη 35 ανωτέρω).

Επί του πρώτου και του δευτέρου σκέλους, που αφορούν, αντιστοίχως, το ότι η Επιτροπή θεωρεί την Deltafina υπεύθυνη για παράβαση που έλαβε χώρα σε μια αγορά στην οποία η Deltafina δεν είναι παρούσα και το ότι οι πράξεις που καταλογίσθηκαν στην Deltafina δεν προβλέπονται από το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ ούτε από το άρθρο 23, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού 1/2003.

— Επιχειρήματα των διαδίκων

39 Πρώτον, η Deltafina προβάλλει ότι δεν δραστηριοποιείται στην αγορά της αποκτήσεως και μεταποιήσεως ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία, οπότε, έστω και αν υποτεθεί ότι η αγορά αυτή αποτελεί την οικεία αγορά, η Deltafina δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για πράξεις τελεσθείσες στην εν λόγω αγορά.

40 Δεύτερον, η Deltafina ισχυρίζεται ότι δεν μετέσχε στην εκπόνηση των συμφωνιών που συνήφθησαν μεταξύ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως και ότι δεν έθεσε σε εφαρμογή τις εν λόγω συμφωνίες, δεδομένου ότι δεν διέθετε άδεια λειτουργίας ως επιχείρηση μεταποιήσεως στην Ισπανία και δεδομένου ότι, ως εκ τούτου, δεν είχε νομιμοποίηση ώστε να συμμετέχει σε διαπραγματεύσεις και να συνάπτει συμβάσεις με τους Ισπανούς παραγωγούς ακατέργαστου καπνού ούτε ώστε να συμμετέχει στην κατανομή των ποσοτήτων ακατέργαστου καπνού που προορίζονταν για αγορά. Η Deltafina υποστηρίζει ότι δεν είναι δυνατό να χαρακτηριστεί «αυτουργός ή συναυτουργός των επίμαχων ενεργειών», ακόμη δε λιγότερο πρωτοστάτης της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, αλλά, το πολύ, ως «πρόσωπο το οποίο, από αντικειμενικής και υποκειμενικής απόψεως, δεν ανήκει στους μετέχοντες στη σύμπραξη, αλλά το οποίο διευκολύνει εμμέσως τις ενέργειες των αυτουργών, μέσω της παρουσίας σε συσκέψεις, της ανταλλαγής πληροφοριών και ανακοινώσεων, της μεσολαβήσεως μεταξύ των μετεχόντων, της φυλάξεως εγγράφων και στοιχείων». Πάντως, οι εν λόγω εκδηλώσεις συμπεριφοράς δεν προβλέπονται από το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ ούτε από το άρθρο 23, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού 1/2003 και δεν είναι δυνατό, κατά συνέπεια, να επιβληθούν κυρώσεις για τις εν λόγω εκδηλώσεις συμπεριφοράς.

41 Προς στήριξη των ισχυρισμών της, η Deltafina επικαλείται την απόφαση 2005/349/ΕΚ της Επιτροπής, της 10ης Δεκεμβρίου 2003, σχετικά με διαδικασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-2/37.857 – Οργανικά υπεροξείδια) (ΕΕ 2005, L 110, σ. 44, στο εξής: απόφαση για τα οργανικά υπεροξείδια). Η Deltafina τονίζει ότι, με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή δέχθηκε ότι υπήρξε παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, εκ μέρους εταιρίας μη ανήκουσας στους μετέχοντες στην οικεία σύμπραξη, ήτοι της επιχειρήσεως παροχής συμβουλών AC-Treuhand AG, λόγω ορισμένων εκδηλώσεων συμπεριφοράς που υιοθέτησε η τελευταία και οι οποίες παρουσιάζουν ομοιότητες με τις εκδηλώσεις συμπεριφοράς που προσάπτονται στην Deltafina. Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι στην εν λόγω επιχείρηση παροχής συμβουλών, παρά το γεγονός ότι αυτή είχε διαδραματίσει ζωτικό ρόλο ως προς την οργάνωση και τη λειτουργία της συμπράξεως και ότι είχε θεωρηθεί ως «θεματοφύλακας» της συμπράξεως αυτής, επιβλήθηκε μόνον ένα συμβολικό πρόστιμο ύψους 1 000 ευρώ λόγω του «σχετικά καινοφανούς χαρακτήρα του θέματος».

42 Πρώτον, η Επιτροπή αντιτάσσει ότι ο ισχυρισμός της Deltafina ότι το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ δεν τυγχάνει εφαρμογής επί των επιχειρήσεων που δεν

δραστηριοποιούνται άμεσα στην οικεία αγορά ουδόλως ερείδεται στο γράμμα της διατάξεως αυτής. Αυτό που έχει σημασία, προς τον σκοπό της εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως, είναι το να έχει μετάσχει η εν λόγω επιχείρηση σε πρακτική εισάγουσα περιορισμούς του ανταγωνισμού και έχουσα, τουλάχιστον δυνητικώς, αισθητά αποτελέσματα επί του μεταξύ κρατών μελών εμπορίου.

43 Δεύτερον, η Επιτροπή διατείνεται ότι ο ισχυρισμός της Deltafina ότι η οι προσαπτόμενες σ' αυτήν εκδηλώσεις συμπεριφοράς δεν εμπίπτουν στην απαγόρευση που θέτει το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ όχι μόνον είναι παντελώς αβάσιμος, αλλά και αναιρείται από πολλά στοιχεία του δικογράφου της προσφυγής.

44 Εξάλλου, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η ίδια η Deltafina φρονεί ότι ο ρόλος της μπορεί να εξομοιωθεί με αυτόν που είχε αναλάβει η AC-Treuhand στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της Επιτροπής για τα οργανικά υπεροξείδια και ότι ένας τέτοιος ρόλος είναι δεκτικός κυρώσεων δυνάμει του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

45 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι, στην Ισπανία, η οποία αποτελεί την οικεία γεωγραφική αγορά εν προκειμένω, η Deltafina δεν αγοράζει ακατέργαστο καπνό από παραγωγούς ούτε ασκεί δραστηριότητες πρώτης μεταποιήσεως ακατέργαστου καπνού. Στο εν λόγω κράτος μέλος, η Deltafina δραστηριοποιείται μόνον κατά το επόμενο στάδιο του οικείου κλάδου δραστηριότητας, εν προκειμένω κατά το στάδιο της αγοράς μεταποιημένου καπνού ενόψει της μεταπωλήσεώς του στις βιομηχανικές μονάδες παραγωγής καπνού.

46 Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι η Deltafina δεν είναι παρούσα στην οικεία αγορά, ήτοι, όπως θα επισημανθεί στη σκέψη 82 κατωτέρω, στην ισπανική αγορά της αποκτήσεως και πρώτης μεταποιήσεως ακατέργαστου καπνού.

47 Ωστόσο, από την ως άνω διαπίστωση δεν είναι δυνατό να συναχθεί ότι η Επιτροπή δεν εδικαιούτο να επιβάλει κυρώσεις στην Deltafina λόγω παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

48 Πράγματι, όπως ήδη έκρινε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 122 της αποφάσεώς του της 8ης Ιουλίου 2008, T-99/04, AC-Treuhand κατά Επιτροπής (Συλλογή 2008, σ. II-1501), μια επιχείρηση μπορεί να παραβεί τον απαγορευτικό κανόνα του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, οσάκις η συμπεριφορά της, εναρμονιζόμενη με τη συμπεριφορά άλλων επιχειρήσεων, σκοπεί στον περιορισμό του ανταγωνισμού στην ειδική οικεία αγορά στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, χωρίς αυτό να προϋποθέτει αναγκαστικώς ότι η ίδια δραστηριοποιείται στην εν λόγω οικεία αγορά.

49 Στο ίδιο πνεύμα, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε, στη σκέψη 127 της αποφάσεως AC-Treuhand κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, ότι δεν αποκλείεται η συμβολή μιας επιχειρήσεως στον περιορισμό του ανταγωνισμού ακόμη και χωρίς αυτός να περιορίζει τη δική της ελευθερία δράσεως στην αγορά στην οποία αναπτύσσει την κύρια δραστηριότητά της. Πράγματι, οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία μπορεί να συρρικνώσει το περιεχόμενο της απαγορεύσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ σε βαθμό που να θίγει την πρακτική αποτελεσματικότητά του και τον κύριο σκοπό του ο οποίος, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο ζ΄, ΕΚ, συνίσταται στην εξασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, δεδομένου ότι δεν θα καθιστούσε δυνατή την κύρωση της ενεργούς συμβολής μιας επιχειρήσεως στον περιορισμό του ανταγωνισμού για τον λόγο και μόνον ότι η συμβολή αυτή δεν απορρέει από οικονομική δραστηριότητα αναπτυσσόμενη στην οικεία αγορά εντός της οποίας λαμβάνει χώρα ή σκοπείται ο περιορισμός αυτός. Στη σκέψη 128 της ίδιας αποφάσεως, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι η ερμηνεία του όρου «συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων» υπό το πρίσμα των σκοπών του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ

και του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο ζ΄, ΕΚ επιβεβαιώνει ότι η έννοια της συμπράξεως και του αυτουργού παραβάσεως δεν διαφοροποιείται αναλόγως του τομέα ή της αγοράς στην οποία δραστηριοποιούνται οι οικείες επιχειρήσεις.

50 Πάντως, εν προκειμένω, όπως θα επισημανθεί λεπτομερέστερα στις σκέψεις 122 έως 133 κατωτέρω, προκύπτει ότι η Deltafina μετέσχε ενεργά και άμεσα, μαζί με τις επιχειρήσεις μεταποιήσεως, σε σύμπραξη ως προς την οποία γνώριζε, ή δεν μπορούσε να αγνοεί, ότι ο σκοπός της συνίστατο στην εξάλειψη ή στον περιορισμό του ανταγωνισμού στον τομέα του ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία.

51 Η προπαρατεθείσα στη σκέψη 48 εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου είναι κατά μείζονα λόγο βάσιμη εν προκειμένω καθόσον, ενώ η AC-Treuhand, υπό την ιδιότητα της επιχειρήσεως παροχής συμβουλών, ουδόλως δραστηριοποιείτο στην αγορά του οικείου προϊόντος, ήτοι στην αγορά των οργανικών υπεροξειδίων, ως ανταγωνίστρια είτε από την άποψη της προσφοράς είτε της ζητήσεως, αντιθέτως, η Deltafina, ως κύρια πελάτισσα των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως, δραστηριοποιείτο εντός της Ισπανίας σε αγορά η οποία αποτελούσε το αμέσως επόμενο στάδιο της αγοράς στην οποία εκδηλώθηκαν οι επίμαχες πρακτικές που είχαν ως συνέπεια τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Επιπλέον, στην Ιταλία, η Deltafina ήταν παρούσα στην ίδια αγορά του οικείου προϊόντος με την εν προκειμένω οικεία αγορά.

52 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

53 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, το εν λόγω σκέλος στηρίζεται στην προϋπόθεση ότι η Deltafina δεν μετέσχε ενεργά και άμεσα στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, στον ίδιο βαθμό με τις τελευταίες αυτές επιχειρήσεις, αλλά περιορίσθηκε να διευκολύνει «έμμεσα» την υλοποίηση της εν λόγω συμπράξεως.

54 Πάντως, όπως ήδη επισημάνθηκε στη σκέψη 50 ανωτέρω, και όπως θα καταδειχθεί στις σκέψεις 122 έως 133 κατωτέρω, η ως άνω προϋπόθεση είναι εσφαλμένη.

55 Εν πάση περιπτώσει, η άποψη της Deltafina ότι οι επιχειρήσεις οι οποίες μετέχουν σε σύμπραξη μόνον κατά τρόπο δευτερεύοντα, εξαρτώμενο ή παθητικό δεν παραβαίνουν το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ και ότι, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να επιβληθεί σ' αυτές πρόστιμο δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 είναι, επίσης, εσφαλμένη.

56 Έτσι, στην απόφαση AC-Treuhand κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, το Πρωτοδικείο απέρριψε παρόμοιο ισχυρισμό, υπενθυμίζοντας τη νομολογία περί των προϋποθέσεων που πρέπει να πληροί η συμμετοχή επιχειρήσεως σε σύμπραξη προκειμένου η επιχείρηση αυτή να θεωρηθεί υπεύθυνη για το σύνολο της παραβάσεως ως συναυτουργός της παραβάσεως αυτής (σκέψεις 129 έως 136).

57 Ειδικότερα, με την ως άνω απόφαση, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι ο καταλογισμός του συνόλου της παραβάσεως σε μια επιχείρηση, η οποία μετέσχε σε σύμπραξη, ήταν σύμφωνος προς τις απαιτήσεις της αρχής της ατομικής ευθύνης εφόσον επληρούντο δύο προϋποθέσεις, εκ των οποίων η πρώτη είναι αντικειμενικής φύσεως και η δεύτερη είναι υποκειμενικής φύσεως.

58 Ως προς την πρώτη προϋπόθεση, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι, κατά τη νομολογία, η εν λόγω προϋπόθεση επληρούτο, όσον αφορά τη σχέση μεταξύ ανταγωνιστών που δραστηριοποιούνται στην ίδια επίμαχη αγορά και μεταξύ των ανταγωνιστών αυτών και των πελατών τους, εφόσον η μετέχουσα επιχείρηση συνέβαλε στην υλοποίηση της συμπράξεως, έστω κατά τρόπο δευτερεύοντα, εξαρτώμενο ή παθητικό, για

παράδειγμα μέσω σιωπηρής εγκρίσεως και μη καταγγελίας της συμπράξεως αυτής στις αρχές (απόφαση AC-Treuhand κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, σκέψη 133).

59 Για να καταλήξει στην ως άνω διαπίστωση, το Πρωτοδικείο επισήμανε, ευθύς εξαρχής, ότι αρκούσε να αποδείξει η Επιτροπή ότι η ενδιαφερόμενη επιχείρηση είχε μετάσχει σε συναντήσεις κατά τις οποίες συνάφθηκαν επιζήμιες του ανταγωνισμού συμφωνίες, χωρίς να αντιταχθεί σαφώς στις συμφωνίες αυτές, προς επαρκή απόδειξη της συμμετοχής της εν λόγω επιχειρήσεως στη σύμπραξη (απόφαση AC-Treuhand κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, σκέψη 130). Το Πρωτοδικείο προσέθεσε ότι, προς απόδειξη της συμμετοχής μιας επιχειρήσεως σε ενιαία συμφωνία, αποτελούμενη από πλείονες παράνομες συμπεριφορές σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα, η Επιτροπή όφειλε να αποδείξει ότι η εν λόγω επιχείρηση επροτίθετο να συμβάλει, με τη συμπεριφορά της, στους κοινούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκε το σύνολο των μετεχόντων και ότι είχε γνώση των συγκεκριμένων εκδηλώσεων συμπεριφοράς τις οποίες είχαν κατά νου ή ανέπτυσσαν άλλες επιχειρήσεις επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή ότι ηδύνατο ευλόγως να τις προβλέψει και ότι αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο. Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι η σιωπηρή έγκριση παράνομης πρωτοβουλίας, χωρίς δημόσια αποστασιοποίηση από το περιεχόμενό της ή καταγγελία στις διοικητικές αρχές, είχε ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση της συνέχισης της παραβάσεως και τη δυσχέρανση της αποκαλύψεώς της. Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι η συνέργεια αυτή συνιστούσε παθητικό τρόπο συμμετοχής στην παράβαση και ήταν συνεπώς ικανή να θεμελιώσει την ευθύνη της επιχειρήσεως στο πλαίσιο ενιαίας συμφωνίας. Το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι οι αρχές αυτές είχαν ανάλογη εφαρμογή στις συναντήσεις στις οποίες είχαν συμμετάσχει όχι μόνον ανταγωνιστές παραγωγοί αλλά και πελάτες τους.

60 Εν συνεχεία, το Πρωτοδικείο επισήμανε, στη σκέψη 131 της αποφάσεως AC-Treuhand κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, ότι, όσον αφορά τον καθορισμό της προσωπικής ευθύνης επιχειρήσεως της οποίας η συμμετοχή στη σύμπραξη δεν έχει το ίδιο περιεχόμενο και την ίδια ένταση σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις, από τη νομολογία προκύπτει ότι, μολονότι οι εναρμονισμένες πρακτικές και συμφωνίες του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ προκύπτουν κατ' ανάγκην από τη συντρέχουσα δράση πλειόνων επιχειρήσεων, που είναι μεν όλες φυσικοί συναυτουργοί της παραβάσεως, των οποίων όμως η συμμετοχή μπορεί να προσλάβει διαφορετικές μορφές, αναλόγως ιδίως των χαρακτηριστικών της οικείας αγοράς και της θέσεως κάθε επιχειρήσεως στην αγορά, των σκοπών τους οποίους επιδιώκει και των τρόπων εκτελέσεως τους οποίους έχει επιλέξει ή έχει κατά νου, το γεγονός και μόνον ότι κάθε επιχείρηση μετέχει

στην παράβαση με τον δικό της τρόπο δεν αρκεί για να αποκλείσει την ευθύνη της για ολόκληρη την παράβαση, περιλαμβανομένης και της συμπεριφοράς που υλοποιείται από άλλες μετέχουσες επιχειρήσεις που συμμερίζονται όμως τον ίδιο επιζήμιο του ανταγωνισμού σκοπό ή αποτέλεσμα.

61 Τέλος, το Πρωτοδικείο συνήγαγε εξ αυτών, στη σκέψη 132 της αποφάσεως AC-Treuhand κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, ότι το γεγονός ότι μια επιχείρηση δεν μετέχει σε όλες τις πτυχές της σύμπραξης ή διαδραματίζει ήσσονα ρόλο σε όσες πτυχές μετέχει δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη κατά την απόδειξη της διαπράξεως παραβάσεως εκ μέρους της επιχειρήσεως αυτής. Εντούτοις, το Πρωτοδικείο προσέθεσε ότι η ενδεχομένως περιορισμένη σημασία της συμμετοχής της οικείας επιχειρήσεως, μολονότι δεν μπορούσε να αναιρέσει την προσωπική ευθύνη της για το σύνολο της παραβάσεως, μπορούσε να ασκεί επιρροή κατά την εκτίμηση του περιεχομένου και της σοβαρότητας της παραβάσεως και, επομένως, κατά την επιμέτρηση της κυρώσεως.

62 Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε, στη σκέψη 134 της αποφάσεως AC-Treuhand κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, ότι ο καταλογισμός του συνόλου της παραβάσεως στη μετέχουσα επιχείρηση εξηρτάτο, εξάλλου, από την εκδήλωση της βουλήσεώς της που αποδεικνύει ότι αποδέχεται, έστω σιωπηρώς, τους σκοπούς της συμπράξεως. Το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι η υποκειμενική αυτή προϋπόθεση, αφενός, ήταν σύμφυτη με τα κριτήρια της σιωπηρής αποδοχής της συμπράξεως και της μη αποστασιοποιήσεως δημοσίως από το περιεχόμενό της καθόσον τα κριτήρια αυτά προϋποθέτουν το τεκμήριο ότι η ενδιαφερόμενη επιχείρηση εξακολουθεί να αποδέχεται τους σκοπούς και να συμβάλλει στην υλοποίηση της συμπράξεως και, αφετέρου, δικαιολογούσε γιατί η συγκεκριμένη επιχείρηση κατέστη συνυπεύθυνη, καθόσον με τη συμπεριφορά της συνέβαλε στην επίτευξη των κοινών σκοπών τους οποίους επιδίωκε το σύνολο των μετεχόντων και είχε γνώση των παραβατικών συμπεριφορών τις οποίες ανέπτυσσαν οι λοιποί μετέχοντες στη σύμπραξη ή ηδύνατο ευλόγως να τις προβλέψει και αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο.

63 Στη σκέψη 136 της αποφάσεως AC-Treuhand κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι οι προεκτεθείσες στις σκέψεις 57 έως 62 αρχές είχαν ανάλογη εφαρμογή στη συμμετοχή επιχειρήσεως, της οποίας η οικονομική δραστηριότητα και η επαγγελματική δεξιότητα δεν δικαιολογούσαν την εκ μέρους της άγνοια του επιζήμιου για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των επίμαχων συμπεριφορών και την κατ' αυτόν τον τρόπο παροχή ουσιαστικής συνδρομής στη διάπραξη της παραβάσεως.

64 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει, επίσης, να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του τρίτου σκέλους, που αφορά το ότι η Επιτροπή προσέδωσε εσφαλμένως στην Deltafina τον χαρακτηρισμό του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως

— Επιχειρήματα των διαδίκων

65 Η Deltafina προβάλλει ότι η Επιτροπή της προσέδωσε εσφαλμένως τον χαρακτηρισμό του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

66 Προς στήριξη του λόγου αυτού, η Deltafina επικαλείται τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία διαφοροποιούν, όπως υποστηρίζει, την κατάστασή της από εκείνη των άλλων επιχειρήσεων που έχουν θεωρηθεί πρωτοστάτες συμπράξεως σε άλλες υποθέσεις:

— η Deltafina δεν διαδραμάτισε ρόλο πρωτεργάτη ως προς τις προσαπτόμενες στις επιχειρήσεις μεταποιήσεως εκδηλώσεις συμπεριφοράς·

— η Deltafina δεν παρακίνησε –ούτε, πολλώ μάλλον, ανάγκασε– οποιαδήποτε επιχείρηση να προσχωρήσει στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως·

— η Deltafina δεν άσκησε πιέσεις σε οποιονδήποτε και, εν πάση περιπτώσει, δεν διέθετε εξουσία προς τούτο·

— η Deltafina δεν αναμείχθηκε στη διοίκηση ή τον έλεγχο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, η οποία δεν διέθετε, εξάλλου, «θεσμικά όργανα διοικήσεως»·

— ο Μ., πρόεδρος της Deltafina, παρέστη μόνο σε τέσσερις συσκέψεις της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως και δεν ηδύνατο να «ενορχηστρώσει τη στρατηγική» της εν λόγω συμπράξεως·

— η Deltafina δεν ηδύνατο να υιοθετήσει «ηγετική συμπεριφορά ως προς τον καθορισμό των τιμών» (price leader) από πλευράς ζητήσεως, καθόσον, δεδομένου ότι η Deltafina δεν δραστηριοποιείτο κατά το ίδιο στάδιο του οικείου κλάδου δραστηριότητας με εκείνο των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως, αυτή δεν αγόραζε ακατέργαστο καπνό από τους παραγωγούς·

— η Deltafina ουδέποτε διέθετε εξουσία προβλεπόμενη από τον νόμο ή εξουσία εν τοις πράγμασι για την επιβολή κυρώσεων ή αντιποίνων κατά των μελών της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως τα οποία δεν συμμορφώνονταν προς τις κοινές δράσεις.

67 Εξάλλου, η Deltafina θέτει υπό αμφισβήτηση τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι ο ρόλος πρωτοστάτη, ο οποίος αποδόθηκε στην Deltafina, ελήφθη υπόψη, στο πλαίσιο της προσβαλλομένης αποφάσεως, μόνον ως επιβαρυντική περίσταση. Η Deltafina

ισχυρίζεται ότι ο ρόλος αυτός αποτελεί, στην πραγματικότητα, τη μόνη εις βάρος της αιτίαση.

68 Ευθύς εξαρχής, η Επιτροπή αντιτάσσει ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι υπέπεσε σε πλάνη ως εκ του ότι προσέδωσε στην Deltafina τον χαρακτηρισμό του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, τούτο δεν μπορεί να απαλλάξει την Deltafina από κάθε ευθύνη όσον αφορά τις προσαπτόμενες σ' αυτήν παραβάσεις, αλλά μπορεί, το πολύ, να έχει ως συνέπεια τη μείωση του ύψους του προστίμου. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι η Deltafina αποτελούσε τον πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως ελήφθη υπόψη, στο πλαίσιο της προσβαλλομένης αποφάσεως, μόνον ως επιβαρυντική περίσταση κατά τον υπολογισμό του προστίμου.

69 Εν συνεχεία, η Επιτροπή φρονεί ότι, εν πάση περιπτώσει, το υπό κρίση σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο. Συναφώς, αφενός, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά τη νομολογία, η προγενέστερη πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής δεν χρησιμεύει, αυτή καθαυτή, ως νομικό πλαίσιο για την επιβολή προστίμων στο πεδίο του ανταγωνισμού. Αφετέρου, η Επιτροπή παραπέμπει στην αιτιολογική σκέψη 435 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία, κατά τη γνώμη της, παραθέτει κατά τρόπο αρκούντως σαφή και ακριβή τους λόγους για τους οποίους η Deltafina θεωρήθηκε ως πρωτοστάτης της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

70 Πρέπει να επισημανθεί ότι το υπό κρίση σκέλος του λόγου ακυρώσεως προβλήθηκε από την Deltafina προς στήριξη των αιτημάτων της με τα οποία επιδιώκεται η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι, όπως και τα δύο πρώτα σκέλη, αποσκοπεί στο να αποδειχθεί ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να θεωρήσει την Deltafina υπεύθυνη για τη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

71 Πάντως, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, η ιδιότητα του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, η οποία αποδόθηκε στην Deltafina, ελήφθη υπόψη, στην προσβαλλόμενη απόφαση, μόνο στο πλαίσιο του υπολογισμού του ύψους του προστίμου, τούτο δε ως επιβαρυντική περίσταση (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 435 και 436 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Αντιθέτως προς ό,τι υπαινίσσεται η Deltafina, η επίμαχη διαπίστωση, η οποία οδήγησε την Επιτροπή να κρίνει την Deltafina υπεύθυνη για την παράβαση, δεν είναι η διαπίστωση ότι η Deltafina πρωτοστάτησε στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, αλλά η διαπίστωση, η οποία στηρίζεται ιδίως στα διάφορα στοιχεία που συνοψίσθηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 359 έως 369 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Deltafina μετέσχε άμεσα και ενεργά στην εν λόγω σύμπραξη. Η ιδιότητα, δηλαδή, του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, η οποία αποδόθηκε στην Deltafina, δεν είχε επίπτωση επί της στοιχειοθετήσεως της ευθύνης της Deltafina για τη διάπραξη της παραβάσεως.

72 Βεβαίως, οι ενέργειες της Deltafina επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή ώστε να προσδώσει στην Deltafina τον χαρακτηρισμό του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, είναι κατ' ουσίαν οι ίδιες με εκείνες βάσει των οποίων η Επιτροπή συνήγαγε ότι η Deltafina μετέσχε στην εν λόγω σύμπραξη. Γεγονός παραμένει ότι, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή με τα δικόγραφά της, το ζήτημα αν μια επιχείρηση μετέσχε σε σύμπραξη και, ενδεχομένως, το ζήτημα του εύρους και της έντασης της συμμετοχής αυτής συνιστούν δύο διαφορετικές εκτιμήσεις, εκ των οποίων η πρώτη αφορά την απόδειξη της υπάρξεως παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ και η δεύτερη αφορά την επιμέτρηση της κυρώσεως.

73 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ακόμη και αν θεωρηθεί βάσιμο, δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επομένως, το εν λόγω σκέλος πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελές στο πλαίσιο του ως άνω λόγου ακυρώσεως. Ωστόσο, το εν λόγω τρίτο σκέλος θα ληφθεί υπόψη κατά την εξέταση του έκτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται εν μέρει στα ίδια επιχειρήματα.

Επί του τετάρτου σκέλους, που αφορά το ότι η Επιτροπή παρέλειψε να ορίσει, εντός της προσβαλλομένης αποφάσεως, την οικεία αγορά

— Επιχειρήματα των διαδίκων

74 Η Deltafina προσάπτει στην Επιτροπή ότι παρέλειψε να ορίσει, εντός της προσβαλλομένης αποφάσεως, την οικεία αγορά του συγκεκριμένου προϊόντος και την οικεία γεωγραφική αγορά.

75 Συναφώς, ευθύς εξαρχ ής, η Deltafina αναφέρεται στις σκέψεις 27 επ. της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 2003, T-61/99, Adriatica di Navigazione κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-5349). Η Deltafina ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με τη σκέψη 30 της εν λόγω αποφάσεως, οι αιτιάσεις κατά του ορισμού της σχετικής αγοράς τον οποίο έλαβε υπόψη της η Επιτροπή μπορεί να αφορούν στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ τα οποία είναι διαφορετικά από την ύπαρξη «συμφωνίας» μεταξύ επιχειρήσεων, από τον «επηρεασμό του μεταξύ κρατών μελών εμπορίου» και από την «προσβολή των όρων του ανταγωνισμού», ήτοι στοιχεία όπως είναι, ιδίως, η έκταση της εν λόγω συμπράξεως, ο ενιαίος ή συνολικός της χαρακτήρας και η έκταση της ατομικής συμμετοχής εκάστης από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Τα τελευταία αυτά στοιχεία συνδέονται στενά με την αρχή του προσωποπαγούς χαρακτήρα της ευθύνης για τη διάπραξη συλλογικών παραβάσεων, καθώς και με τις γενικές αρχές του δικαίου, όπως είναι οι αρχές της ασφαλείας δικαίου και της αναλογικότητας. Η Deltafina επισημαίνει, επίσης, ότι, κατά τη σκέψη 32 της ίδιας αποφάσεως, «[σ]υνεπώς, είναι ευκταίο, οσάκις η Επιτροπή εκδίδει απόφαση με την οποία διαπιστώνεται η συμμετοχή επιχειρήσεως σε σύνθετη, συλλογική και αδιάκοπη παράβαση, όπως είναι συχνά τα καρτέλ, πέραν του ελέγχου της τηρήσεως των συγκεκριμένων προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου [81, παράγραφος 1, ΕΚ], να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι, αν μια τέτοια απόφαση πρέπει να συνεπάγεται την προσωποπαγή ευθύνη εκάστου αποδέκτη της, η ευθύνη αυτή θα αφορά μόνον την αποδεδειγμένη συμμετοχή τους στις κολαζόμενες και ορθώς οριοθετηθείσες συλλογικές συμπεριφορές». Η Deltafina προσθέτει ότι, κατά την ίδια σκέψη της ως άνω αποφάσεως, «[δ]εδομένου ότι μια τέτοια απόφαση μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες

στις σχέσεις των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, όχι μόνον προς τις διοικητικές αρχές αλλά και προς τους τρίτους, η Επιτροπή πρέπει να εξετάζει τη σχετική αγορά ή τις σχετικές αγορές και να τις οριοθετεί στο αιτιολογικό της αποφάσεως που κολάζει την παράβαση του άρθρου [81, παράγραφος 1, ΕΚ] με επαρκή ακρίβεια ώστε να προκύπτουν οι συνθήκες λειτουργίας της αγοράς στην οποία νοθεύεται ο ανταγωνισμός και να καλύπτονται συγχρόνως οι θεμελιώδεις ανάγκες της ασφάλειας δικαίου».

76 Εν συνεχεία, η Deltafina ισχυρίζεται ότι, δεδομένου ότι δεν δραστηριοποιείται στην αγορά στην οποία εκδηλώθηκα οι συμπεριφορές που συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού, η Επιτροπή δεν δύναται, χωρίς να παραβιάσει την αρχή της προσωποπαγούς ευθύνης, να κρίνει την Deltafina υπεύθυνη για τις εν λόγω συμπεριφορές και να της επιβάλει κύρωση.

77 Τέλος, η Deltafina, προβάλλοντας τον ίδιο λόγο, υποστηρίζει επίσης ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν απέδειξε την ύπαρξη «συνδέσμου μεταξύ των [εν λόγω] συμπεριφορών και των αποτελεσμάτων που παρήχθησαν στην αγορά, συνδέσμου που να πρέπει να ερμηνευθεί, έστω και αν υπάρχει παράβαση ως εκ του αντικειμένου του, υπό την έννοια ότι επάγεται επιζήμιες συνέπειες επί της λειτουργίας του ανταγωνισμού». Η Deltafina φρονεί ότι είναι αλυσιτελής η περιλαμβανόμενη στην αιτιολογική σκέψη 368 της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφορά, εκ μέρους της Επιτροπής, στη σκέψη 136 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-374/94, T-375/94, T-384/94 και T-388/94, European Night Services κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-3141).

78 Απαντώντας στα επιχειρήματα της Deltafina, η Επιτροπή ισχυρίζεται, κατ' αρχάς, ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ορίζει κατά τρόπο αρκούντως σαφή και λεπτομερή το οικονομικό και το νομικό πλαίσιο της αγοράς εντός της οποίας εκδηλώθηκαν οι επίμαχες πρακτικές που συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού.

79 Εν συνεχεία, η Επιτροπή απορρίπτει το επιχείρημα της Deltafina ότι προσέβαλε την αρχή της προσωποπαγούς ευθύνης ως εκ του ότι θεώρησε την Deltafina υπεύθυνη για τις επίμαχες συμπεριφορές που συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού, ενώ η εταιρία αυτή δεν δραστηριοποιείτο στην αγορά εντός της οποίας εκδηλώθηκαν οι εν λόγω συμπεριφορές.

80 Τέλος, η Επιτροπή φρονεί ότι «στερείται παντελώς νοήματος» το επιχείρημα της Deltafina ότι, εφόσον η τελευταία δεν ήταν παρούσα στην επίμαχη αγορά, δεν υπήρχε σύνδεσμος μεταξύ των σχετικών παρανόμων εκδηλώσεων συμπεριφοράς και των αποτελεσμάτων τους στη συγκεκριμένη αγορά. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το γεγονός ότι η Deltafina δεν δραστηριοποιείται άμεσα στην αγορά, εντός της οποίας διαπιστώθηκαν οι πρακτικές που συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού, δεν απαλλάσσει την Deltafina από την ευθύνη της για την εκδήλωση των πρακτικών αυτών ούτε πρέπει να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω πρακτικές δεν παρήγαγαν αποτελέσματα στην εν λόγω αγορά. Επ' αυτού, η Επιτροπή, αναφερόμενη ιδίως στη σκέψη 136 της αποφάσεως European Night Services κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 77 ανωτέρω, υποστηρίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, δεν είναι αναγκαίο να εκτιμώνται τα συγκεκριμένα αποτελέσματα που παράγουν στην αγορά συμφωνίες οι οποίες, όπως εν προκειμένω, περιορίζουν προδήλως τον ανταγωνισμό.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

81 Διαπιστώνεται ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Deltafina, η Επιτροπή δεν παρέλειψε να προσδιορίσει, με την προσβαλλόμενη απόφαση, την οικεία αγορά του συγκεκριμένου προϊόντος και την οικεία γεωγραφική αγορά.

82 Συγκεκριμένα, από την ως άνω απόφαση προκύπτει με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια ότι η οικεία αγορά είναι η ισπανική αγορά της αποκτήσεως και πρώτης μεταποιήσεως ακατέργαστου καπνού. Ειδικότερα, στις αιτιολογικές σκέψεις 19 έως 65 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή περιγράφει λεπτομερώς τις επιχειρήσεις

πρώτης μεταποιήσεως ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία –παρέχοντας, ιδίως, διευκρινίσεις ως προς τις δραστηριότητές τους σχετικά με την αγορά και τη μεταποίηση ακατέργαστου καπνού καθώς και ως προς τις εμπορικές σχέσεις που διατηρούν μεταξύ τους–, τους παραγωγούς ακατέργαστου καπνού, τους εκπροσώπους των παραγωγών, διάφορες πτυχές του τομέα του ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία, και μεταξύ αυτών τις περιοχές παραγωγής, τον όγκο και την αξία της παραγωγής, την αξία των πωλήσεων, τις διάφορες ποικιλίες ακατέργαστου καπνού και τις (μέγιστες) μέσες τιμές παράδοσης για κάθε μία από τις εν λόγω ποικιλίες, καθώς και το κοινοτικό και το ισπανικό κανονιστικό πλαίσιο που τυγχάνουν εφαρμογής επί του ακατέργαστου καπνού.

83 Εξάλλου, η ανάλυση στην οποία προέβη, κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση παρέχει τη δυνατότητα να εντοπισθούν πλήρως οι συνθήκες λειτουργίας της αγοράς στην οποία νοθεύεται ο ανταγωνισμός, αντιθέτως προς ό,τι υπαινίσσεται η Deltafina όταν παραθέτει την τελευταία περίοδο της σκέψεως 32 της αποφάσεως Adriatica di Navigazione κατά Επιτροπής, σκέψη 75 ανωτέρω.

84 Η Deltafina αβασίμως ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέλειψε να προσδιορίσει, με την προσβαλλόμενη απόφαση, την οικεία αγορά, πολλώ μάλλον εφόσον από πολλά αποσπάσματα των δικογράφων της προκύπτει ότι η Deltafina αντελήφθη πλήρως ότι η οικεία αγορά ήταν η ισπανική αγορά της αποκτήσεως και πρώτης μεταποιήσεως ακατέργαστου καπνού. Συναφώς, μπορεί να μνημονευθεί ένα μόνον παράδειγμα από τα πολλά διαθέσιμα, το οποίο συνίσταται στο ότι η όλη επιχειρηματολογία που προβάλλει η Deltafina προς στήριξη του πρώτου σκέλους του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως στηρίζεται ακριβώς στον εν λόγω ορισμό.

85 Επομένως, το τέταρτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως στερείται κάθε ερείσματος από την άποψη των πραγματικών περιστατικών.

86 Όσον αφορά το επιχείρημα της Deltafina ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της προσωποπαγούς ευθύνης ως εκ του ότι θεώρησε την Deltafina υπεύθυνη για σύμπραξη εκδηλωθείσα σε αγορά στην οποία δεν δραστηριοποιείτο η Deltafina, το εν λόγω επιχείρημα δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Συγκεκριμένα, όπως προαναφέρθηκε στις σκέψεις 48 και 49 ανωτέρω, μια επιχείρηση μπορεί να παραβεί τον απαγορευτικό

κανόνα του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ οσάκις η συμπεριφορά της, εναρμονιζόμενη με τη συμπεριφορά άλλων επιχειρήσεων, σκοπεί στον περιορισμό του ανταγωνισμού στην οικεία αγορά στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, χωρίς αυτό να προϋποθέτει αναγκαστικώς ότι η ίδια δραστηριοποιείται στην εν λόγω επίμαχη αγορά. Στην πραγματικότητα, αυτό που έχει σημασία, προκειμένου ο καταλογισμός του συνόλου της παραβάσεως σε επιχείρηση μετέχουσα σε σύμπραξη να είναι σύμφωνος προς τις απαιτήσεις της αρχής της προσωποπαγούς ευθύνης, είναι το ότι η εν λόγω επιχείρηση πρέπει να εκπληρώνει δύο προϋποθέσεις, ήτοι μία αντικειμενική και μία υποκειμενική προϋπόθεση, οι οποίες υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 57 έως 63 ανωτέρω, γεγονός το οποίο ισχύει όσον αφορά την Deltafina, όπως θα επισημανθεί στις σκέψεις 122 έως 133 κατωτέρω.

87 Τέλος, αντιθέτως προς ό,τι προφανώς υποστηρίζει η Deltafina (βλ. σκέψη 77 ανωτέρω), από το γεγονός και μόνον ότι η επιχείρηση αυτή δεν δραστηριοποιείτο στην επίμαχη αγορά δεν μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως δεν ήταν ικανή να παραγάγει επιζήμια αποτελέσματα επί του ανταγωνισμού στην αγορά αυτή.

88 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων το τέταρτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

89 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός ως προς κανένα από τα σκέλη αυτού.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 27, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1/2003, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος δίκαιης δίκης, παράβαση ουσιώδους τύπου και παραβίαση των αρχών της νομιμότητας, της ασφαλείας δικαίου και της αναλογικότητας, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας

90 Ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως, τον οποίο προέβαλε η Deltafina, διαρθρώνεται σε τέσσερα σκέλη. Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους, η Deltafina βάλλει κατά του

γεγονότος ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή απέδωσε στην Deltafina ρόλο διαφορετικό από αυτόν που της απέδιδε με την ανακοίνωση των αιτιάσεων. Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους, η Deltafina ισχυρίζεται ότι οι προσαπτόμενες σ' αυτήν συμπεριφορές πρέπει, στην πραγματικότητα, να προσαφθούν στον πρόεδρό της. Στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους, η Deltafina υποστηρίζει ότι η Επιτροπή αρνήθηκε να της παράσχει πρόσβαση σε ορισμένα επιβαρυντικά έγγραφα. Τέλος, στο πλαίσιο του τετάρτου σκέλους, η Deltafina ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν όρισε με επαρκή σαφήνεια, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, την οικεία αγορά του συγκεκριμένου προϊόντος και την οικεία γεωγραφική αγορά.

91 Ως προς την αιτίαση που αφορά παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, αιτίαση την οποία η Deltafina προβάλλει στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, χωρίς να την συσχετίζει ρητώς με οποιοδήποτε από τα τέσσερα σκέλη αυτού του λόγου ακυρώσεως, διαπιστώνεται ότι η Deltafina δεν διατυπώνει κανένα επιχείρημα που θα μπορούσε να αποσαφηνίσει λεπτομερέστερα την εν λόγω αιτίαση. Κατά συνέπεια, η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη βάσει του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του Κανονισμού Διαδικασίας (βλ. σκέψη 35 ανωτέρω).

Επί του πρώτου σκέλους, που αφορά το ότι η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, απέδωσε στην Deltafina ρόλο διαφορετικό από τον ρόλο που της προσήψε με την ανακοίνωση των αιτιάσεων

— Επιχειρήματα των διαδίκων

92 Η Deltafina ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή, θεωρώντας την Deltafina υπεύθυνη ως «αυτουργό» ή «συναυτουργό» της παραβάσεως, με την προσβαλλόμενη απόφαση, και προσδίδοντας στην Deltafina, με την εν λόγω απόφαση, τον χαρακτηρισμό του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, απέδωσε στην Deltafina ρόλο διαφορετικό –και σοβαρότερο– από αυτόν που της καταλόγιζε με την ανακοίνωση των αιτιάσεων.

93 Προς στήριξη των ισχυρισμών της, η Deltafna επισημαίνει σειρά διαφορών μεταξύ του κειμένου της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και του κειμένου της προσβαλλομένης αποφάσεως. Η Deltafina ισχυρίζεται ιδίως ότι, ενώ, σε κανένα σημείο του πρώτου κειμένου, δεν της προσάπτεται ότι μετείχε στις επίδικες συμφωνίες και πρακτικές – λαμβανομένου υπόψη ότι μια τέτοια αιτίαση διατυπώθηκε, στο εν λόγω πρώτο κείμενο, μόνον κατά των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως–, στο δεύτερο κείμενο, αντιθέτως, η Deltafina παρουσιάζεται ως συμμετέχουσα άμεσα και ενεργά στις εν λόγω συμφωνίες και πρακτικές. Ομοίως, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων ουδόλως έγινε μνεία του γεγονότος ότι η Deltafina μπορούσε να θεωρηθεί ως πρωτοστάτης της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Εξάλλου, η Deltafina βάλλει κατά ορισμένων εκτιμήσεων που περιλαμβάνονται στην προσβαλλόμενη απόφαση.

94 Η Deltafina προβάλλει ότι η Επιτροπή, ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, όχι μόνον προέβαλε ισχυρισμό μη ερειδόμενο στα στοιχεία της δικογραφίας, αλλά και προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της Deltafina. Όσον αφορά το τελευταίο σημείο, η Deltafina προσάπτει, ειδικότερα, στην Επιτροπή ότι δεν της παρέσχε τη δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή της σχετικά με τους χαρακτηρισμούς του αυτουργού ή συναυτουργού της παραβάσεως και του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, οι οποίοι ελήφθησαν υπόψη, εις βάρος της Deltafina, στην προσβαλλόμενη απόφαση.

95 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ουδέποτε προσέδωσε στην Deltafina τους χαρακτηρισμούς του «αυτουργού» ή «συναυτουργού» των βαλλόμενων περιοριστικών πρακτικών, τονίζοντας συγχρόνως ότι οι χαρακτηρισμοί αυτοί δεν έχουν «σημασία από νομικής απόψεως» κατά το δίκαιο του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή, παραπέμποντας στα πραγματικά στοιχεία που εμφαίνονται στις αιτιολογικές σκέψεις 362 έως 366 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αποσαφηνίζει ότι το συμπέρασμα, στο οποίο κατέληξε με την εν λόγω απόφαση, συνίσταται στο ότι η Deltafina «μετέσχε» πλήρως στις εν λόγω πρακτικές και ότι έπρεπε, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί «πλήρως» συνυπεύθυνη για την παράβαση.

96 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, στηρίχθηκε στα ίδια πραγματικά στοιχεία ώστε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Deltafina μετέσχε στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως και, κατά συνέπεια, ήταν συνυπεύθυνη για την παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Deltafina, με την απάντησή της στην ως άνω ανακοίνωση των αιτιάσεων, αμύνθηκε, εξάλλου, έντονα ως προς τον ρόλο που της είχε αποδοθεί, κατ' αυτόν τον τρόπο, στο πλαίσιο

της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Επομένως, η Επιτροπή φρονεί ότι καμία από τις «διαφορές από την άποψη της συντάξεως των κειμένων» μεταξύ της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες επισημάνθηκαν από την Deltafina, δεν είναι ικανή να αποδείξει την ύπαρξη προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας της Deltafina.

97 Εξάλλου, η Επιτροπή απορρίπτει τις επικρίσεις που η Deltafina προβάλλει κατά ορισμένων εκτιμήσεων που περιέχονται στην προσβαλλόμενη απόφαση.

98 Τέλος, η Επιτροπή, αναφερόμενη στις συμπεριφορές που περιγράφηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 363 έως 365 της προσβαλλομένης αποφάσεως, φρονεί ότι ουδόλως είναι «άτοπο» να υποστηριχθεί, όπως και η ίδια υποστηρίζει στην αιτιολογική σκέψη 361 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Deltafina διαδραμάτισε «ιδιαιτέρως ενεργό» ρόλο στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

99 Κατά την Επιτροπή, από τα προηγηθέντα στοιχεία προκύπτει ότι δεν υπέπεσε σε πλάνες εκτιμήσεως ούτε προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της Deltafina ως εκ του ότι έκρινε ότι η Deltafina μετέσχε στις περιοριστικές πρακτικές που μνημονεύονται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως και ως εκ του ότι έκρινε την Deltafina συνυπεύθυνη για τις πρακτικές αυτές.

100 Όσον αφορά τις επικρίσεις που η Deltafina διατυπώνει ως προς τον χαρακτηρισμό του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, ο οποίος έγινε δεκτός ως προς την Deltafina με την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή υποστηρίζει, ευθύς εξαρχής, ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι οι εν λόγω επικρίσεις είναι βάσιμες, τούτο θα μπορούσε, το πολύ, να έχει ως συνέπεια τη μείωση του ύψους του προστίμου.

101 Εν συνεχεία, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, αν η Επιτροπή αναφέρει ρητώς, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, ότι πρόκειται να εξετάσει το

αν πρέπει να επιβάλει πρόστιμα στις οικείες επιχειρήσεις και αν αναφέρει τα κύρια πραγματικά και νομικά στοιχεία που μπορούν να επισύρουν πρόστιμο, όπως είναι η σοβαρότητα και η διάρκεια της φερόμενης παραβάσεως και το γεγονός ότι αυτή διεπράχθη «εκ προθέσεως ή εξ αμελείας», πληροί την υποχρέωσή της σεβασμού του δικαιώματος ακροάσεως των επιχειρήσεων (απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 2002, T-23/99, LR AF 1998 κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-1705, σκέψη 199). Πάντως, τα εν λόγω απαιτούμενα από τη νομολογία στοιχεία περιέχονται στην ανακοίνωση των αιτιάσεων.

102 Τέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, εν πάση περιπτώσει, το γεγονός ότι δεν εξεδήλωσε ρητώς, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, την πρόθεσή της να λάβει υπόψη, ως επιβαρυντική περίσταση, τον ειδικό ρόλο που διαδραμάτισε η Deltafina στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως δεν είχε συνέπειες για την άμυνα της εν λόγω επιχειρήσεως. Συγκεκριμένα, η Deltafina προέβαλε ρητώς, στις σελίδες 31 έως 37 της απαντήσεώς της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, επιχειρήματα με τα οποία επιδίωκε να ελαχιστοποιήσει τη σημασία του ρόλου που είχε διαδραματίσει.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

103 Το υπό κρίση σκέλος του λόγου ακυρώσεως περιλαμβάνει δύο κύριες πτυχές. Αφενός, η Deltafina επικαλείται την ύπαρξη αποκλίσεων μεταξύ της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά την εκτίμηση του ρόλου που η Deltafina διαδραμάτισε στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Αφετέρου, η Deltafina θέτει υπό αμφισβήτηση τη βασιμότητα της ως άνω εκτιμήσεως, όπως αυτή περιλαμβάνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση.

104 Στο πλαίσιο κάθε μιας από τις δύο αυτές πτυχές, η Deltafina διατυπώνει, ιδίως, επικρίσεις κατά του ότι της αποδόθηκε η ιδιότητα του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Έτσι, στο πλαίσιο της πρώτης πτυχής, η Deltafina προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έκανε μνεία, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, του

γεγονότος ότι η Deltafina μπορούσε να θεωρηθεί ως πρωτοστάτης της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, προσβάλλοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, τα δικαιώματα άμυνάς της. Στο πλαίσιο της δεύτερης πτυχής, η Deltafina ισχυρίζεται ότι το περιλαμβανόμενο στην προσβαλλόμενη απόφαση συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η Deltafina διαδραμάτισε έναν τέτοιο ρόλο στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένο.

105 Όπως ήδη διαπιστώθηκε στη σκέψη 71 ανωτέρω, και όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, η ιδιότητα του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, η οποία αποδόθηκε στην Deltafina, ελήφθη υπόψη, με την προσβαλλομένη απόφαση, μόνο στο πλαίσιο του υπολογισμού του ύψους του προστίμου, τούτο δε ως επιβαρυντική περίσταση. Κατά συνέπεια, έστω και αν η προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, η οποία έγινε προβλήθηκε σε σχέση με την εν λόγω ιδιότητα, εθεωρείτο αποδεδειγμένη ή έστω και αν προέκυπτε ότι η εν λόγω ιδιότητα δεν έχει στοιχειοθετηθεί επαρκώς κατά νόμον, τούτο δεν θα είχε ως συνέπεια την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως επιδιώκει η Deltafina προβάλλοντας το υπό κρίση σκέλος του λόγου ακυρώσεως, αλλά, το πολύ, τη μείωση του ποσού του επιβληθέντος σ' αυτήν προστίμου. Επομένως, οι προαναφερθείσες επικρίσεις πρέπει να απορριφθούν ως αλυσιτελείς στο πλαίσιο του υπό κρίση σκέλους του λόγου ακυρώσεως. Οι εν λόγω επικρίσεις θα εξετασθούν στο πλαίσιο του έκτου λόγου ακυρώσεως κατωτέρω, τον οποίο προέβαλε η Deltafina προς υποστήριξη των αιτημάτων της που αποσκοπούν στη μείωση του ποσού του επιβληθέντος σ' αυτήν προστίμου και ο οποίος στηρίζεται, κατ' ουσίαν, στις ίδιες εκτιμήσεις.

106 Όσον αφορά τις λοιπές επικρίσεις που η Deltafina διατυπώνει προς στήριξη του υπό κρίση σκέλους του λόγου ακυρώσεως, οι εν λόγω επικρίσεις εγείρουν τρία χωριστά ζητήματα, ήτοι, πρώτον, το ζήτημα του ερείσματος βάσει του οποίου η Επιτροπή συνήγαγε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η εν λόγω εταιρία παρέβη το άρθρο 81 ΕΚ, δεύτερον, το ζήτημα αν υφίστανται επ' αυτού αποκλίσεις μεταξύ της αποφάσεως αυτής και της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, και, τρίτον, το ζήτημα της επαρκούς κατά νόμον αιτιολογήσεως του προαναφερθέντος συμπεράσματος της Επιτροπής.

107 Όσον αφορά το πρώτο ζήτημα, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως ήδη επισημάνθηκε στις σκέψεις 15 έως 21 ανωτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά δύο οριζόντιες

συμπράξεις που συνομολογήθηκαν και τέθηκαν σε λειτουργία στην ισπανική αγορά ακατέργαστου καπνού, εκ των οποίων στην πρώτη εμπλέκονται οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina, και στη δεύτερη εμπλέκονται οι εκπρόσωποι των παραγωγών. Κατά την προσβαλλόμενη απόφαση, κάθε μία από τις συμπράξεις αυτές χαρακτηρίζεται από σύνολο συμφωνιών ή/και εναρμονισμένων πρακτικών και συνιστά ενιαία και διαρκή παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ (βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 275 έως 277 και 296 έως 298 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

108 Οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina κρίθηκαν υπεύθυνες για το σύνολο της πρώτης παραβάσεως και οι εκπρόσωποι των παραγωγών κρίθηκαν υπεύθυνοι για το σύνολο της δεύτερης παραβάσεως (βλ., ιδίως, άρθρο 1 και αιτιολογικές σκέψεις 358, 359 και 366 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

109 Ακριβέστερα, από πολλές αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Deltafina θεωρήθηκε ότι έχει συνάψει, στον ίδιο βαθμό με τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως, συμφωνίες ή/και ότι έχει μετάσχει σε εναρμονισμένες πρακτικές με αντικείμενο τον καθορισμό, σε ετήσια βάση, κατά την περίοδο 1996/2001, της (μέγιστης) μέσης τιμής παράδοσης για κάθε ποικιλία ακατέργαστου καπνού, συμπεριλαμβανομένων όλων των ποιοτικών κατηγοριών, καθώς και την κατανομή των ποσοτήτων κάθε ποικιλίας ακατέργαστου καπνού που μπορούσε να αγοράζει εκάστη εκ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως από τους παραγωγούς (βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 85, 88, 112, 144, 274, 276, 278, 281 έως 283, 285 έως 287, 301, 303, 305 και 357 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επιπλέον, η Deltafina θεωρήθηκε ότι έχει συνάψει, στον ίδιο βαθμό με τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως και κατά την περίοδο 1999/2001, συμφωνίες ή/και ότι έχει μετάσχει σε εναρμονισμένες πρακτικές με αντικείμενο τον καθορισμό των κλιμάκων των τιμών ανά ποιοτική βαθμίδα της κάθε ποικιλίας ακατέργαστου καπνού που αναφέρεται στους επισυναπτόμενους στις συμβάσεις καλλιέργειας πίνακες, καθώς και των συμπληρωματικών όρων (βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 85, 274, 276, 290 και 357 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

110 Επομένως, με την προσβαλλομένη απόφαση, προσάπτεται στην Deltafina ότι μετέσχε άμεσα και ενεργά στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως (βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 357, 361, 366 και 369 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επ'

αυτού, πρέπει να επισημανθεί ότι η Επιτροπή αποσαφηνίζει ιδίως, στην αιτιολογική σκέψη 369 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι «ο ρόλος που διαδραμάτισε η Deltafina εν προκειμένω πρέπει να θεωρηθεί ότι υπήρξε άμεσος και πρωτεύων και ότι δεν περιορίσθηκε σε ρόλο εξωτερικού συντονιστή ή/και σε ρόλο φορέα που παρέχει διευκολύνσεις».

111 Στις αιτιολογικές σκέψεις 359 έως 366 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εκθέτει, παραπέμποντας σε άλλες αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως αυτής, τη συλλογιστική και τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίχθηκε προκειμένου να καταλήξει στα συμπεράσματα που εκτέθηκαν στις σκέψεις 109 και 110 ανωτέρω.

112 Η ως άνω συλλογιστική και τα ως άνω πραγματικά περιστατικά είναι τα εξής:

— η Deltafina, διά του προέδρου της και –ενίοτε– δι' άλλων εκπροσώπων, μετέσχε σε ορισμένες συσκέψεις της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως (αιτιολογικές σκέψεις 67, 112 και 363 της προσβαλλομένης αποφάσεως), εν προκειμένω στις συσκέψεις της 13ης Μαρτίου 1996 στη Μαδρίτη (Ισπανία) (αιτιολογικές σκέψεις 88 και 92 της προσβαλλομένης αποφάσεως), της 17ης Δεκεμβρίου 1996 (αιτιολογική σκέψη 117 της προσβαλλομένης αποφάσεως), της 30ής Ιανουαρίου 1997 στη Ρώμη (Ιταλία) (αιτιολογική σκέψη 118 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και του Μαρτίου του 1999 (αιτιολογική σκέψη 186 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·

— οσάκις η Deltafina δεν ήταν παρούσα σε ορισμένες από τις συσκέψεις της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, ετηρείτο τακτικά ενήμερη, από τις εν λόγω επιχειρήσεις μεταποιήσεως, για την κατάσταση της ισπανικής αγοράς ακατέργαστου καπνού και για τις πρακτικές που είχαν καθιερώσει οι εν λόγω επιχειρήσεις μεταποιήσεως (αιτιολογικές σκέψεις 112, 133 έως 136, 140 έως 143, 145, 149 και 364 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·

— το 1997, ο πρόεδρος της Deltafina ήταν μάλιστα θεματοφύλακας ενός υπομνήματος το οποίο είχαν καταρτίσει και υπογράψει, κατά τη διάρκεια μιας από τις συσκέψεις τους, οι εκπρόσωποι των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως και το οποίο επανελάμβανε, παραθέτοντας λεπτομερή στοιχεία, τις διάφορες συμφωνίες στις οποίες είχαν καταλήξει (αιτιολογικές σκέψεις 122 και 364 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·

— η Deltafina παρενέβη στο πλαίσιο της οργανώσεως της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, και ιδίως αποστέλλοντας επιστολές σ' αυτές προκειμένου να επιτευχθεί η ορθή εκτέλεση των παράνομων συμφωνιών και ενεργώντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, ως διαμεσολαβητής για τις διαφορές που έφεραν σε αντιπαράθεση τις εν λόγω επιχειρήσεις μεταποιήσεως (αιτιολογικές σκέψεις 140 και 365 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·

— η Deltafina διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων μεταξύ των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως και των εκπροσώπων των παραγωγών, οι οποίες σχετίζονταν με τις κλίμακες τιμών που αφορούσαν την πλεονάζουσα παραγωγή καπνού της εσοδείας 1999 (αιτιολογικές σκέψεις 207, 221 και 365 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

113 Όσον αφορά το δεύτερο ζήτημα, πρέπει εκ προοιμίου να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας σε κάθε διαδικασία που μπορεί να καταλήξει σε επιβολή κυρώσεων, ιδίως προστίμων ή χρηματικών ποινών, συνιστά θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου που πρέπει να τηρείται, ακόμη και αν πρόκειται για διαδικασία διοικητικού χαρακτήρα (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 1979, 85/76, Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 215, σκέψη 9, και της 2ας Οκτωβρίου 2003, C-176/99 P, ARBED κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-10687, σκέψη 19).

114 Η αρχή αυτή απαιτεί ιδίως ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων που απευθύνει η Επιτροπή σε επιχείρηση, στην οποία προτίθεται να επιβάλει κύρωση λόγω παραβάσεως των κανόνων περί ανταγωνισμού, πρέπει να περιλαμβάνει τα ουσιώδη στοιχεία σε βάρος της εν λόγω επιχειρήσεως, όπως τα προσαπτόμενα πραγματικά περιστατικά, τον χαρακτηρισμό που τους αποδίδεται και τα αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή, ώστε η επιχείρηση αυτή να είναι σε θέση να προβάλει

λυσιτελώς τα επιχειρήματά της στο πλαίσιο της κινηθείσας κατ' αυτής διοικητικής διαδικασίας (βλ., απόφαση ARBED κατά Επιτροπής, σκέψη 113 ανωτέρω, σκέψη 20 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

115 Επιπλέον, η προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας εκτιμάται υπό το πρίσμα των αιτιάσεων που έκρινε αποδεδειγμένες η Επιτροπή με την ανακοίνωση των αιτιάσεων και με την απόφαση διά της οποίας τερματίζεται η εν λόγω διαδικασία (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 29ης Ιουνίου 1995, T-30/91, Solvay κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1775, σκέψη 60, και T-36/91, ICI κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1847, σκέψη 70). Υπό τις συνθήκες αυτές, η διαπίστωση προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας προϋποθέτει ότι η αιτίαση, την οποία η επιχείρηση θεωρεί ότι δεν της είχε προσαφθεί με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, κρίνεται αποδεδειγμένη από την Επιτροπή με την οριστική απόφασή της.

116 Εν προκειμένω, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, όπως και με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή, αφενός, προβαίνει σε διάκριση μεταξύ δύο οριζόντιων συμπράξεων, οι οποίες χαρακτηρίζονται από σύνολο συμφωνιών ή/και εναρμονισμένων πρακτικών, στην ισπανική αγορά του ακατέργαστου καπνού, και εκ των οποίων η πρώτη αφορά τον τομέα της πρώτης μεταποιήσεως και η δεύτερη αφορά τον τομέα της παραγωγής, και, αφετέρου, αποδίδει σε κάθε μία από τις συμπράξεις αυτές τον χαρακτηρισμό της ενιαίας και διαρκούς παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ (βλ., ιδίως, σημεία 1, 316 έως 318 και 338 έως 340 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων). Όπως συνέβη και με την προσβαλλόμενη απόφαση, οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina κρίθηκαν, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, υπεύθυνες για το σύνολο της πρώτης παραβάσεως και οι εκπρόσωποι των παραγωγών κρίθηκαν υπεύθυνοι για το σύνολο της δεύτερης παραβάσεως (βλ., ιδίως, σημεία 411, 412 και 420 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων).

117 Ειδικότερα, όσον αφορά την Deltafina, από την ανακοίνωση των αιτιάσεων προκύπτει σαφώς ότι, όπως συνέβη και με την προσβαλλομένη απόφαση, στην ως άνω εταιρία καταλογίζεται η ευθύνη για την παράβαση λόγω της άμεσης και ενεργού εμπλοκής της στις δραστηριότητες της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Έτσι, στην πρώτη περίοδο του σημείου 415 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, που είναι σχεδόν ταυτόσημη με την πρώτη περίοδο της αιτιολογικής σκέψεως 361 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισημαίνει ότι «η Deltafina διαδραμάτισε

ιδιαιτέρως ενεργό ρόλο στο πλαίσιο της συμπράξεως των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως ακατέργαστου καπνού». Ομοίως, στο σημείο 420 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, που έχει παρόμοια διατύπωση με εκείνη της αιτιολογικής σκέψεως 366 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή συνάγει ιδίως ότι πρέπει να «γίνει δεκτό ότι η Deltafina μετέσχε ενεργά στην εκπόνηση και στην υλοποίηση της συμφωνίας για τη μέση τιμή και για τις ποσότητες, η οποία συνήφθη μεταξύ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως από το 1996, καθώς και στη διαπραγμάτευση σχετικά με τους πίνακες τιμών της πλεονάζουσας ποσότητας καπνού το 2000».

118 Επιπλέον, η συλλογιστική και τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή προς απόδειξη της αιτιάσεως που αφορά άμεση και ενεργό εμπλοκή της Deltafina στην παράβαση αντιστοιχούν, κατ' ουσίαν, στη συλλογιστική και στα πραγματικά περιστατικά που η Επιτροπή έλαβε υπόψη με την προσβαλλόμενη απόφαση και που εκτίθενται στη σκέψη 112 ανωτέρω (βλ., ιδίως, σημεία 412 έως 420 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και τα διάφορα σημεία της ίδιας ανακοινώσεως στα οποία αυτά παραπέμπουν).

119 Επομένως, διαπιστώνεται ότι, αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται η Deltafina, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν διαφέρει από την ανακοίνωση των αιτιάσεων όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους καταλογίσθηκε στην ως άνω εταιρία η ευθύνη για την παράβαση. Κατόπιν αναγνώσεως της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, η Deltafina όφειλε κατ' ανάγκην να αντιληφθεί ότι η Επιτροπή, όπως έπραξε και με την προσβαλλομένη απόφαση, επροτίθετο να στηριχθεί στην άμεση και ενεργό εμπλοκή της Deltafina στις δραστηριότητες της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Δεδομένου ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων παρέσχε στην Deltafina τη δυνατότητα να λάβει γνώση όχι μόνον της αιτιάσεως που αφορά την άμεση και ενεργό εμπλοκή της στην παράβαση, αλλά και των πραγματικών περιστατικών που έλαβε υπόψη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση προς στήριξη της αιτιάσεως αυτής, η προσφεύγουσα ήταν πλήρως σε θέση να διασφαλίσει την άμυνά της κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας.

120 Βεβαίως, σε πολλά αποσπάσματα της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Deltafina ρητώς μνημονεύεται, παραπλεύρως προς τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως, ως έχουσα λάβει μέρος στις επίδικες συμφωνίες ή/και στις επίδικες εναρμονισμένες

πρακτικές (βλ. σκέψη 109 ανωτέρω), ενώ δεν υπάρχει σχετική ρητή μνεία στα αντίστοιχα αποσπάσματα της ανακοινώσεως των αιτιάσεων. Ωστόσο, πρόκειται μόνο για μια απλή διαφορά ως προς την παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών, η οποία αποσκοπεί μόνο στην ακριβέστερη καταγραφή των εν λόγω πραγματικών περιστατικών στην προσβαλλομένη απόφαση και δεν μπορεί να συνιστά ουσιαστική τροποποίηση των αιτιάσεων, όπως αυτές εκτίθενται στην ανακοίνωση των αιτιάσεων. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η οριστική απόφαση της Επιτροπής δεν πρέπει κατ' ανάγκην να είναι αντίγραφο της ανακοινώσεως των αιτιάσεων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1970, 41/69, ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 397, σκέψη 91, και της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 14· απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Οκτωβρίου 1996, Τ-24/93 έως Τ-26/93 και Τ-28/93, Compagnie maritime belge de transports κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1201, σκέψη 113).

121 Ομοίως, στο σημείο 413 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, η Επιτροπή, μνημονεύοντας την απόφασή της 80/1334/ΕΟΚ, της 17ης Δεκεμβρίου 1980, σχετικά με διαδικασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου [81 ΕΚ] (IV/29.869 – Χυτό γυαλί στην Ιταλία) (ΕΕ L 383, σ. 9, στο εξής: απόφαση περί Χυτού γυαλιού), επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την πρακτική της σχετικά με τη λήψη αποφάσεων, «όταν μια επιχείρηση καθιστά δυνατή και διευκολύνει "εσκεμμένως" την υλοποίηση περιορισμών του ανταγωνισμού που αποτελούν τον ίδιο τον σκοπό των σχετικών συμφωνιών, η εν λόγω επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί "συνυπεύθυνη" για τα περιοριστικά αποτελέσματα που απορρέουν από τις εν λόγω συμφωνίες». Η παρατήρηση αυτή, αντίστοιχη της οποίας δεν υπάρχει στην προσβαλλομένη απόφαση και η οποία περιλαμβάνεται στο τμήμα της ανακοινώσεως των αιτιάσεων το οποίο είναι αφιερωμένο στους αποδέκτες αυτής και, ιδιαίτερα, στην Deltafina, θα μπορούσε, εκ πρώτης όψεως, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η Επιτροπή προσάπτει στην Deltafina όχι το ότι μετέσχε άμεσα και ενεργά στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, αλλά μόνον το ότι διευκόλυνε την διάπραξη της παραβάσεως. Εντούτοις, μια τέτοια ερμηνεία δεν μπορεί να γίνει δεκτή, καθόσον δεν λαμβάνει υπόψη τα σημεία της ανακοινώσεως των αιτιάσεων που έπονται της εν λόγω παρατηρήσεως και, ιδίως, τα σημεία 415 και 420, με τα οποία προσάπτεται σαφώς στην Deltafina ότι μετέσχε ενεργά στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως (βλ. σκέψη 117 ανωτέρω). Στην πραγματικότητα, η Επιτροπή, διατυπώνοντας την ως άνω παρατήρηση στο σημείο 413 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων –καίτοι, δυστυχώς, δεν χρησιμοποίησε ακριβέστερη διατύπωση– επροτίθετο να επισημάνει ότι μια επιχείρηση μπορεί να παραβεί τον απαγορευτικό κανόνα του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ οσάκις η συμπεριφορά της, όπως αυτή συντονίζεται με τη συμπεριφορά άλλων επιχειρήσεων, αποσκοπεί στον περιορισμό

του ανταγωνισμού στη συγκεκριμένη αγορά στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, χωρίς αυτό να προϋποθέτει κατ' ανάγκην ότι η ίδια δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά. Τούτο προκύπτει σαφώς εφόσον η εν λόγω παρατήρηση ερμηνευθεί στο πλαίσιο του αποσπάσματος της αποφάσεως περί Χυτού γυαλιού, στο οποίο αυτή εντάσσεται.

122 Όσον αφορά το τρίτο ζήτημα, διαπιστώνεται ότι η Deltafina δεν αμφισβητεί ότι τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων η Επιτροπή στηρίζεται, στις αιτιολογικές σκέψεις 359 έως 366 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ώστε να κρίνει την Deltafina υπεύθυνη για παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ, όπως αυτά υπομνήσθηκαν στη σκέψη 112 ανωτέρω, στοιχειοθετούνται βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που περιέχονται στη δικογραφία. Στην πραγματικότητα, στο πλαίσιο του υπό κρίση σκέλους του λόγου ακυρώσεως, η Deltafina θέτει υπό αμφισβήτηση το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά δικαιολογούν το να καταλογισθεί στην Deltafina η πρώτη παράβαση στο σύνολό της.

123 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, προκειμένου να καταστεί δυνατός ο καταλογισμός του συνόλου της παραβάσεως σε μια επιχείρηση η οποία μετέχει σε σύμπραξη, πρέπει να πληρούνται δύο προϋποθέσεις, εκ των οποίων η μία είναι αντικειμενικής φύσεως και η άλλη είναι υποκειμενικής φύσεως (βλ. σκέψεις 57 έως 63 ανωτέρω). Προκειμένου να πληρούται η πρώτη προϋπόθεση, η εν λόγω επιχείρηση πρέπει να έχει συμβάλει στην υλοποίηση της συμπράξεως, έστω κατά τρόπο δευτερεύοντα, εξαρτώμενο ή παθητικό. Προκειμένου να πληρούται η δεύτερη προϋπόθεση, η εν λόγω επιχείρηση πρέπει να έχει εκδηλώσει τη βούλησή της ούτως ώστε να αποδεικνύει ότι αποδέχεται, έστω σιωπηρώς, τους σκοπούς της συμπράξεως.

124 Εν προκειμένω, ευθύς εξαρχής, έχει αποδειχθεί ότι η Deltafina συνέβαλε ενεργά και άμεσα στην υλοποίηση της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως κατά την περίοδο εντός της οποίας διαπράχθηκαν οι παραβάσεις.

125 Έτσι, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι δύο εκπρόσωποι της Deltafina, εν προκειμένω ο Μ., πρόεδρος της εν λόγω εταιρίας, και ο C., διευθυντής της εν λόγω εταιρίας επιφορτισμένος με τις αγορές, συμμετείχαν στην πρώτη σύσκεψη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, ήτοι σε εκείνη της 13ης Μαρτίου 1996 στη Μαδρίτη, κατά τη διάρκεια της οποίας έγινε συζήτηση σχετικά με τις τιμές και τις ποσότητες των αγορών ακατέργαστου καπνού για την περίοδο εμπορίας 1996/1997 και συνήφθη συμφωνία για τις τιμές. Από τηλεομοιοτυπία απευθυνθείσα από τη WWTE στην Deltafina στις 10 Απριλίου 1996, η οποία μνημονεύθηκε στην αιτιολογική σκέψη 95 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προκύπτει ότι η Deltafina συνέβαλε ενεργώς στη σύναψη της εν λόγω συμφωνίας και συνέταξε τα πρακτικά που περιέχουν την εν λόγω συμφωνία. Από την ως άνω τηλεομοιοτυπία καθώς και από μια τηλεομοιοτυπία απευθυνθείσα από την Agroexpansión στην Deltafina στις 22 Απριλίου 1996 προκύπτει, επίσης, ότι η WWTE και η Agroexpansión διαμαρτυρήθηκαν ενώπιον της Deltafina για τη μη τήρηση της συμφωνίας εκ μέρους της Cetarsa.

126 Μια άλλη σύσκεψη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως είχε προβλεφθεί για τις 17 Δεκεμβρίου 1996, παρουσία του Μ. Ο τελευταίος, καθώς και ο C., συμμετείχαν επίσης στη σύσκεψη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως της 30ής Ιανουαρίου 1997 στη Ρώμη, κατά τη διάρκεια της οποίας συνήφθησαν συμφωνίες σχετικά με τις τιμές και τις ποσότητες των αγορών ακατέργαστου καπνού για την περίοδο εμπορίας 1997/1998. Από τη δικογραφία προκύπτει ότι ο Μ. διατήρησε ένα υπόμνημα συντεταγμένο και υπογεγραμμένο από τους εκπροσώπους των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως κατά την τελευταία αυτή σύσκεψη, το οποίο επανελάμβανε λεπτομερώς τις διάφορες αυτές συμφωνίες και το οποίο αυτός κατέστρεψε αργότερα, κατόπιν αιτήματος των ίδιων αυτών επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

127 Εν συνεχεία, η WWTE και η Agroexpansión ενημέρωσαν επανειλημμένως την Deltafina για την κατάσταση της ισπανικής αγοράς ακατέργαστου καπνού και διαμαρτυρήθηκαν ενώπιον της Deltafina για τη μη τήρηση των συμφωνιών που μνημονεύθηκαν στη σκέψη 126 ανωτέρω καθώς και άλλων συμφωνιών που είχαν συναφθεί κατά τους πρώτους μήνες του 1997. Έτσι, στις 29 Απριλίου 1997, η WWTE απέστειλε τηλεομοιοτυπία στον Μ. με την οποία του επισήμανε ότι η (μέση) ελάχιστη τιμή, την οποία η Cetarsa είχε δεχθεί να καταβάλει στους παραγωγούς, συνιστούσε παράβαση συμφωνίας συναφθείσας μεταξύ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως παρουσία του Μ. και ότι θα ήταν, κατά συνέπεια, αδύνατο να τηρηθεί η αναληφθείσα υποχρέωση να καταβληθεί μέση τιμή 50/60 ισπανικών πεσετών (ESP) ανά χιλιόγραμμο. Απαντώντας στην ως άνω τηλεομοιοτυπία, ο Μ., με τηλεομοιοτυπία της ίδιας ημέρας

σε χαρτί που έφερε το λογότυπο της Deltafina, κάλεσε τη WWTE να «διατηρήσει την ηρεμία της», τονίζοντας σ' αυτήν ότι «η καταβολή όλο και μεγαλύτερων ποσών δεν βοηθεί κανένα». Στις 30 Απριλίου 1997, η Agroexpansión απέστειλε τηλεομοιοτυπία στον Μ., με την οποία επισήμανε, ιδίως, ότι «οι συμφωνίες και οι συσκέψεις με τις άλλες επιχειρήσεις μεταποιήσεως [ήσαν], για ακόμη μια φορά, άκαρπες και γελοίες» και ότι «η Agroexapansión [είχε] τηρήσει τους συμβιβασμούς και επρόκειτο να αγοράσει 5 εκατομμύρια κιλά, αλλά καταβάλλοντας 30 ESP επιπλέον απ' ό,τι κατά το προηγούμενο έτος». Με τηλεομοιοτυπία της 9ης Ιουλίου 1997, η WWTE διαμαρτυρήθηκε εκ νέου ενώπιον της Deltafina για τη συμπεριφορά της Cetarsa, υπογραμμίζοντας ιδίως την ανάγκη να «επικρατήσει ειρήνη στον τομέα» και να υπάρξει «μια συμφωνία άνευ συμφωνίας». Με την ως άνω τηλεομοιοτυπία, η WWTE τόνισε επίσης: «Όπως έχεις επανειλημμένως επισημάνει, μια συμφωνία για τις τιμές δεν είναι δυνατή χωρίς συμφωνία για τις ποσότητες. Η συμφωνία για τις ποσότητες δεν μπορεί να ισχύει μόνο για ένα έτος [...] Θα ήταν αναγκαίο να υπάρξει συμφωνία [διάρκειας] ενδεχομένως 5 ετών [ή] τουλάχιστον 3 ετών».

128 Την 1η Οκτωβρίου 1997, η Agroexpansión απέστειλε τηλεομοιοτυπία στην Deltafina προκειμένου να την ενημερώσει ότι η WWTE είχε δεχθεί να καταβάλει τιμές μεγαλύτερες από εκείνες που είχαν αποτελέσει αντικείμενο συμφωνίας. Αντιδρώντας στην ως άνω τηλεομοιοτυπία, ο Μ. απέστειλε αυθημερόν επιστολή στη WWTE, σε χαρτί που έφερε το λογότυπο της Deltafina, προκειμένου να της επισημάνει ότι, αν η πληροφορία αυτή αποδειχθεί ακριβής, θα ετίθετο σοβαρό πρόβλημα και ότι η συμπεριφορά της θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως «βίαιη επίθεση» κατά της Agroexpansión. Με τηλεομοιοτυπία της 2ας Οκτωβρίου 1997 απευθυνθείσα στην Deltafina, η WWTE εξέθεσε την άποψή της επί του ζητήματος αυτού.

129 Στις 6 Νοεμβρίου 1997, η WWTE απέστειλε τηλεομοιοτυπία στην Deltafina, με την οποία τόνισε, ιδίως, ότι προσπαθούσε «με όλα τα μέσα» να εξασφαλίσει την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις ποσότητες και ότι, κατά τη σύσκεψη που επρόκειτο να διεξαχθεί με τις λοιπές επιχειρήσεις μεταποιήσεως στις 20 Νοεμβρίου 1997, επρόκειτο να προτείνει «εγγυοδοσία [ως προς τις] συμφωνίες, διά της καταθέσεως σημαντικών χρηματικών ποσών που καθιστούν δυνατή την παροχή ασφάλειας ως προς την εκτέλεση των συμφωνιών». Στην ως άνω τηλεομοιοτυπία είχε επισυναφθεί πίνακας που περιείχε πληροφορίες σχετικά με ορισμένες τιμές τις οποίες κατέβαλλε κάθε μία από τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως.

130 Η Deltafina ενημερώθηκε από την Taes για τη συμφωνία-πλαίσιο σχετικά με τις προϋποθέσεις ως προς την αγορά για την περίοδο εμπορίας 1998/1999, η οποία συνήφθη από τις επιχειρήσεις μεταποιήσεως κατά τη σύσκεψη της Μαδρίτης της 20ής Ιανουαρίου 1998, η δε σχετική ενημέρωση έλαβε χώρα την επαύριον της συσκέψεως αυτής.

131 Από έκθεση δραστηριοτήτων της Agroexpansión, της 6ης Απριλίου 1999, προκύπτει ότι ο Μ. μετέσχε, τον Μάρτιο του 1999, σε σύσκεψη με τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως και την Anetab, κατά τη διάρκεια της οποίας διεξήχθη συζήτηση σχετικά με τις τιμές του ακατέργαστου καπνού και σχετικά με την κατανομή των ποσοτήτων των αγορών ακατέργαστου καπνού για την περίοδο εμπορίας 1999/2000.

132 Τέλος, το 2000, η Deltafina παρενέβη στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων μεταξύ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως και των εκπροσώπων των παραγωγών, οι οποίες αφορούσαν τις κλίμακες τιμών της πλεονάζουσας ποσότητας ακατέργαστου καπνού το 1999. Ειδικότερα, ενόψει συσκέψεως της Anetab που επρόκειτο να διεξαχθεί περί τα τέλη Φεβρουαρίου του 2000, ο Μ. απέστειλε στις 15 Φεβρουαρίου 2000 τηλεομοιοτυπία, σε χαρτί που έφερε το λογότυπο της Deltafina, στην Cetarsa, στην Agroexpansión και στη WWTE προκειμένου να γνωστοποιήσει στις εν λόγω εταιρίες τις σκέψεις του, τις συμβουλές του και τις προτάσεις του επ' αυτού.

133 Εν συνεχεία, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των αντικειμενικών περιστάσεων της συμμετοχής της Deltafina, διαπιστώνεται ότι μετά λόγου γνώσεως και εκουσίως η Deltafina συνέβαλε στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Πράγματι, η Deltafina είτε δεν μπορούσε να αγνοεί είτε γνώριζε, προδήλως, τον παράνομο και επιζήμιο του ανταγωνισμού σκοπό της συμπράξεως αυτής, σκοπός που εκδηλώθηκε, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της οργανώσεως συσκέψεων με επιζήμιο του ανταγωνισμού σκοπό, στο πλαίσιο της ανταλλαγής ευαίσθητων πληροφοριών στην οποία συμμετείχε ενεργά καθόλη τη διάρκεια της περιόδου εντός της οποίας διαπράχθηκαν οι παραβάσεις και στο πλαίσιο ενός υπομνήματος στο οποίο εκτίθενται λεπτομερώς ορισμένες συμφωνίες αφορώσες τις τιμές και τις ποσότητες των αγορών ακατέργαστου καπνού και του οποίου θεματοφύλακας ήταν η Deltafina. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να προστεθεί ότι η Deltafina είχε συμφέρον, λαμβανομένων υπόψη της σημαντικής θέσεως που κατείχε στην ισπανική αγορά της αποκτήσεως μεταποιημένου καπνού και του ρόλου της ως υπεύθυνης για τον συντονισμό και την εποπτεία των εμπορικών δραστηριοτήτων του ομίλου Universal στην Ευρώπη (βλ. σκέψεις 142 και 268 έως 272 κατωτέρω), να τεθούν σε λειτουργία οι επίμαχες περιοριστικές πρακτικές.

134 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, διαπιστώνεται ότι ορθώς, και χωρίς να προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας της Deltafina, η Επιτροπή έκρινε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η προσφεύγουσα υπείχε ευθύνη για την παράβαση που συνίσταται στη συμμετοχή της στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

135 Συνεπώς, το πρώτο σκ\έλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του δευτέρου σκέλους, που αφορά το ότι οι προσαπτόμενες στην Deltafina εκδηλώσεις συμπεριφοράς πρέπει, στην πραγματικότητα, να προσαφθούν στον πρόεδρο της εταιρίας αυτής

— Επιχειρήματα των διαδίκων

136 Η Deltafina ισχυρίζεται ότι οι εκδηλώσεις συμπεριφοράς που της προσάπτονται μπορούσαν να καταλογισθούν μόνο στον πρόεδρό της, ήτοι τον Μ., δεδομένου ότι αυτός πάντοτε ενεργούσε, στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, για δικό του λογαριασμό και όχι ως εκπρόσωπος ή ως όργανο της εταιρίας.

137 Η Deltafina διευκρινίζει ότι οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως επέλεξαν τον Μ. ως «θεματοφύλακα των συμφωνιών τους» λόγω των εγγυήσεων ουδετερότητας που αυτός παρείχε και λόγω του ότι αυτός εθεωρείτο έγκυρος γνώστης των θεμάτων του βιομηχανικού κλάδου παραγωγής καπνού και έχαιρε εκτιμήσεως επ' αυτού, τόσο στην Ισπανία και στην Ιταλία όσο και στον υπόλοιπο κόσμο.

138 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη των επιχειρημάτων της Deltafina.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

139 Διαπιστώνεται ότι από στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι ο Μ. μετέσχε στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, όχι για δικό του λογαριασμό, αλλά υπό την ιδιότητα του εκπροσώπου της Deltafina.

140 Συναφώς, ευθύς εξαρχής, πρέπει να υπομνησθείότι ο Μ. είναι ο πρόεδρος της ως άνω εταιρίας.

141 Εν συνεχεία, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά τη διάρκεια ορισμένων συσκέψεων της συμπράξεως, ο Μ. συνοδευόταν από έναν άλλο εκπρόσωπο της Deltafina, ο οποίος ασκεί σημαντικά καθήκοντα εντός της εταιρίας αυτής (βλ. σκέψεις 125 και 126 ανωτέρω). Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι η σύσκεψη της Ρώμης της 30ής Ιανουαρίου 1997 (βλ. σκέψη 126 ανωτέρω) διεξήχθη στα γραφεία της Deltafina και ότι οι διάφορες επιστολές που απηύθυνε ο Μ. στις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως απεστάλησαν σε χαρτί που έφερε το λογότυπο της εταιρίας. Ως εκ περισσού, με την τηλεομοιοτυπία που απέστειλε στις 29 Απριλίου 1997 στην WWTE, ο Μ. εμφανίζει το όνομα της εταιρίας δίπλα στο δικό του (βλ. σκέψη 127 ανωτέρω).

142 Τέλος, είναι σαφές ότι η συμμετοχή του Μ. στις δραστηριότητες της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως είχε ως σκοπό την προστασία των εμπορικών συμφερόντων της Deltafina στην ισπανική αγορά. Έτσι, αφενός, πρέπει να επισημανθεί ότι η Deltafina είναι υπεύθυνη για τον συντονισμό και την εποπτεία των εμπορικών δραστηριοτήτων του ομίλου Universal στην Ευρώπη και ότι, επομένως, ενδιαφέρεται άμεσα για τις σχετικές με την αγορά ακατέργαστου καπνού δραστηριότητες της εταιρίας που ανήκει στον ίδιο όμιλο με αυτήν και εδρεύει στην Ισπανία, ήτοι της Taes. Αφετέρου, η Deltafina, πέραν του γεγονότος ότι αγόραζε σχεδόν το σύνολο της παραγωγής μεταποιημένου καπνού της Taes (αιτιολογική σκέψη 27 της προσβαλλομένης αποφάσεως), συνήψε σημαντικές συμβάσεις αγοράς μεταποιημένου καπνού με την Cetarsa (αιτιολογικές σκέψεις 20 και 29 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και την Agroexpansión (αιτιολογικές σκέψεις 21 και 29 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Πάντως, όπως προκύπτει από ορισμένα έγγραφα της δικογραφίας και δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους, η τιμή την οποία κατέβαλλαν οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως για την αγορά ακατέργαστου καπνού επηρέαζε άμεσα την τιμή

την οποία κατέβαλε η Deltafina για την αγορά μεταποιημένου καπνού (βλ., επίσης, αιτιολογική σκέψη 32 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

143 Πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι η Taes, με το από 18 Φεβρουαρίου 2002 υπόμνημά της (βλ. σκέψη 9 ανωτέρω), τονίζει ότι η Deltafina ενδιαφερόταν για τη σύναψη της συμφωνίας που αφορούσε την τιμή αγοράς της πλεονάζουσας ποσότητας ακατέργαστου καπνού το 1999, κατά το μέτρο που επιθυμούσε να αγοράσει πρόσθετες ποσότητες μεταποιημένου καπνού. Πρέπει να προστεθεί ότι, σε πολλές από τις επιστολές που αντηλλάγησαν μεταξύ της Deltafina και των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, υπάρχει ρητή μνεία της καταστάσεως της προσφεύγουσας.

144 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, το δεύτερο σκέλος του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του τρίτου σκέλους, που αφορά το ότι η Επιτροπή αρνήθηκε να παράσχει στην Deltafina πρόσβαση σε ορισμένα επιβαρυντικά έγγραφα

— Επιχειρήματα των διαδίκων

145 Η Deltafina ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή, αρνούμενη να της παράσχει πρόσβαση στα έγγραφα με βάση τα οποία αποδεικνύεται ότι η Deltafina πρωτοστάτησε στην σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνάς της και το δικαίωμά της σε δίκαιη δίκη.

146 Συναφώς, η Deltafina επισημαίνει ότι η Επιτροπή δεν έδωσε συνέχεια στο αίτημα περί παροχής προσβάσεως στα υπομνήματα που κατέθεσαν οι άλλες επιχειρήσεις που ήσαν αποδέκτριες της ανακοινώσεως των αιτιάσεων προς απάντηση στην εν λόγω ανακοίνωση, αίτημα το οποίο διατύπωσε η Deltafina με τηλεομοιοτυπία της 23ης Μαρτίου 2004 και το οποίο αυτή επανέλαβε με τηλεομοιοτυπία της 24ης Νοεμβρίου 2004. Πάντως, τα κύρια στοιχεία στα οποία αναφέρεται η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, προκειμένου να αποδώσει στην Deltafina τον ρόλο του πρωτοστάτη, συνίστανται σε ορισμένα αποσπάσματα των απαντήσεων της Agroexpansión και της WWTE στην ανακοίνωση των αιτιάσεων.

147 Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι στηρίχθηκε σε στοιχεία που περιέχονται στις απαντήσεις, τις οποίες έδωσαν η Agroexpansión και η WWTE στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, προκειμένου να αποδείξει ότι η Deltafina διαδραμάτιζε ρόλο πρωτοστάτη στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 436 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Agroexpansión και η WWTE, με τις απαντήσεις τους, απλώς επιβεβαίωσαν τον ρόλο αυτόν ή, ακριβέστερα, τα «πραγματικά περιστατικά από τα οποία απορρέει ο εν λόγω ρόλος». Η Agroexpansión και η WWTE δεν προέβαλαν κανένα πραγματικό στοιχείο που να μην είχε ήδη ληφθεί υπόψη εις βάρος της Deltafina στην ανακοίνωση των αιτιάσεων και ως προς το οποίο η Deltafina δεν θα είχε, ως εκ τούτου, τη δυνατότητα να αμυνθεί.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

148 Για τους ίδιους λόγους με εκείνους που μνημονεύθηκαν στις σκέψεις 70 έως 73 και 105 ανωτέρω, τα επιχειρήματα που η Deltafina προβάλλει προς στήριξη του υπό κρίση σκέλους του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν ως αλυσιτελή. Τα εν λόγω επιχειρήματα θα εξετασθούν στο πλαίσιο του έκτου λόγου ακυρώσεως κατωτέρω, τον οποίο προέβαλε η Deltafina προς στήριξη των αιτημάτων της με τα οποία επιδιώκεται η μείωση του ποσού του επιβληθέντος σ' αυτήν προστίμου.

Επί του τετάρτου σκέλους, που αφορά το ότι η Επιτροπή δεν όρισε με επαρκή σαφήνεια, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, την οικεία αγορά του συγκεκριμένου προϊόντος και την οικεία γεωγραφική αγορά

— Επιχειρήματα των διαδίκων

149 Η Deltafina προβάλλει ότι η Επιτροπή δεν όρισε με επαρκή σαφήνεια, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, την οικεία αγορά του συγκεκριμένου προϊόντος και την οικεία γεωγραφική αγορά και ότι, ως εκ τούτου, υπήρξε σοβαρή προσβολή των δικαιωμάτων άμυνάς της.

150 Κατά την Deltafina, αν η ως άνω αγορά είχε ορισθεί «με την επιθυμητή σαφήνεια» στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η Deltafina θα μπορούσε να προβάλει ενώπιον της Επιτροπής επιχειρήματα αφορώντα τα πραγματικά περιστατικά και νομικά επιχειρήματα βάσει των οποίων η Επιτροπή θα συνήγαγε άλλα συμπεράσματα από αυτά που περιλαμβάνονται στην προσβαλλόμενη απόφαση. Ειδικότερα, τούτο θα παρείχε τη δυνατότητα στην Deltafina να προβάλει επιχειρήματα ως προς την παρουσία της στην επίμαχη αγορά, ή την απουσία της από αυτή, και ως προς τον ρόλο της στο πλαίσιο της επίμαχης αγοράς.

151 Η Επιτροπή απορρίπτει τους ισχυρισμούς της Deltafina.

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

152 Ευθύς εξαρχής, διαπιστώνεται ότι από την ανακοίνωση των αιτιάσεων προκύπτει με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια ότι η οικεία αγορά είναι η ισπανική αγορά της αποκτήσεως και πρώτης μεταποιήσεως ακατέργαστου καπνού. Στην ανακοίνωση των

αιτιάσεων, όπως και στην προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. σκέψεις 82 και 83 ανωτέρω), η Επιτροπή περιγράφει λεπτομερώς τις επιχειρήσεις πρώτης μεταποιήσεως ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία –παρέχοντας, ιδίως, διευκρινίσεις ως προς τις σχετικές με την αγορά και τη μεταποίηση ακατέργαστου καπνού δραστηριότητές τους καθώς και ως προς τις εμπορικές σχέσεις που διατηρούν μεταξύ τους–, τους παραγωγούς ακατέργαστου καπνού και τους εκπροσώπους τους, διάφορες πτυχές του τομέα του ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία, και μεταξύ αυτών τις περιοχές παραγωγής, τον όγκο και την αξία της παραγωγής, την αξία των πωλήσεων, τις διάφορες ποικιλίες ακατέργαστου καπνού και τις (μέγιστες) μέσες τιμές παράδοσης για κάθε μία από τις εν λόγω ποικιλίες, καθώς και το κοινοτικό και το ισπανικό κανονιστικό πλαίσιο που τυγχάνουν εφαρμογής επί του ακατέργαστου καπνού (βλ. σημεία 15 έως 81 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων). Έτσι, η ανάλυση στην οποία προέβη η Επιτροπή, εντός της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, παρέχει τη δυνατότητα να γίνουν πλήρως αντιληπτές οι συνθήκες λειτουργίας της αγοράς στην οποία νοθεύεται ο ανταγωνισμός.

153 Εν συνεχεία, διαπιστώνεται ότι από την εκ μέρους της Deltafina απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων προκύπτει ότι η Deltafina όχι μόνον είχε κατανοήσει πλήρως τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή εκλαμβάνει την επίμαχη αγορά εν προκειμένω, αλλά και είχε εκφράσει την άποψή της σχετικά με τον ρόλο της στην εν λόγω αγορά.

154 Υπό τις συνθήκες αυτές, το τέταρτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

155 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, του άρθρου 2 του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 43 των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την περιλαμβανόμενη στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

156 Η Deltafina ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς ότι οι επίμαχες περιοριστικές πρακτικές επηρέαζαν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

157 Προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, η Deltafina επισημαίνει, ευθύς εξαρχής, ότι η Επιτροπή αντιφάσκει όταν υποστηρίζει, αφενός, στην αιτιολογική σκέψη 316 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[η] σύμπραξη μεταξύ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως και της Deltafina [...] μπορεί να ασκήσει [...] επιρροή [άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική,] στα ρεύματα εμπορικών συναλλαγών μεταξύ της Ισπανίας και των λοιπών κρατών μελών, κατά το μέτρο που η εν λόγω σύμπραξη είχε ως αντικείμενο τη διασφάλιση της εξαγωγής του ισπανικού μεταποιημένου καπνού» και, αφετέρου, στην αιτιολογική σκέψη 412 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όταν υποστηρίζει ότι «δεν διαθέτει πλήρη αποδεικτικά στοιχεία για τις επιπτώσεις που έχουν επί του παρόντος στην αγορά οι παραβάσεις των παραγωγών και των [επιχειρήσεων μεταποιήσεως]».

158 Εν συνεχεία, η Deltafina βάλλει κατά του γεγονότος ότι η Επιτροπή θεώρησε ότι υπήρξε επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών εν προκειμένω «μόνο για τον αντικειμενικό λόγο ότι ένα προϊόν διαφορετικό από εκείνο της πιθανής οικείας αγοράς μπορεί να εξάγεται ενίοτε σε άλλες αγορές». Έτσι, η Επιτροπή έλαβε υπόψη μια αγορά που εμπίπτει σε μεταγενέστερο στάδιο εν σχέσει προς την επίμαχη αγορά, με δεδομένο ότι η εν λόγω εμπίπτουσα σε μεταγενέστερο στάδιο αγορά είναι αυτή του μεταποιημένου καπνού. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν περιγράφει τις «οντότητες που δραστηριοποιούνται» στην εν λόγω εμπίπτουσα σε μεταγενέστερο στάδιο αγορά ούτε διευκρινίζει με ποιον τρόπο η εν λόγω αγορά μπορεί να επηρεασθεί, «προς

μια κατεύθυνση αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού και κατά αισθητό τρόπο», από πράξεις που τελούνται στην επίμαχη αγορά. Η Deltafina προσάπτει, επίσης, στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η αγορά του ακατέργαστου καπνού είναι «αποκλειστικά εγχώρια», εφόσον στην Ισπανία οι αλλοδαπές επιχειρήσεις δεν αναγνωρίζονται ως επιχειρήσεις μεταποιήσεως και δεν μπορούν να αγοράζουν ακατέργαστο καπνό από Ισπανούς παραγωγούς. Η Deltafina προσθέτει ότι δεν υπάρχουν εισαγωγές ακατέργαστου καπνού προερχόμενες από την Ισπανία ούτε εξαγωγές ακατέργαστου καπνού προς τη χώρα αυτή.

159 Η Deltafina προσάπτει, επίσης, στην Επιτροπή ότι παρέβη το σημείο 43 των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την περιλαμβανόμενη στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, που προβλέπει, ιδίως, ότι «[ο]ι λόγοι για τους οποίους πιθανολογείται ότι μια συμφωνία ή πρακτική δύναται να έχει έμμεσες και δυνητικές επιδράσεις πρέπει να εξηγούνται από την διοικητική αρχή […] που ισχυρίζεται ότι το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών δύναται να επηρεαστεί αισθητά» και ότι «[ο]ι υποθετικές και θεωρητικές επιδράσεις δεν επαρκούν για να προσδιοριστεί το εφαρμοστέο του κοινοτικού δικαίου».

160 Τέλος, η Deltafina ισχυρίζεται ότι η επίμαχη σύμπραξη προσιδιάζει σε «[σύμπραξη] που καλύπτει ένα μόνο κράτος μέλος» κατά την έννοια των σημείων 78 έως 82 των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την περιλαμβανόμενη στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] έννοια του επηρεασμού του εμπορίου. Η Deltafina προσθέτει ότι, σύμφωνα με τις ίδιες κατευθυντήριες γραμμές, «[η] ικανότητα αυτών των συμπράξεων να νοθεύουν το εμπόριο έγκειται, κυρίως, στο γεγονός ότι με τις εν λόγω συμπράξεις επιδιώκεται ο αποκλεισμός των ανταγωνιστών από άλλα κράτη μέλη». Πάντως, στην προσβαλλομένη απόφαση, δεν παρέχεται κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει η ύπαρξη τέτοιων αποτελεσμάτων, αναγομένων στον αποκλεισμό αλλοδαπών ανταγωνιστών, εν προκειμένω. Στην πραγματικότητα, κατά την Deltafina, τα απορρέοντα από το κανονιστικό πλαίσιο εμπόδια για την εγκατάσταση, στην Ισπανία, αλλοδαπών επιχειρήσεων μεταποιήσεως και τα σύμφυτα χαρακτηριστικά του ακατέργαστου καπνού, που επιβάλλουν ότι το προϊόν αυτό πρέπει να υποστεί μεταποίηση αμέσως μετά την εσοδεία και κοντά στον τόπο εσοδείας, «καθιστούν ελάχιστα πιθανή την ίδια την επέλευση των έμμεσων αποτελεσμάτων, των οποίων η υλοποίηση θα μπορούσε να μετατρέψει έναν αμιγώς υποθετικό επηρεασμό του εμπορίου σε δυνητικό επηρεασμό».

161 Η Επιτροπή φρονεί ότι ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

162 Κατ' αρχάς, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η σχετική με τον επηρεασμό του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών προϋπόθεση πληρούται εφόσον, βάσει ενός συνόλου νομικών και πραγματικών στοιχείων, η επίμαχη συμφωνία παρέχει τη δυνατότητα να συναχθεί, με επαρκή βαθμό πιθανολογήσεως, ότι αυτή μπορεί να ασκήσει επιρροή άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, στα ρεύματα των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών. Κατά συνέπεια, προκειμένου να τύχει εφαρμογής το άρθρο 81 ΕΚ, δεν είναι αναγκαίο να αποδειχθεί ότι οι εμπορικές συναλλαγές πράγματι επηρεάσθηκαν.

163 Εν συνεχεία, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 316 και 317 της προσβαλλομένης αποφάσεως, εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους οι επίμαχες περιοριστικές πρακτικές ήσαν «εν δυνάμει ικανές» να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Η Επιτροπή φρονεί ότι δεν υπάρχει καμία αντίφαση μεταξύ των αιτιολογικών σκέψεων 316 και 412 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

164 Εξάλλου, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Deltafina δεν αμφισβητεί ότι μια σύμπραξη που αφορά τις τιμές αγοράς του ακατέργαστου καπνού είναι ικανή να έχει επιπτώσεις επί της τιμής του μεταποιημένου καπνού ούτε ότι ο ισπανικός μεταποιημένος καπνός προορίζεται κυρίως για εξαγωγή. Η Επιτροπή φρονεί ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων αυτών, δεν ήταν υποχρεωμένη να περιγράψει την αγορά του μεταποιημένου καπνού προτού καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η σύμπραξη μπορούσε να έχει συνέπειες επί της εξαγωγής του εν λόγω προϊόντος.

165 Τέλος, η Επιτροπή απορρίπτει τον ισχυρισμό της Deltafina ότι, εφόσον η επίμαχη σύμπραξη προσιδιάζει σε σύμπραξη που καλύπτει ένα μόνον κράτος μέλος, εναπέκειτο στην Επιτροπή να αποδείξει ότι η εν λόγω σύμπραξη είχε ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των ανταγωνιστών από άλλα κράτη μέλη. Συναφώς, η Επιτροπή παραπέμπει, ιδίως, στην αιτιολογική σκέψη 317 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

166 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η ερμηνεία και η εφαρμογή της σχετικής με τις συνέπειες για το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών προϋποθέσεως, την οποία προβλέπουν τα άρθρα 81 ΕΚ και 82 ΕΚ, πρέπει να στηρίζονται στον σκοπό αυτής της προϋποθέσεως, ήτοι τον καθορισμό του τομέα του κοινοτικού δικαίου, σε θέματα ρυθμίσεως του ανταγωνισμού, σε σχέση με τον τομέα των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, εμπίπτουν στον τομέα του κοινοτικού δικαίου κάθε σύμπραξη και κάθε πρακτική που είναι ικανές να διακυβεύσουν το ελεύθερο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, υπονομεύοντας την επίτευξη των σκοπών περί εγκαθιδρύσεως ενιαίας αγοράς μεταξύ αυτών, ιδίως μέσω της στεγανοποιήσεως των εθνικών αγορών, ή της τροποποιήσεως της διαρθρώσεως του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 31ης Μαΐου 1979, 22/78, Hugin Kassaregister και Hugin Cash Registers κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 951, σκέψη 17, και της 25ης Οκτωβρίου 2001, C-475/99, Ambulanz Glöckner, Συλλογή 2001, σ. I-8089, σκέψη 47).

167 Για να μπορεί μια απόφαση, συμφωνία ή πρακτική να επηρεάσει το μεταξύ κρατών μελών εμπόριο, πρέπει, βάσει ενός συνόλου αντικειμενικών, νομικών ή πραγματικών, στοιχείων, να πιθανολογείται επαρκώς ότι η οικεία απόφαση, συμφωνία ή πρακτική ασκεί επιρροή, άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική, επί των εμπορικών ρευμάτων μεταξύ κρατών μελών, τούτο δε κατά τρόπο δυνάμενο να εμποδίσει την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς μεταξύ κρατών μελών. Επιπλέον, πρέπει η επιρροή αυτή να μην είναι ασήμαντη (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Απριλίου 1998, C-306/96, Javico, Συλλογή 1998, σ. I-1983, σκέψη 16, και Ambulanz Glöckner, σκέψη 166 ανωτέρω, σκέψη 48).

168 Έτσι, η διαπίστωση επιπτώσεων στο ενδοκοινοτικό εμπόριο προϋποθέτει εν γένει τη συνδρομή πολλών παραγόντων, οι οποίοι, εκτιμώμενοι μεμονωμένα, δεν θα ήσαν κατ' ανάγκην καθοριστικοί (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 21ης Ιανουαρίου 1999, C-215/96 και C-216/96, Bagnasco κ.λπ., Συλλογή 1999, σ. I-135, σκέψη 47, και της 29ης Απριλίου 2004, C-359/01 P, British Sugar κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4933, σκέψη 27).

169 Κατά τη νομολογία, αποσαφηνίσθηκε επίσης ότι το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ δεν επιβάλλει μεν οι διαλαμβανόμενες στη διάταξη αυτή συμπράξεις να επηρεάζουν αισθητά το ενδοκοινοτικό εμπόριο, επιβάλλει όμως να αποδεικνύεται ότι οι συμπράξεις αυτές είναι ικανές να έχουν ένα τέτοιο αποτέλεσμα (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Νοεμβρίου 2006, C-238/05, Asnef-Equifax και Administración del Estado, Συλλογή 2006, σ. I-11125, σκέψη 43 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

170 Εν προκειμένω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως ήταν ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

171 Ειδικότερα, η Επιτροπή ορθώς συνήγαγε, στην αιτιολογική σκέψη 316 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ως άνω προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 81 ΕΚ επληρούτο, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως ήταν ικανή να έχει συνέπειες για τις εξαγωγές μεταποιημένου καπνού από την Ισπανία προς τα άλλα κράτη μέλη.

172 Επ' αυτού, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει από διάφορα αποσπάσματα της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 20, 23, 27, 32 και 84 της προσβαλλομένης αποφάσεως), αφενός, η τιμή αγοράς του ακατέργαστου καπνού επηρεάζει άμεσα την τιμή του μεταποιημένου καπνού και, αφετέρου, ο ισπανικός μεταποιημένος καπνός προορίζεται κυρίως για εξαγωγή. Τα στοιχεία αυτά, τα οποία δεν αμφισβητούνται, κατά τα λοιπά, από την Deltafina, αρκούν για να αποδειχθεί ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως ήταν ικανή να έχει συνέπειες για την εξαγωγή του ισπανικού μεταποιημένου καπνού, οπότε η Deltafina δεν μπορεί να προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν περιέγραψε τις «οντότητες που δραστηριοποιούνται» στην αγορά του εν λόγω προϊόντος.

173 Βεβαίως, η Επιτροπή, εκτιμώντας το αν πληρούται η σχετική με τις συνέπειες για το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών προϋπόθεση, έλαβε υπόψη ένα προϊόν –ήτοι τον μεταποιημένο καπνό– το οποίο βρίσκεται σε μια αγορά που εμπίπτει σε μεταγενέστερο

στάδιο από εκείνο στο οποίο εμπίπτει η επίμαχη αγορά. Ωστόσο, όπως αναγνωρίζει η Deltafina, εξάλλου, ρητώς με το δικόγραφο της προσφυγής, η προσέγγιση αυτή είναι σύμφωνη όχι μόνον προς τη νομολογία, κατά την οποία η επιρροή επί των εμπορικών ρευμάτων μεταξύ κρατών μελών μπορεί να είναι έμμεση (βλ. σκέψη 167 ανωτέρω), αλλά και προς τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαλαμβανόμενη στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] έννοια του επηρεασμού του εμπορίου. Έτσι, στο σημείο 38 των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών εκτίθεται, μεταξύ άλλων, ότι «[έ]μμεση επίδραση υπάρχει συχνά για προϊόντα που σχετίζονται με εκείνα που καλύπτει η συμφωνία ή η πρακτική», ότι «μπορεί να υπάρξει έμμεση επίδραση στην περίπτωση συμφωνίας ή πρακτικής η οποία έχει επιπτώσεις στις διασυνοριακές οικονομικές δραστηριότητες επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν ή βασίζονται στα προϊόντα που καλύπτει η συμφωνία ή η πρακτική» και ότι «[π]αρόμοια επίδραση μπορεί να προκύψει όταν η συμφωνία ή η πρακτική αφορά ενδιάμεσο προϊόν το οποίο δεν αποτελεί αντικείμενο εμπορίας μεταξύ κρατών μελών αλλά είναι πρώτη ύλη τελικού προϊόντος που διατίθεται στο εμπόριο σε άλλο κράτος μέλος».

174 Εξάλλου, το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως είναι ικανή να έχει συνέπειες επί της εξαγωγής του ισπανικού μεταποιημένου καπνού και, ως εκ τούτου, επί των ενδοκοινοτικών εμπορικών συναλλαγών ουδόλως έρχεται σε αντίφαση με τη διαπίστωση, η οποία περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 412 της προσβαλλομένης αποφάσεως και κατά την οποία «[η Επιτροπή] δεν διαθέτει πλήρη αποδεικτικά στοιχεία για τις επιπτώσεις που έχουν επί του παρόντος στην αγορά οι παραβάσεις των παραγωγών και των [επιχειρήσεων μεταποιήσεως]· πράγματι, είναι αδύνατο να προσδιορισθεί εκ των υστέρων το επίπεδο των τιμών που θα είχε τύχει εφαρμογής στην αγορά του ακατέργαστου καπνού εντός της Ισπανίας, σε περίπτωση που δεν υφίσταντο οι επίμαχες πρακτικές». Συγκεκριμένα, με την ως άνω διαπίστωση, η οποία προβλήθηκε στο πλαίσιο της εξετάσεως της σοβαρότητας της παραβάσεως, η Επιτροπή περιορίζεται να διαπιστώσει ότι δεν μπορεί να αποτιμήσει, από ποσοτικής απόψεως, με ακρίβεια τα πραγματικά αποτελέσματα που παρήγαγε η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως στην αγορά. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν αποκλείει ότι η σύμπραξη παρήγαγε ενδεχομένως τέτοια αποτελέσματα. Αντιθέτως, όπως θα επισημανθεί λεπτομερέστερα στις σκέψεις 245 έως 259 κατωτέρω, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή έλαβε υπόψη, κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, το γεγονός ότι, από το 1998, η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως παρήγαγε συγκεκριμένα αποτελέσματα στην αγορά.

175 Δεδομένου ότι η συλλογιστική που ακολούθησε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 316 της προσβαλλομένης αποφάσεως αποδεικνύει επαρκώς, αφ' εαυτής, για τους προηγηθέντες λόγους, ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως ήταν ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, παρέλκει η εξέταση των επικρίσεων που η Deltafina προβάλλει κατά του επιχειρήματος, το οποίο προβλήθηκε ως εκ περισσού από την Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 317 της προσβαλλομένης αποφάσεως και κατά το οποίο «σύμπραξη η οποία εκτείνεται στο σύνολο του εδάφους κράτους μέλους συνεπάγεται, ως εκ της φύσεώς της, την εδραίωση στεγανοποιήσεων εθνικού χαρακτήρα, εμποδίζοντας με τον τρόπο αυτό την οικονομική αλληλοδιείσδυση που επιδιώκει η Συνθήκη [ΕΚ]».

176 Τέλος, όσον αφορά το κατά πόσον ήταν αισθητός ο επηρεασμός των εμπορικών συναλλαγών από τη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, διαπιστώνεται ότι, στην αιτιολογική σκέψη 317 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε ότι στην εν λόγω σύμπραξη μετείχαν όλες οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως που ήσαν αναγνωρισμένες στην Ισπανία, ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις μεταποιήσεως αγόραζαν σχεδόν το σύνολο του παραγομένου ετησίως στην Ισπανία ακατέργαστου καπνού, ότι η σύμπραξη αφορούσε το σύνολο του ακατέργαστου καπνού που αγοράζεται με τον τρόπο αυτό και ότι ο ακατέργαστος καπνός, άπαξ και είχε υποστεί μεταποίηση, επωλείτο κυρίως ως εξαγώγιμο προϊόν. Τα διάφορα αυτά στοιχεία αποδεικνύουν επαρκώς κατά νόμον ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως ήταν ικανή να παραγάγει αισθητά αποτελέσματα επί των ενδοκοινοτικών εμπορικών συναλλαγών.

177 Από όλες τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

178 Επομένως, τα αιτήματα περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.

3. *Επί των αιτημάτων περί μειώσεως του ποσού του προστίμου*

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 2 και του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, του σημείου 1 Α και του σημείου 5, στοιχείο δ΄, των κατευθυντηρίων γραμμών και παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας, της «ίσης μεταχειρίσεως και της επιβολής ισοδύναμων κυρώσεων», καθώς και έλλειψη αιτιολογίας

Σύνοψη της προσβαλλομένης αποφάσεως

179 Στις αιτιολογικές σκέψεις 404 έως 458 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξετάζει το ζήτημα των προστίμων που επρόκειτο να επιβληθούν στους αποδέκτες.

180 Στην αιτιολογική σκέψη 405 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, οφείλει να λάβει υπόψη τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως.

181 Για τον καθορισμό του αρχικού ποσού που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη λόγω της σοβαρότητας των παραβάσεων, αρχικώς, η Επιτροπή προβαίνει, με τις αιτιολογικές σκέψεις 407 έως 414 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε εκτίμηση της «απορρέουσας από τη φύση τους» σοβαρότητας των επίμαχων παραβάσεων.

182 Έτσι, ευθύς εξαρχής, η Επιτροπή τονίζει, στην αιτιολογική σκέψη 407 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι, για να προβεί σε μια τέτοια εκτίμηση, οφείλει να λάβει υπόψη τον χαρακτήρα της ίδιας της παράβασης, τον πραγματικό της αντίκτυπο επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί, καθώς και την έκταση της οικείας γεωγραφικής αγοράς.

183 Εν συνεχεία, στην αιτιολογική σκέψη 408 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι «[η] παραγωγή ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία αντιπροσωπεύει το 12 % της κοινοτικής παραγωγής», ότι «[η] επιφάνεια καλλιέργειας στη χώρα αυτή ανέρχεται σε 14 571 εκτάρια και επικεντρώνεται στις αυτόνομες κοινότητες της Extremadura (84 %), της Ανδαλουσίας (11,5 %) και της Καστίλης-Λεόν (3 %)» και ότι «[τ]ο μέγεθος της αγοράς είναι αρκετά περιορισμένο, ενώ η αγορά συγκεντρώνεται κυρίως σε μία μόνο περιφέρεια της Ισπανίας».

184 Εξάλλου, στην αιτιολογική σκέψη 409 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τονίζει ότι, «[ω]στόσο, η φύση της παράβασης κρίνεται ως πολύ σοβαρή καθόσον αφορά τον καθορισμό τιμών για τις ποικιλίες ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία και την κατανομή των ποσοτήτων».

185 Ειδικότερα, όσον αφορά τους εκπροσώπους των παραγωγών, η Επιτροπή επισημαίνει, στην αιτιολογική σκέψη 410 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι αυτοί συμμετείχαν σε συμφωνίες ή/και σε εναρμονισμένες πρακτικές που είχαν ως αντικείμενο, κυρίως, τον καθορισμό κλιμάκων τιμών ανά ποιοτική βαθμίδα για κάθε ποικιλία ακατέργαστου καπνού –στο εσωτερικό των οποίων προέβαιναν, εν συνεχεία, σε διαπραγμάτευση σχετικά με την τελική τιμή του προς παράδοση ακατέργαστου καπνού– και της μέσης ελάχιστης τιμής ανά παραγωγό και ανά ομάδα παραγωγών. Η Επιτροπή προσθέτει ότι, καίτοι τα περιθώρια κέρδους στο εσωτερικό των εν λόγω κλιμάκων τιμών ήσαν πολύ μεγάλα και μπορούσαν να ποικίλλουν από 100 % έως 380 % μεταξύ του ελαχίστου και του μεγίστου για κάθε ποιοτική βαθμίδα της ίδιας ποικιλίας ακατέργαστου καπνού, εντούτοις, οι εκπρόσωποι των παραγωγών, καταλήγοντας σε συμφωνία ως προς το ελάχιστο επίπεδο της μέσης τιμής –ανά παραγωγό και ανά ομάδα παραγωγών–, αποσκοπούσαν στο να αυξηθεί η τελική τιμή πωλήσεως του ακατέργαστου καπνού τους σε επίπεδο μεγαλύτερο από εκείνο που θα προέκυπτε σε περίπτωση ελεύθερης λειτουργίας του ανταγωνισμού.

186 Όσον αφορά τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως και την Deltafina, η Επιτροπή υπογραμμίζει, στην αιτιολογική σκέψη 411 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι προαναφερθείσες επιχειρήσεις, πέραν του γεγονότος ότι προέβησαν, επίσης, σε συνεννόηση ως προς τις κλίμακες τιμών ανά ποιοτική βαθμίδα και ως προς τους συμπληρωματικούς όρους, «κατέληξαν σε μυστική συμφωνία ως προς πολλές άλλες πτυχές των τιμών και των προς πώληση ποσοτήτων, και ιδίως ως προς τη (μέγιστη)

μέση τιμή παράδοσης για κάθε ποικιλία ακατέργαστου καπνού (συμπεριλαμβανομένων όλων των ποιοτικών κατηγοριών) και ως προς τις ποσότητες ακατέργαστου καπνού που επρόκειτο να αγορασθούν από κάθε επιχείρηση μεταποιήσεως». Η Επιτροπή προσθέτει ότι, από το 1998, οι προαναφερθείσες επιχειρήσεις υιοθέτησαν, επίσης, περίπλοκους μηχανισμούς αντισταθμίσεως και μεταβιβάσεως προς διασφάλιση της τηρήσεως της μυστικής συμπράξεώς τους ως προς τις τιμές και τις ποσότητες.

187 Τέλος, στην αιτιολογική σκέψη 412 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τονίζει ότι «δεν διαθέτει πλήρη αποδεικτικά στοιχεία για τις επιπτώσεις που έχουν επί του παρόντος στην αγορά οι παραβάσεις των παραγωγών και των [επιχειρήσεων μεταποιήσεως]», εφόσον «είναι αδύνατο να προσδιορισθεί εκ των υστέρων το επίπεδο των τιμών που θα είχε τύχει εφαρμογής στην αγορά του ακατέργαστου καπνού εντός της Ισπανίας, σε περίπτωση που δεν υφίσταντο οι επίμαχες πρακτικές». Στην επόμενη αιτιολογική σκέψη, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, «[ω]στόσο, μπορεί να διατυπωθεί η εκτίμηση ότι, τουλάχιστον από το 1998, υπό την επήρεια του μυστικού συντονισμού τους ως προς τις τιμές και τις ποσότητες πριν και μετά τη σύναψη των συμβάσεων καλλιέργειας και μέχρι την ολοκλήρωση των τελικών συναλλαγών, η σύμπραξη των [επιχειρήσεων μεταποιήσεως] είχε τεθεί πλήρως σε εφαρμογή και ετηρείτο […] και θα επρόκειτο να έχει πραγματικές συνέπειες επί της αγοράς».

188 Στην αιτιολογική σκέψη 414 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τονίζει ότι από τις προηγηθείσες θεωρήσεις πρέπει να συναχθεί ότι οι δύο παραβάσεις πρέπει να χαρακτηρισθούν ως «πολύ σοβαρές». Ωστόσο, η Επιτροπή αποσαφηνίζει ότι «θα λάβει υπόψη τις σχετικά περιορισμένες διαστάσεις της αγοράς του οικείου προϊόντος».

189 Κατόπιν, η Επιτροπή προέβη σε διαφοροποιημένη μεταχείριση των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, κρίνοντας ότι πρέπει να «ληφθεί υπόψη το ειδικό βάρος κάθε επιχειρήσεως και επομένως η πραγματική επίπτωση της παράνομης συμπεριφοράς της επί του ανταγωνισμού, προκειμένου το αποτρεπτικό αποτέλεσμα του επιβληθέντος σε κάθε επιχείρηση προστίμου να είναι ανάλογο προς τη συμμετοχή της στην

παράνομη συμπεριφορά για την οποία πρέπει να επιβληθούν κυρώσεις» (αιτιολογική σκέψη 415 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

190 Έτσι, ευθύς εξαρχής, η Επιτροπή προβαίνει σε διάκριση μεταξύ, αφενός, της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως (αιτιολογικές σκέψεις 416 έως 424 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και, αφετέρου, της συμπράξεως των εκπροσώπων των παραγωγών (αιτιολογικές σκέψεις 425 έως 431 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

191 Εν συνεχεία, όσον αφορά τη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, η Επιτροπή φρονεί ότι «το ύψος των προστίμων πρέπει να κλιμακώνεται ανάλογα με τη συμμετοχή του κάθε μέρους στην παράνομη συμπεριφορά και με τη θέση που κατείχε στην αγορά» (αιτιολογική σκέψη 416 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

192 Συναφώς, η Επιτροπή τονίζει ότι «πρέπει να οριστεί το υψηλότερο αρχικό ποσό προστίμου για την Deltafina λόγω της σημαντικής θέσης που κατείχε στην αγορά, με δεδομένο ότι η Deltafina αποτελούσε τον κύριο αγοραστή του ισπανικού μεταποιημένου καπνού (οι εμπορικές σχέσεις της Deltafina με την Cetarsa, την Agroexpansión και την Taes περιγράφονται στις αιτιολογικές σκέψεις 20, 21 και 27)». Κατά την Επιτροπή, «από την εν λόγω αγοραστική δύναμη προκύπτει ότι η Deltafina είχε μεγαλύτερη ικανότητα από οποιονδήποτε για την άσκηση επιρροής επί της συμπεριφοράς των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως» (αιτιολογική σκέψη 417 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

193 Όσον αφορά τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως, η Επιτροπή φρονεί ότι η «συμμετοχή» των εν λόγω επιχειρήσεων στις παράνομες πρακτικές «μπορεί να θεωρηθεί σε γενικές γραμμές παρόμοια» (αιτιολογική σκέψη 418 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ωστόσο, η Επιτροπή φρονεί ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη το μέγεθος και τα μερίδια αγοράς κάθε μιας από τις εν λόγω επιχειρήσεις μεταποιήσεως.

194 Επί της βάσεως αυτής, η Επιτροπή κατανέμει τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως σε τρεις κατηγορίες:

— στην πρώτη κατηγορία, η Επιτροπή κατατάσσει την Cetarsa, επικαλούμενη το γεγονός ότι η εν λόγω επιχείρηση, με μερίδιο περίπου 67 % στην αγορά της αποκτήσεως ισπανικού ακατέργαστου καπνού, είναι με διαφορά η πρώτη ισπανική επιχείρηση μεταποιήσεως και, ως εκ τούτου, πρέπει να επιβληθεί σ' αυτήν το υψηλότερο αρχικό ποσό (αιτιολογική σκέψη 419 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·

— στη δεύτερη κατηγορία, η Επιτροπή κατατάσσει την Agroexpansión και τη WWTE, επισημαίνοντας ότι οι επιχειρήσεις αυτές κατέχουν μερίδιο αγοράς περίπου 15 % εκάστη και πρέπει να επιβληθεί σ' αυτές το ίδιο αρχικό ποσό (αιτιολογική σκέψη 420 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·

— τέλος, στην τρίτη κατηγορία, η Επιτροπή κατατάσσει την Taes για τον λόγο ότι η εν λόγω επιχείρηση κατέχει μερίδιο αγοράς μόνον 1,6 % και, κατά συνέπεια, πρέπει να επιβληθεί σ' αυτήν το χαμηλότερο αρχικό ποσό (αιτιολογική σκέψη 421 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

195 Εξάλλου, προκειμένου το πρόστιμο να έχει επαρκώς αποτρεπτικό αποτέλεσμα, η Επιτροπή φρονεί ότι το ποσό που είχε καθοριστεί αρχικώς για τη WWTE, καθώς και το ποσό που είχε καθοριστεί αρχικώς για την Agroexpansión, πρέπει να πολλαπλασιασθούν με ένα συντελεστή. Συναφώς, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι δύο αυτές εταιρίες, καίτοι κατέχουν σχετικώς χαμηλά μερίδια αγοράς στην Ισπανία, ανήκουν σε πολυεθνικές εταιρίες που διαθέτουν «σημαντική οικονομική και χρηματοπιστωτική ισχύ», και ότι, «[ε]πιπλέον, [οι δύο αυτές εταιρίες] ενήργησαν υπό την αποφασιστική επιρροή των αντιστοίχων μητρικών εταιριών τους» (αιτιολογική σκέψη 422 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατά συνέπεια, η Επιτροπή έκρινε αναγκαία την αύξηση του αρχικού ποσού του επιβληθέντος στις εν λόγω εταιρίες προστίμου, ορίζοντας, για το εν λόγω αρχικό ποσό, ένα συντελεστή που λαμβάνει υπόψη, αφενός, το μέγεθος των ομίλων στους οποίους ανήκουν οι εν λόγω εταιρίες και, αφετέρου, το μέγεθος των εν λόγω εταιριών σε σύγκριση με εκείνο των λοιπών ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως (αιτιολογική σκέψη 423 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Έτσι, η Επιτροπή πολλαπλασίασε με συντελεστή 1,5 –ήτοι αύξηση της τάξεως του 50 %– το

ποσό που είχε καθοριστεί αρχικώς για τη WWTE και με συντελεστή 2 –ήτοι αύξηση της τάξεως του 100 %– το ποσό που είχε καθοριστεί αρχικώς για την Agroexpansión.

196 Λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων αυτών στοιχείων, η Επιτροπή καθορίζει το αρχικό ποσό των προστίμων, στην αιτιολογική σκέψη 424 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ως εξής:

— Deltafina: 8 000 000 ευρώ

— Cetarsa: 8 000 000 ευρώ

— WWTE: 1 800 000 ευρώ x 1,5 = 2 700 000 ευρώ

— Agroexpansión: 1 800 000 ευρώ x 2 = 3 600 000 ευρώ

— Taes: 200 000 ευρώ

197 Τέλος, όσον αφορά τους εκπροσώπους των παραγωγών, η Επιτροπή φρονεί ότι πρέπει να επιβληθεί συμβολικό μόνο πρόστιμο ύψους 1 000 ευρώ σε καθένα από αυτούς (αιτιολογικές σκέψεις 425 και 430 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή δικαιολογεί την άποψή της, ιδίως, βάσει του ότι «το νομικό πλαίσιο που διέπει τη συλλογική διαπραγμάτευση των τυποποιημένων συμβάσεων θα μπορούσε να δημιουργήσει σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας όσον αφορά τη νομιμότητα της συμπεριφοράς των εκπροσώπων των παραγωγών και των επιχειρήσεων μεταποιήσεως στο συγκεκριμένο πλαίσιο της συλλογικής διαπραγμάτευσης των τυποποιημένων συμφωνιών» (αιτιολογική σκέψη 428 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή τονίζει, επίσης, ότι πρέπει να επισημανθεί ότι «η διεξαγωγή και τα αποτελέσματα των

διαπραγματεύσεων για τις τυποποιημένες συμβάσεις υπαγόταν γενικά στον δημόσιο τομέα και [...] καμία αρχή δεν αμφισβήτησε ποτέ τη συμβατότητά τους είτε προς το κοινοτικό δίκαιο είτε προς το ισπανικό δίκαιο πριν από την κίνηση της παρούσας διαδικασίας» (αιτιολογική σκέψη 429 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Επιχειρήματα των διαδίκων

198 Με τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, τον οποίο προέβαλε επικουρικώς, η Deltafina υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή, κατά την εκ μέρους της εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως και κατά τον καθορισμό του αρχικού ποσού του επιβληθέντος στην Deltafina προστίμου, δεν τήρησε τις κατευθυντήριες γραμμές και παραβίασε τις αρχές της αναλογικότητας και της «ίσης μεταχειρίσεως και της επιβολής ισοδύναμων κυρώσεων». Η Deltafina ισχυρίζεται, επίσης, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη.

199 Στο πλαίσιο του ως άνω τετάρτου λόγου ακυρώσεως, η Deltafina προβάλλει μια σειρά αιτιάσεων και επιχειρημάτων, που μπορούν να ανακαταταγούν σε επτά σκέλη.

200 Πρώτον, η Deltafina βάλλει κατά του γεγονότος ότι η Επιτροπή χαρακτήρισε την παράβαση ως «πολύ σοβαρή», ενώ είχε αναγνωρίσει ότι η επίμαχη αγορά είχε «σχετικά περιορισμένες διαστάσεις».

201 Δεύτερον, η Deltafina προσάπτει στην Επιτροπή ότι χαρακτήρισε την παράβαση ως «πολύ σοβαρή», ενώ δεν διέθετε καμία απόδειξη περί του ότι η εν λόγω παράβαση παρήγαγε συγκεκριμένα αποτελέσματα στην αγορά και, ως εκ τούτου, προσάπτει στην Επιτροπή ότι παρέβη το σημείο 1 Α των κατευθυντηρίων γραμμών. Αναφερόμενη σε έκθεση της 13ης Ιανουαρίου 2005, την οποία συνέταξε ο οικονομικός σύμβουλός της, η Deltafina ισχυρίζεται ότι από την εν λόγω έκθεση προκύπτει ότι οι βαλλόμενες εκδηλώσεις συμπεριφοράς κατά πάσα πιθανότητα δεν παρήγαγαν αποτελέσματα στην ισπανική αγορά ακατέργαστου καπνού. Ειδικότερα, αποδείχθηκε, βάσει της εκθέσεως αυτής, ότι οι τιμές της κυριότερης ποικιλίας ισπανικού καπνού κατά την περίοδο εντός της οποίας διαπράχθηκε η παράβαση, οι οποίες πόρρω

απέχουν από τη σταθεροποίηση ή τη μείωσή τους, σημείωσαν αύξηση της τάξεως του 21 % και ότι οι τιμές του ισπανικού καπνού κατέγραψαν, κατά την ίδια περίοδο, «σημαντική σύγκλιση με τις ευρωπαϊκές και τις […] παγκόσμιες τιμές».

202 Τρίτον, η Deltafina ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αντιφατική κατά το μέτρο που, αφενός, η Επιτροπή τονίζει, στην αιτιολογική σκέψη 413 αυτής, ότι «η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως είχε τεθεί πλήρως σε εφαρμογή και ετηρείτο» και, αφετέρου, υποστηρίζει το αντίθετο στις αιτιολογικές σκέψεις 85, 88, 111, 113, 122, 126, 130, 133, 144, 175, 186, 206, 229, 231, 232, 233, 235, 239, 244, 255, 256, 257, 284, 294, 295, 296, 307 και 319.

203 Τέταρτον, η Deltafina υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παραμόρφωσε το περιεχόμενο των πραγματικών περιστατικών καθόσον επισήμανε, στην αιτιολογική σκέψη 47 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Deltafina αποτελούσε τον κύριο αγοραστή ισπανικού μεταποιημένου καπνού και ότι η αγοραστική δύναμη, την οποία διέθετε η εν λόγω εταιρία, της παρείχε τη δυνατότητα να επηρεάζει τη συμπεριφορά των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Προς υποστήριξη των ισχυρισμών της, η Deltafina αναφέρεται εκ νέου στην από 13 Ιανουαρίου 2005 έκθεση του οικονομικού συμβούλου της, και ιδίως στον πίνακα αριθ. 5 της εκθέσεως αυτής, από τον οποίο προκύπτει ότι, κατά την περίοδο εντός της οποίας διαπράχθηκαν οι παραβάσεις, όσον αφορά την αγορά του ισπανικού μεταποιημένου καπνού, το μέσο μερίδιο αγοράς της ανερχόταν σε 27,5 % ενώ εκείνο της Dimon (συμπεριλαμβανομένης της Agroexpansión) ανερχόταν σε 25,2 %, εκείνο της Cetarsa ανερχόταν σε 31,6 % και εκείνο της Standard Commercial Tobacco Co., Inc. (συμπεριλαμβανομένης της WWTE) ανερχόταν σε 15 % περίπου.

204 Η Deltafina ισχυρίζεται, επίσης, ότι, αντιθέτως προς ό,τι μνημονεύεται στην περίληψη της προσβαλλομένης αποφάσεως που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα σύμφωνα με το άρθρο 30 του κανονισμού 1/2003, αυτή δεν αποτελούσε τον «πιο σημαντικό πελάτη τριών από τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως». Η Deltafina, αναφερόμενη στον πίνακα αριθ. 7 της προαναφερθείσας εκθέσεως του οικονομικού συμβούλου της, αποσαφηνίζει ότι, κατά την περίοδο εντός της οποίας διαπράχθηκαν οι παραβάσεις, αγόρασε το σύνολο της παραγωγής της ανήκουσας στον ίδιο όμιλο εταιρίας Taes, το 32,3 %, κατά μέσο όρο, της παραγωγής της Cetarsa, το 19,8 %, κατά μέσο όρο, της παραγωγής της Agroexpansión και ένα μικρό μέρος της παραγωγής της WWTE. Στην πραγματικότητα, κατά την Deltafina, ο κύριος πελάτης της Cetarsa

ήταν ένας «ιστορικός πελάτης» με τον οποίο η τελευταία ήταν συνδεδεμένη, ήτοι η εταιρία Altadis, SA (πρώην Tabacalera), ο δε κύριος πελάτης της Agroexpansión ήταν ο όμιλος Dimon και ο κύριος πελάτης της WWTE ήταν ο όμιλος Standard.

205 Τέλος, η Deltafina βάλλει κατά της απόψεως της Επιτροπής ότι, για τον καθορισμό των μεριδίων της αγοράς της αποκτήσεως ισπανικού μεταποιημένου καπνού, πρέπει να αποκλεισθούν οι μεταβιβάσεις που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Cetarsa και της Tabacalera/Altadis (βλ. σκέψη 218 κατωτέρω).

206 «Πέμπτον, η Deltafina επισημαίνει ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δέχεται ότι "το νομικό πλαίσιο που διέπει τη συλλογική διαπραγμάτευση των τυποποιημένων συμβάσεων θα μπορούσε να δημιουργήσει σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας όσον αφορά τη νομιμότητα της συμπεριφοράς των εκπροσώπων των παραγωγών και των επιχειρήσεων μεταποιήσεως" (αιτιολογική σκέψη 428 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και ότι "η διεξαγωγή και τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων για τις τυποποιημένες συμβάσεις υπαγόταν γενικά στον δημόσιο τομέα και […] καμία αρχή δεν αμφισβήτησε ποτέ τη συμβατότητά τους είτε προς το κοινοτικό δίκαιο είτε προς το ισπανικό δίκαιο πριν από την κίνηση της παρούσας διαδικασίας" (αιτιολογική σκέψη 429 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Deltafina επισημαίνει ότι οι ως άνω περιστάσεις οδήγησαν την Επιτροπή να επιβάλει μόνο στους παραγωγούς συμβολικό πρόστιμο ύψους 1 000 ευρώ και βάλλει κατά του γεγονότος ότι η Επιτροπή δεν εξήγησε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, για ποιο λόγο η ίδια λύση δεν ήταν επιβεβλημένη στην περίπτωση της Deltafina. Επιπλέον, η Deltafina ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη το σημείο 5, στοιχείο δ΄, των κατευθυντηρίων γραμμών, που προβλέπει ότι, όταν επιβάλλεται ένα συμβολικό πρόστιμο ύψους χιλίων ευρώ, [η] αιτιολογία ενός τέτοιου […] προστίμου πρέπει να διαλαμβάνεται στο ίδιο το κείμενο της απόφασης».

207 Έκτον, η Deltafina, επικαλούμενη την αρχή της «επιβολής ισοδύναμων κυρώσεων», προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη, όταν προέβη στην εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, το γεγονός ότι, αντιθέτως προς ό,τι ίσχυε για τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως, στην Deltafina δεν είχαν προσαφθεί «εκδηλώσεις συμπεριφοράς αναγόμενες στη συμμετοχή σε παράνομη σύμπραξη και σε κάθετη διαπραγμάτευση με τους παραγωγούς, τις ενώσεις τους και τους συνεταιρισμούς τους».

208 Τέλος, έβδομον, η Deltafina φρονεί ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως εφόσον απέκλινε αισθητά από την προγενέστερη πρακτική της στον τομέα του υπολογισμού του ύψους των προστίμων στην περίπτωση συμπράξεων στις οποίες εμπλέκονται επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται μόνο στην αγορά του προϊόντος εντός της οποίας έλαβαν χώρα τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά. Η Deltafina, παραπέμποντας σε μια δεύτερη έκθεση του οικονομικού συμβούλου της, της 13ης Ιανουαρίου 2005, ισχυρίζεται ότι για συμπράξεις αυτού του είδους επιβάλλονταν, κατά την περίοδο 1991/2004, πρόστιμα των οποίων το ολικό ποσό ανερχόταν, κατά μέσο όρο, στο 0,91 % της αξίας της οικείας αγοράς. Η Deltafina προσάπτει, επίσης, στην Επιτροπή ότι δεν εξέθεσε, στην προσβαλλομένη απόφαση, τους λόγους για τους οποίους έκρινε αναγκαίο να αποκλίνει, με τον τρόπο αυτόν, από την προγενέστερη πρακτική της.

209 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, η Deltafina ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να μειώσει το ποσό του επιβληθέντος σ' αυτήν προστίμου.

210 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος ως προς όλα τα σκέλη αυτού.

211 Πρώτον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι έλαβε υπόψη, προς τον σκοπό του καθορισμού του αρχικού ποσού του προστίμου, το περιορισμένο μέγεθος της επίμαχης αγοράς, τούτο δε έστω και αν η επίμαχη παράβαση ήταν, ως εκ της φύσεώς της, «πολύ σοβαρή».

212 Δεύτερον, η Επιτροπή απορρίπτει το επιχείρημα της Deltafina ότι η Επιτροπή δεν διέθετε καμία απόδειξη περί του ότι η επίμαχη παράβαση παρήγαγε συγκεκριμένα αποτελέσματα στην αγορά.

213 Συναφώς, πρώτον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι σχετικές με τον καθορισμό των τιμών και την κατανομή των πηγών εφοδιασμού περιοριστικές πρακτικές αποτελούν, αυτές καθαυτές, πολύ σοβαρές παραβάσεις, έστω και ελλείψει αποδείξεων όσον αφορά τα συγκεκριμένα αποτελέσματα των εν λόγω πρακτικών στην αγορά (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-348/94, Enso Española κατά Επιτροπής,

Συλλογή 1998, σ. II-1875, σκέψη 232, και European Night Services κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 77 ανωτέρω, σκέψη 136).

214 Δεύτερον, η Επιτροπή, παραπέμποντας στην αιτιολογική σκέψη 413 της προσβαλλομένης αποφάσεως, επαναλαμβάνει ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως είχε τεθεί πλήρως σε εφαρμογή και ετηρείτο, τουλάχιστον από το 1998, και ισχυρίζεται ότι, ως εκ τούτου, μπορεί ευλόγως να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω σύμπραξη παρήγαγε αποτελέσματα στην αγορά, έστω και εάν αυτά δεν είναι μετρήσιμα. Η Επιτροπή προσθέτει ότι, αν η σύμπραξη δεν μπορούσε να παραγάγει αποτελέσματα ως προς την εξέλιξη των τιμών του ακατέργαστου καπνού, οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina δεν θα είχαν κανένα λόγο να μετέχουν σ' αυτήν επί πέντε και πλέον έτη.

215 Τρίτον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η από 13 Ιανουαρίου 2005 έκθεση του οικονομικού συμβούλου της Deltafina δεν αποδεικνύει την έλλειψη πραγματικού αντικτύπου της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως στην αγορά.

216 Εν συνεχεία, τρίτον, η Επιτροπή διατείνεται ότι αυτό που υποστήριξε στην αιτιολογική σκέψη 413 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν αντιφάσκει προς καμία από τις άλλες αιτιολογικές σκέψεις της εν λόγω αποφάσεως, στις οποίες αναφέρθηκε η Deltafina.

217 Τέταρτον, η Επιτροπή φρονεί ότι δεν υπέπεσε σε πλάνη ως εκ του ότι υποστήριξε ότι η Deltafina κατείχε σημαντική θέση στην ισπανική αγορά της αποκτήσεως ακατέργαστου καπνού.

218 Συναφώς, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, με την από 13 Ιανουαρίου 2005 έκθεσή του, ο οικονομικός σύμβουλος τον οποίο όρισε η Deltafina τονίζει ότι η Cetarsa συγκαταλέγεται μεταξύ των αγοραστών μεταποιημένου καπνού, ενώ η τελευταία δεν αγοράζει μεταποιημένο καπνό από τρίτους. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, αν ο ως άνω οικονομικός σύμβουλος προτίθεται να περιλάβει στις συνολικές πωλήσεις, εντός

της ισπανικής αγοράς μεταποιημένου καπνού, και τις πωλήσεις της Cetarsa στην Tabacalera/Altadis, τα περιλαμβανόμενα στην έκθεσή του στοιχεία δεν θα βασίζονταν σε πραγματικά δεδομένα, εφόσον οι τελευταίες αυτές πωλήσεις «δεν μπορούν να συγκρίνονται με τις πωλήσεις προς τρίτους εξαγωγείς (όπως η Universal/Deltafina, η Standard και η Dimon) που δίδουν λαβή για τη δυναμική της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως». Η Επιτροπή τονίζει ότι, μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1990, η Cetarsa πωλούσε, στην πράξη, το σύνολο του καπνού που μεταποιούσε στην Tabacalera και ότι οι δύο αυτές επιχειρήσεις ελέγχονταν, τουλάχιστον έως το 1998, από το Δημόσιο. Συνεπώς, η Επιτροπή φρονεί ότι, κατά τα πρώτα έτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, ήτοι από το 1996 έως το 1998, οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της Tabacalera και της Cetarsa μπορούσαν να εξομοιωθούν με πωλήσεις εντός του ιδίου ομίλου και ότι οι εν λόγω εμπορικές συναλλαγές δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό των ποσοτήτων καπνού που αγοράστηκαν από τρίτους (ήτοι «καπνού προς εξαγωγή»). Κατά την Επιτροπή, αφού αποκλεισθούν, με τον τρόπο αυτόν, οι πωλήσεις της Cetarsa προς την Tabacalera/Altadis, το μέσο μερίδιο της Deltafina στην αγορά της αποκτήσεως μεταποιημένου καπνού στην Ισπανία από το 1996 έως το 2001 είναι σαφώς μεγαλύτερο από 27,5 % και είναι, εν πάση περιπτώσει, το υψηλότερο μερίδιο αγοράς.

219 Η Επιτροπή προσθέτει ότι δεν χωρεί αμφιβολία περί του ότι η Deltafina ήταν, επίσης, ο κυριότερος πελάτης της Cetarsa, της Agroexpansión και της Taes.

220 Τέλος, η Επιτροπή, αναφερόμενη σε ορισμένα αποσπάσματα της προσβαλλομένης αποφάσεως, τονίζει ότι η Deltafina διατηρούσε, ακόμη άλλες «εμπορικές σχέσεις» με τις επιχειρήσεις μεταποιήσεως, «εφόσον υπέγραψε με την Cetarsa συμβάσεις για την επεξεργασία και το αλώνισμα ενός μέρους του καπνού της Taes και της Agroexpansión».

221 Κατά την Επιτροπή, χάρη στις αγορές καπνού από την Taes, από την Agroexpansión και από την Cetarsa και χάρη στη σύναψη συμβάσεων με την Cetarsa για τη μεταποίηση του καπνού της Taes, η Deltafina κατείχε μια «εντελώς ειδική» θέση στην ισπανική αγορά.

222 Πέμπτον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι αιτιολόγησε επαρκώς, στην προσβαλλόμενη απόφαση, την εκ μέρους της εκτίμηση για τις συνέπειες που η απορρέουσα από το ισπανικό κανονιστικό πλαίσιο αβεβαιότητα προκάλεσε επί της συμπεριφοράς των διαφόρων εμπλεκομένων επιχειρήσεων και ενώσεων.

223 Έκτον, η Επιτροπή απορρίπτει ως αβάσιμη την επίκριση που αφορά τη μη συνεκτίμηση του γεγονότος ότι στην Deltafina δεν είχε προσαφθεί το ότι αυτή μετέσχε «[στις] παράνομες συνομιλίες και στην παράνομη κάθετη διαπραγμάτευση» με τους παραγωγούς, τις ενώσεις τους και τους συνεταιρισμούς τους.

224 Έβδομον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ουδέποτε δεσμεύθηκε, είτε επίσημα είτε ανεπίσημα, να τηρεί την πρακτική στον τομέα του υπολογισμού του ποσού των προστίμων, την οποία επικαλέσθηκε η Deltafina. Εξάλλου, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι διαθέτει, στο πλαίσιο του κανονισμού 1/2003, ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό του ποσού των προστίμων, ότι εκτιμά τη σοβαρότητα των παραβάσεων βάσει πολλών στοιχείων που δεν ανήκουν σε ένα δεσμευτικό ή εξαντλητικό κατάλογο κριτηρίων που θα έπρεπε να λαμβάνονται υπόψη και ότι η προγενέστερη πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής δεν χρησιμεύει, αυτή καθαυτή, ως νομικό πλαίσιο για την επιβολή προστίμων στον τομέα του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι το εν λόγω νομικό πλαίσιο ορίζεται μόνο στον κανονισμό 1/2003.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

225 Προτού εξετασθούν τα διάφορα επιχειρήματα που προέβαλε η Deltafina, πρέπει να παρατεθούν ορισμένες γενικές παρατηρήσεις σχετικά με τον καθορισμό του ύψους των προστίμων και, ειδικότερα, σχετικά με την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως.

— Γενικές παρατηρήσεις

226 Κατά το άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003, «[ο] καθορισμός του ύψους του προστίμου γίνεται με βάση τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης». Η ίδια διάταξη περιελαμβάνετο και στο άρθρο 15, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 17, που ήταν εφαρμοστέος κατά την ημερομηνία τελέσεως της παραβάσεως στην υπό κρίση υπόθεση.

227 Κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή διαθέτει περιθώριο εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, προκειμένου να κατευθύνει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων στην τήρηση των κανόνων περί ανταγωνισμού (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, Τ-150/89, Martinelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1165, σκέψη 59· της 11ης Δεκεμβρίου 1996, Τ-49/95, Van Megen Sports κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1799, σκέψη 53, και της 21ης Οκτωβρίου 1997, Τ-229/94, Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1689, σκέψη 127).

228 Επίσης, κατά πάγια νομολογία, η σοβαρότητα των παραβιάσεων του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού πρέπει να αποδεικνύεται βάσει ικανού αριθμού στοιχείων όπως είναι τα ιδιαίτερα περιστατικά της υποθέσεως, το πλαίσιό της και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των προστίμων, τούτο δε χωρίς να υφίσταται δεσμευτικός ή εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων που πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνονται υπόψη (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψη 241, και Dalmine κατά Επιτροπής, σκέψη 34 ανωτέρω, σκέψη 129).

229 Εν προκειμένω, από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή καθόρισε το ύψος του επιβληθέντος στους διαφόρους αποδέκτες προστίμου βάσει της γενικής μεθόδου με την οποία έχει αυτοδεσμευθεί με τις κατευθυντήριες γραμμές, τούτο δε έστω και αν δεν μνημονεύει ρητώς τις ως άνω κατευθυντήριες γραμμές στην εν λόγω απόφαση.

230 Μολονότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν μπορούν να χαρακτηρίζονται ως κανόνας δικαίου τον οποίο οφείλει να τηρεί σε κάθε περίπτωση η διοίκηση, εντούτοις περιέχουν κανόνα συμπεριφοράς που υποδεικνύει την ακολουθητέα τακτική, από την οποία η διοίκηση δεν μπορεί να παρεκκλίνει σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση χωρίς να προσδιορίσει τους σχετικούς λόγους που πρέπει να συμβιβάζονται με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαΐου 2006, C-397/03 P, Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-4429, σκέψη 91). Το γεγονός ότι η Επιτροπή διευκρίνισε, με τις κατευθυντήριες γραμμές, την προσέγγισή της ως προς την αξιολόγηση της σοβαρότητας μιας παραβάσεως δεν αντιτίθεται στο να εκτιμήσει η Επιτροπή το εν λόγω κριτήριο σφαιρικά βάσει όλων των σχετικών περιστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που δεν μνημονεύονται ρητώς στις κατευθυντήριες γραμμές (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Δεκεμβρίου 2006, T-259/02 έως T-264/02 και T-271/02, Raiffeisen Zentralbank Österreich κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-5169, σκέψη 237).

231 Σύμφωνα με την προβλεπόμενη από τις κατευθυντήριες γραμμές μέθοδο, η Επιτροπή λαμβάνει ως σημείο εκκινήσεως για τον υπολογισμό του ύψους των προστίμων που προτίθεται να επιβάλει στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ένα ποσό καθοριζόμενο σε συνάρτηση με την «απορρέουσα από τη φύση της» σοβαρότητα της παραβάσεως. Κατά την αξιολόγηση της εν λόγω σοβαρότητας της παραβάσεως, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η ίδια η φύση της παραβάσεως, ο πραγματικός αντίκτυπός της στην αγορά, εφόσον αυτός μπορεί να εκτιμηθεί, και η έκταση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς (σημείο 1 Α, πρώτο εδάφιο).

232 Στο πλαίσιο αυτό, οι παραβάσεις κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες, ήτοι στις «ελαφριές παραβάσεις», για τις οποίες το προβλεπόμενο ύψος των προστίμων κυμαίνεται από 1 000 έως 1 εκατομμύριο ευρώ, στις «σοβαρές παραβάσεις», για τις οποίες το προβλεπόμενο ύψος των προστίμων κυμαίνεται από 1 εκατομμύριο έως 20 εκατομμύρια ευρώ, και στις «πολύ σοβαρές παραβάσεις», για τις οποίες το προβλεπόμενο ύψος των προστίμων υπερβαίνει τα 20 εκατομμύρια ευρώ (σημείο 1 Α, δεύτερο εδάφιο, πρώτη έως τρίτη περίπτωση). Όσον αφορά τις πολύ σοβαρές παραβάσεις, η Επιτροπή αποσαφηνίζει ότι πρόκειται κατά βάση για οριζόντιους περιορισμούς, π.χ. συνασπισμούς επιχειρήσεων με σκοπό τον έλεγχο των τιμών ή τον επιμερισμό των αγορών βάσει ποσοστώσεων, ή για άλλου είδους πρακτικές οι οποίες πλήττουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, όπως είναι εκείνες οι οποίες αποσκοπούν στην όρθωση εμποδίων μεταξύ των εθνικών αγορών, ή για καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσεως εκ μέρους επιχειρήσεων που αναπτύσσουν δραστηριότητα υπό καθεστώς οιονεί μονοπωλίου (σημείο 1 Α, δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίπτωση).

233 Εξάλλου, πρέπει να επισημανθεί ότι οι τρεις πτυχές της αξιολογήσεως της σοβαρότητας της παραβάσεως, οι οποίες μνημονεύθηκαν στη σκέψη 231 ανωτέρω, δεν έχουν το ίδιο βάρος στο πλαίσιο της συνολικής εξετάσεως. Η φύση της παραβάσεως διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο, ιδίως προς χαρακτηρισμό των παραβάσεων ως «πολύ σοβαρών». Συναφώς, από την περιγραφή των πολύ σοβαρών παραβάσεων στις κατευθυντήριες γραμμές προκύπτει ότι συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές που αποβλέπουν ιδίως στον καθορισμό των τιμών ή στην κατανομή των αγορών μπορούν να χαρακτηρισθούν, βάσει της φύσεώς τους και μόνον, ως «πολύ σοβαρές», χωρίς να απαιτείται να έχουν αυτές οι εκδηλώσεις συμπεριφοράς κάποιον ιδιαίτερο αντίκτυπο στην αγορά ή να επηρεάζουν συγκεκριμένη γεωγραφική έκταση. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από το ότι, ενώ η περιγραφή των σοβαρών παραβάσεων αναφέρεται ρητώς στον αντίκτυπο στην αγορά και στα αποτελέσματα σε εκτεταμένες ζώνες της κοινής αγοράς, η περιγραφή των πολύ σοβαρών παραβάσεων, αντιθέτως, δεν απαιτεί να υπάρχει συγκεκριμένος αντίκτυπος στην αγορά ή συνέπειες σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Ιουλίου 2005, T-49/02 έως T-51/02, Brasserie nationale κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-3033, σκέψη 178, και της 25ης Οκτωβρίου 2005, T-38/02, Groupe Danone κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-4407, σκέψη 150).

234 Τέλος, υπάρχει μια αλληλεξάρτηση μεταξύ των τριών πτυχών της αξιολογήσεως της σοβαρότητας της παραβάσεως, υπό την έννοια ότι ένας υψηλός βαθμός σοβαρότητας με γνώμονα τη μία ή την άλλη πτυχή μπορεί να αντισταθμίσει την αμελητέα σοβαρότητα της παραβάσεως από άλλες απόψεις (απόφαση Raiffeisen Zentralbank Österreich κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 230 ανωτέρω, σκέψη 241).

— Επί του πρώτου σκέλους, που αφορά τη μη συνεκτίμηση των σχετικά περιορισμένων διαστάσεων της αγοράς του συγκεκριμένου προϊόντος

235 Από την αιτιολογική σκέψη 408 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη, κατά την εκ μέρους της αξιολόγηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, το περιορισμένο μέγεθος τόσο της οικείας γεωγραφικής αγοράς όσο και της οικείας αγοράς του συγκεκριμένου προϊόντος.

236 Από την ανάγνωση της ως άνω αιτιολογικής σκέψεως, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 409 της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψη 184 ανωτέρω), και, ιδίως, από τη χρήση του επιρρήματος «ωστόσο» στην τελευταία αυτή αιτιολογική σκέψη προκύπτει ότι η Επιτροπή έκρινε ότι, παρά το περιορισμένο μέγεθος αμφοτέρων των αγορών αυτών, η παράβαση έπρεπε να χαρακτηρισθεί ως «πολύ σοβαρή» εφόσον «αφορ[ούσε] τον καθορισμό τιμών για τις ποικιλίες ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία και την κατανομή των ποσοτήτων».

237 Ευθύς εξαρχής, διαπιστώνεται ότι η ως άνω εκτίμηση είναι βάσιμη.

238 Έτσι, όσον αφορά την έκταση της γεωγραφικής αγοράς, αυτή αντιπροσωπεύει μόνον ένα από τα τρία προσήκοντα κριτήρια, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, για τη συνολική εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως. Μεταξύ αυτών των αλληλεξαρτωμένων κριτηρίων, η φύση της παραβάσεως διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο (βλ. σκέψεις 233 και 234 ανωτέρω).

239 Πάντως, είναι σαφές ότι η προσαπτομένη στις επιχειρήσεις μεταποιήσεως και στην Deltafina παράβαση, η οποία συνίσταται στον καθορισμό των τιμών για τις διάφορες ποικιλίες ακατέργαστου καπνού εντός της Ισπανίας και στην κατανομή των ποσοτήτων ακατέργαστου καπνού που επρόκειτο να αγοραστούν από τους παραγωγούς, αποτελεί πολύ σοβαρή παράβαση ως εκ της φύσεώς της. Πρέπει να υπομνησθεί, συναφώς, ότι το άρθρο 81, παράγραφος 1, στοιχεία α΄, β΄ και γ΄, ΕΚ κηρύσσει ρητώς ως ασύμβατες με την κοινή αγορά τις συμφωνίες και τις εναρμονισμένες πρακτικές που συνίστανται, αντιστοίχως, στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής, στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διαθέσεως, της τεχνολογικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων και στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού. Οι παραβάσεις αυτού του είδους, ιδίως εφόσον πρόκειται για οριζόντιες συμπράξεις, χαρακτηρίζονται από τη νομολογία ως ιδιαιτέρως σοβαρές στον βαθμό που συνεπάγονται ευθεία παρέμβαση στις ουσιώδεις παραμέτρους του ανταγωνισμού στην οικεία αγορά (απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 1999, T-141/94, Thyssen Stahl κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-347, σκέψη 675), ή ως κατάφωρες παραβάσεις των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-311/94, BPB de Eendracht κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1129, σκέψη 303). Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι οι πολύ σοβαρές παραβάσεις, κατά την έννοια του σημείου

1 Α, δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών, αποτελούνται «κατά βάση [από] οριζόντιους περιορισμούς, π.χ. συνασπισμούς επιχειρήσεων με σκοπό τον έλεγχο των τιμών ή τον επιμερισμό των αγορών βάσει ποσοστώσεων». Στα ανωτέρω προστίθεται το γεγονός, το οποίο επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 411 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως περιελάμβανε και ένα μυστικό τμήμα, γεγονός το οποίο συνιστά περίσταση δυναμένη να ενισχύσει τη σοβαρότητα της παραβάσεως.

240 Επιπλέον, η έκταση της γεωγραφικής αγοράς δεν είναι αυτοτελές κριτήριο, υπό την έννοια ότι μόνον παραβάσεις που αφορούν την πλειονότητα των κρατών μελών θα μπορούσαν να λάβουν τον χαρακτηρισμό «πολύ σοβαρές». Ούτε η Συνθήκη ΕΚ ούτε ο κανονισμός 17 ή ο κανονισμός 1/2003 ούτε οι κατευθυντήριες γραμμές ούτε η νομολογία παρέχουν τη δυνατότητα να γίνει δεκτό ότι μόνον πολύ εκτεταμένοι, από γεωγραφική άποψη, περιορισμοί μπορούν να λάβουν τέτοιο χαρακτηρισμό (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Ιουλίου 2005, Τ-241/01, Scandinavian Airlines System κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. ΙΙ-2917, σκέψη 87).

241 Επομένως, το περιορισμένο μέγεθος της οικείας γεωγραφικής αγοράς δεν αποκλείει τον χαρακτηρισμό της διαπιστωθείσας εν προκειμένω παραβάσεως ως «πολύ σοβαρής».

242 Η λύση αυτή είναι επιβεβλημένη, κατά μείζονα λόγο, όσον αφορά το περιορισμένο μέγεθος της αγοράς του συγκεκριμένου προϊόντος, δεδομένου ότι το μέγεθος της αγοράς του προϊόντος δεν αποτελεί, κατ' αρχήν, στοιχείο που πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνεται υπόψη, αλλά αποτελεί ένα μόνον από τα κρίσιμα στοιχεία για την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως και τον καθορισμό του ύψους του προστίμου (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση Dalmine κατά Επιτροπής, σκέψη 34 ανωτέρω, σκέψη 132).

243 Εν συνεχεία, πρέπει να επισημανθεί ότι, μολονότι η Επιτροπή έκρινε ότι το περιορισμένο μέγεθος της επίμαχης γεωγραφικής αγοράς και της επίμαχης αγοράς του οικείου προϊόντος δεν εμπόδιζε το να χαρακτηρισθεί η παράβαση ως πολύ σοβαρή,

εντούτοις έλαβε πλήρως υπόψη το εν λόγω περιορισμένο μέγεθος κατά τον καθορισμό του αρχικού ποσού των προστίμων, ο οποίος γίνεται με βάση τη σοβαρότητα της παραβάσεως (βλ., ιδίως, αιτιολογική σκέψη 414 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Έτσι, η Επιτροπή επέλεξε μόνον αρχικό ποσό ύψους 8 000 000 ευρώ για την Deltafina ενώ, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, η Επιτροπή μπορούσε, προκειμένου περί πολύ σοβαρής παραβάσεως, να προβλέψει τον καθορισμό αρχικού ποσού ανερχομένου τουλάχιστον σε 20 000 000 ευρώ.

244 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, το πρώτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

— Επί του δευτέρου σκέλους, που αφορά την εκτίμηση του πραγματικού αντικτύπου της παραβάσεως στην αγορά

245 Εκ προοιμίου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το σημείο 1 Α, πρώτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών, «[γ]ια να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παράβασης, πρέπει να ληφθεί υπόψη ο χαρακτήρας της ίδιας της παράβασης, ο πραγματικός της αντίκτυπος επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί, καθώς και η έκταση της γεωγραφικής αγοράς αναφοράς».

246 Πρέπει, επίσης, να υπομνησθεί ότι η φύση της παραβάσεως διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στον χαρακτηρισμό των παραβάσεων ως πολύ σοβαρών και ότι συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές που αποβλέπουν στον καθορισμό των τιμών ή στην κατανομή των αγορών μπορούν να χαρακτηρισθούν, βάσει της φύσεώς τους και μόνον, ως «πολύ σοβαρές», χωρίς να απαιτείται να έχουν αυτές οι εκδηλώσεις συμπεριφοράς κάποιον ιδιαίτερο αντίκτυπο στην αγορά ή να επηρεάζουν συγκεκριμένη γεωγραφική έκταση (βλ. σκέψη 233 ανωτέρω).

247 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή έλαβε υπόψη, κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, το γεγονός ότι, από το 1998, η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως παρήγαγε συγκεκριμένα αποτελέσματα στην αγορά έστω και αν, αφενός, η Επιτροπή είχε ήδη χαρακτηρίσει την εν λόγω παράβαση ως «πολύ σοβαρή» βάσει της φύσεώς της, αυτής καθαυτής (αιτιολογικές σκέψεις 409 έως 411 της προσβαλλομένης αποφάσεως), και, αφετέρου, η Επιτροπή εκτιμούσε ότι τα εν λόγω αποτελέσματα δεν μπορούσαν να αποτιμηθούν, από ποσοτικής απόψεως, με ακρίβεια «αιτιολογική σκέψη 412 της προσβαλλομένης αποφάσεως».

248 Έτσι, αν η Επιτροπή επιλέξει να λάβει υπόψη τον πραγματικό αντίκτυπο της παραβάσεως στην αγορά, πρέπει να προσκομίσει συγκεκριμένες, αξιόπιστες και επαρκείς ενδείξεις, βάσει των οποίων να μπορεί να εκτιμηθεί η πραγματική επίδραση της παραβάσεως επί του ανταγωνισμού στο πλαίσιο της εν λόγω αγοράς (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, T-322/01, Roquette Frères κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3137, σκέψεις 73 έως 75).

249 Πάντως, εν προκειμένω, στο τμήμα της προσβαλλομένης αποφάσεως που είναι αφιερωμένο στην εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως (βλ. αιτιολογική σκέψη 413 της προσβαλλομένης αποφάσεως), η Επιτροπή, προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι υπήρχαν πραγματικά αποτελέσματα της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως στην αγορά από το 1998, δεν προσκόμισε τέτοιες ενδείξεις, αλλά περιορίσθηκε να αναφερθεί στο γεγονός ότι η σύμπραξη αυτή είχε τεθεί πλήρως σε λειτουργία και ετηρείτο από την ημερομηνία αυτή, γεγονός το οποίο μπορεί να συνιστά μόνον απαρχή ενδείξεως για την ύπαρξη τέτοιων αποτελεσμάτων (βλ. σκέψη 252 κατωτέρω).

250 Ωστόσο, το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμον, στο τμήμα αυτό της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως είχε πραγματικό αντίκτυπο στην αγορά δεν ασκεί επιρροή επί του χαρακτηρισμού της παραβάσεως ως «πολύ σοβαρής». Συγκεκριμένα, ο χαρακτηρισμός αυτός παραμένει απόλυτα ενδεδειγμένος, λαμβανομένης υπόψη της ίδιας της φύσεως της εν λόγω παραβάσεως (βλ. σκέψεις 233, 238, 239 και 246 ανωτέρω).

251 Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά, στο πλαίσιο πλήρους δικαιοδοσίας του, ότι η ως άνω έλλειψη επαρκούς αποδείξεως περί της υπάρξεως πραγματικού αντικτύπου στην αγορά δεν είναι ικανή να θέσει υπό αμφισβήτηση το αρχικό ποσό του προστίμου, το οποίο καθορίστηκε από την Επιτροπή με βάση τη σοβαρότητα της παραβάσεως.

252 Πρώτον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως μετείχαν όλες οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως που ήσαν αναγνωρισμένες στην Ισπανία, ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις αγόραζαν σχεδόν το σύνολο του παραγομένου ετησίως στη χώρα αυτή ακατέργαστου καπνού και ότι η εν λόγω σύμπραξη αφορούσε το σύνολο του ακατέργαστου καπνού που αγόραζαν οι εν λόγω επιχειρήσεις μεταποιήσεως, η πραγματική λειτουργία της εν λόγω συμπράξεως συνιστά απαρχή ενδείξεως για την ύπαρξη αποτελεσμάτων στην αγορά.

253 Δεύτερον, διαπιστώνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, σε άλλα τμήματα πλην αυτού που είναι αφιερωμένο στην εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, περιέχει ενδείξεις για τον πραγματικό αντίκτυπο της συμπράξεως στην αγορά.

254 Έτσι, στην αιτιολογική σκέψη 173 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, το 1998, «η κλιμάκωση των τιμών, η οποία ως γνωστόν σημειώθηκε κατά τα προηγούμενα έτη, τερματίσθηκε και μάλιστα οι τιμές μειώθηκαν». Η Επιτροπή προσθέτει ότι, σε μια δήλωση της 15ης Φεβρουαρίου 2002, η Agroexpansión της επισήμανε ότι, «[κ]ατά την περίοδο εμπορίας 1998/1999, οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως τήρησαν, σε γενικές γραμμές, τις συμφωνίες που περιγράφηκαν» και ότι, «[μ]ε τον τρόπο αυτόν κατόρθωσαν να δώσουν στην αγορά, για πρώτη φορά, μια ορισμένη σταθερότητα που περιόρισε την κλιμάκωση των τιμών αγοράς, η οποία σημειώθηκε κατά τα προηγούμενα έτη, και αντιστάθμισε την εξουσία συλλογικής διαπραγματεύσεως του τομέα της παραγωγής».

255 Ομοίως, στην αιτιολογική σκέψη 301 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η μέγιστη μέση τιμή παράδοσης, ως προς την οποία κατέληγαν σε

συμφωνία οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina, «καθορίζει [...] πολύ άμεσα την τελική τιμή που καταβάλλεται για κάθε συγκεκριμένη ποικιλία ακατέργαστου καπνού» και ότι «[ο] αντίκτυπος της παραβάσεως επί του ανταγωνισμού ήταν σημαντικός κατά το μέτρο που οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως, ερχόμενες σε συνεννόηση ως προς τη "μέγιστη" μέση τιμή παράδοσης που επρόκειτο να καταβληθεί στους παραγωγούς, κατόρθωναν με τον τρόπο αυτό να εξομοιώνουν στον μέγιστο βαθμό τις τελικές τιμές που επρόκειτο να καταβάλουν στους παραγωγούς και να μειώνουν τις εν λόγω τιμές προς όφελός τους, τούτο δε κάτω από το επίπεδο που θα προέκυπτε σε περίπτωση που υπήρχε ελεύθερη λειτουργία του ανταγωνισμού».

256 Τέλος, στην αιτιολογική σκέψη 314 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τονίζει ότι από τον πίνακα που εμφαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 38 της αποφάσεως αυτής προκύπτει ότι, από το 1998, «οι τιμές σταθεροποιήθηκαν και μάλιστα μειώθηκαν (το 1998, η μείωση των τιμών ήταν της τάξεως του 4,8 %, συμπεριλαμβανομένων όλων των ποικιλιών)». Η Επιτροπή, παραπέμποντας στην αιτιολογική σκέψη 173 της προσβαλλομένης αποφάσεως, επαναλαμβάνει ότι η Agroexpansión επιβεβαίωσε, επίσης, την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως και της μειώσεως των τιμών.

257 Οι προηγηθείσες εκτιμήσεις δεν τίθενται εν αμφιβόλω από τις ενδείξεις που περιέχονται στην από 13 Ιανουαρίου 2005 έκθεση του οικονομικού συμβούλου της Deltafina. Συγκεκριμένα, αφενός, ο εν λόγω οικονομικός σύμβουλος αναγνωρίζει ρητώς ότι επήλθε μείωση των τιμών όλων των ποικιλιών ακατέργαστου καπνού το 1998. Αφετέρου, όσον αφορά την περίοδο 1999/2001, από την έκθεση προκύπτει ότι, καίτοι οι τιμές της ποικιλίας «Virginia» αυξήθηκαν, αντιθέτως, οι τιμές των λοιπών ποικιλιών παρέμειναν σταθερές και μάλιστα παρουσίασαν μείωση. Τέλος, δεν είναι δυνατό να αποκλεισθεί ότι, σε περίπτωση που δεν υπήρχε η σύμπραξη, οι τιμές της ποικιλίας «Virginia» θα είχαν αυξηθεί σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό ή ότι οι τιμές των λοιπών ποικιλιών καπνού θα είχαν αυξηθεί αντί να σταθεροποιηθούν ή να μειωθούν. Όσον αφορά τη σύγκριση, στην οποία προβαίνει ο οικονομικός σύμβουλος, μεταξύ της εξελίξεως των τιμών της ποικιλίας «Virginia» στην ισπανική αγορά, αφενός, και στην αγορά των τριών άλλων κρατών μελών που αποτελούν τους κυριότερους παραγωγούς ακατέργαστου καπνού, αφετέρου, η εν λόγω σύγκριση δεν είναι πειστική εφόσον οι συνθήκες του ανταγωνισμού και οι εφαρμοστέες ρυθμίσεις σε κάθε μία από τις εν λόγω εγχώριες αγορές δεν είναι κατ' ανάγκην ισοδύναμες.

258 Τρίτον, διαπιστώνεται ότι, καίτοι η Επιτροπή προσδιόρισε, βεβαίως, στην προσβαλλομένη απόφαση, τη σοβαρότητα της παραβάσεως λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά αποτελέσματα που παρήγαγε η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως στην αγορά, το γεγονός ότι αυτά τα αποτελέσματα αφορούσαν μόνον ένα τμήμα της περιόδου εντός της οποίας διαπράχθηκαν οι παραβάσεις, εν προκειμένω από το 1998, αποτελεί στοιχείο το οποίο, μαζί με εκείνο που συνίσταται στο περιορισμένο μέγεθος της επίμαχης γεωγραφικής αγοράς και της επίμαχης αγοράς του οικείου προϊόντος, οδήγησε την Επιτροπή να επιλέξει αρχικό ποσό ύψους μόνον 8 000 000 ευρώ για την Deltafina, ενώ, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, η Επιτροπή μπορούσε, προκειμένου περί πολύ σοβαρής παραβάσεως, να προβλέψει τον καθορισμό αρχικού ποσού ανερχομένου τουλάχιστον σε 20 000 000 ευρώ.

259 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι το δεύτερο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

— Επί του τρίτου σκέλους, που αφορά αντίφαση μεταξύ της αιτιολογικής σκέψεως 413 της προσβαλλομένης αποφάσεως και άλλων αιτιολογικών σκέψεων της αποφάσεως αυτής

260 Διαπιστώνεται ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Deltafina, δεν υπάρχει καμία αντίφαση μεταξύ του περιλαμβανομένου στην αιτιολογική σκέψη 413 της προσβαλλομένης αποφάσεως ισχυρισμού ότι «η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως είχε τεθεί πλήρως σε εφαρμογή και ετηρείτο» και των άλλων αιτιολογικών σκέψεων τις οποίες μνημόνευσε η Deltafina.

261 Ευθύς εξαρχής, ο εν λόγω ισχυρισμός της Deltafina οφείλεται σε πλημμελή ανάγνωση του επίμαχου αποσπάσματος της αιτιολογικής σκέψεως 413 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, στο εν λόγω απόσπασμα, η Επιτροπή επικαλείται την πλήρη εφαρμογή και την τήρηση της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως μόνον από το 1998. Όμως, οι αιτιολογικές σκέψεις 85, 88, 111, 122, 133, 144, 284 και 307 της προσβαλλομένης αποφάσεως αφορούν τη λειτουργία της εν λόγω συμπράξεως το 1996 και το 1997.

262 Εν συνεχεία, όσον αφορά τις ενδείξεις που περιέχονται στις αιτιολογικές σκέψεις 113, 126 και 130 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι εν λόγω ενδείξεις δεν ασκούν επιρροή, καθόσον αφορούν τη σύμπραξη των εκπροσώπων των παραγωγών και όχι τη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

263 Ομοίως, οι αιτιολογικές σκέψεις 175, 206, 229, 231 έως 233, 235, 239, 255 έως 257, 294, 295 και 319 της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρονται σε προβλήματα που αφορούν τις διμερείς διαπραγματεύσεις μεταξύ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, αφενός, και των εκπροσώπων των παραγωγών, αφετέρου. Πάντως, όπως εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 295 της προσβαλλομένης αποφάσεως, «η αποτυχία των [εν λόγω] διμερών διαπραγματεύσεων […] δεν μεταβάλλει τη φύση της αντίθετης προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφοράς των επιχειρήσεων μεταποιήσεως». Επομένως, τα προαναφερθέντα προβλήματα δεν ασκούν επιρροή όσον αφορά την εφαρμογή και την τήρηση, από το 1998, της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

264 Όσον αφορά την αιτιολογική σκέψη 186 της προσβαλλομένης αποφάσεως, μολονότι στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη εκτίθεται, βεβαίως, ότι οι συζητήσεις που διεξήχθησαν μεταξύ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως στις αρχές του έτους 1999 δεν κατέληξαν στη σύναψη συμφωνίας, εντούτοις στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη εκτίθεται, επίσης, ότι οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως αποφάσισαν να παρατείνουν την ισχύ της συμφωνίας-πλαισίου του προηγούμενου έτους. Τούτο προκύπτει ακόμη σαφέστερα από την επόμενη αιτιολογική σκέψη.

265 Στην αιτιολογική σκέψη 244 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία αφορά το έτος 2001, η Επιτροπή περιορίζεται να επισημάνει ότι «δεν διαθέτει παραδείγματα για ανταλλαγές πληροφοριών κατά την περίοδο εσοδείας». Ωστόσο, η Επιτροπή δεν υποστηρίζει ότι οι συναφθείσες μεταξύ της Deltafina και των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως συμφωνίες δεν είχαν τεθεί πλήρως σε εφαρμογή κατά το έτος αυτό. Όλως αντιθέτως, στην αιτιολογική σκέψη 236 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τονίζει ότι η ισχύς της συμφωνίας-πλαισίου του 1998 παρατάθηκε έως το 2001. Πρέπει να προστεθεί ότι από την αιτιολογική σκέψη 240 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι όλες οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως δέχθηκαν ρητώς, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, ότι η ισχύς της εν λόγω συμφωνίας-πλαισίου είχε παραταθεί έως τις 3 Οκτωβρίου 2001.

266 Τέλος, όσον αφορά την αιτιολογική σκέψη 296 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή αρκείται να επισημάνει, με την εν λόγω αιτιολογική σκέψη, ότι οι συμφωνίες ή οι εναρμονισμένες πρακτικές στις οποίες μετείχαν οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina έχουν «ενιαίο και διαρκή χαρακτήρα».

267 Επομένως, το τρίτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

— Επί του τετάρτου σκέλους, που αφορά τον εσφαλμένο χαρακτηρισμό της Deltafina ως κύριας αγοράστριας μεταποιημένου καπνού στην Ισπανία

268 Διαπιστώνεται ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Deltafina, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη ως εκ του ότι έκρινε ότι η ως άνω επιχείρηση κατείχε σημαντική θέση στην αγορά της αποκτήσεως ισπανικού ακατέργαστου καπνού.

269 Πρώτον, η εκτίμηση αυτή της Επιτροπής ουδόλως αναιρείται από τις ενδείξεις που περιέχονται στην έκθεση του οικονομικού συμβούλου της Deltafina. Συναφώς, ευθύς εξαρχής, διαπιστώνεται ότι, στον πίνακα αριθ. 5 της εκθέσεως αυτής, η Cetarsa συγκαταλέγεται μεταξύ των επιχειρήσεων που αγοράζουν ισπανικό μεταποιημένο καπνό, ενώ αυτή είναι επιχείρηση πρώτης μεταποιήσεως και δεν αγοράζει μεταποιημένο καπνό από τρίτους. Στην πραγματικότητα, όπως εξήγησε η Deltafina απαντώντας σε μία από τις γραπτές ερωτήσεις που της έθεσε το Γενικό Δικαστήριο, τα στοιχεία που εμφαίνονται στον εν λόγω πίνακα αναφέρονται στις πωλήσεις, προς τους κατασκευαστές τσιγάρων, ισπανικού μεταποιημένου καπνού. Εν συνεχεία, πρέπει να επισημανθεί ότι, έστω και αν ληφθούν υπόψη τα στοιχεία που προέβαλε ο οικονομικός σύμβουλος της Deltafina, προκύπτει ότι η Deltafina, και όχι η Cetarsa, ήταν ο κύριος πωλητής ισπανικού μεταποιημένου καπνού το 2000 και το 2001. Έτσι, κατά τα έτη αυτά, η Deltafina κατείχε, αντιστοίχως, το 31,6 % και το 28,7 % της αγοράς που

αναφερόταν στην πώληση ισπανικού μεταποιημένου καπνού, ενώ τα μερίδια αγοράς της Cetarsa ανέρχονταν, αντιστοίχως, σε 26,7 % και σε 27,6 %.

270 Δεύτερον, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι η Deltafina ήταν ο κύριος πελάτης των τριών από τις τέσσερις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως. Έτσι, ευθύς εξαρχής, οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι η Taes πωλούσε το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της στην Deltafina. Εν συνεχεία, από την αιτιολογική σκέψη 21 της προσβαλλομένης αποφάσεως και από τον πίνακα αριθ. 7 της εκθέσεως του οικονομικού συμβούλου της Deltafina προκύπτει ότι η Deltafina ήταν, με μεγάλη διαφορά, ο κύριος πελάτης της Agroexpansión κατά τα έτη 1996 έως 1998. Εξάλλου, με την από 15 Μαρτίου 2002 απάντησή της σε αίτηση παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, η Cetarsa τόνισε ότι οι κύριοι πελάτες της ήσαν, κατά σειρά σπουδαιότητας, η Deltafina, η Altadis και η Dimon. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι από τον ίδιο πίνακα προκύπτει ότι, το 1999 και το 2000, η Deltafina ήταν πελάτισσα των τεσσάρων ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

271 Τρίτον, πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι, πέραν των εμπορικών σχέσεων για τις οποίες έγινε λόγος ανωτέρω, η Deltafina διατηρούσε και άλλες εμπορικές σχέσεις με ορισμένες επιχειρήσεις μεταποιήσεως. Έτσι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 29 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αιτιολογική σκέψη της οποίας η βασιμότητα δεν αμφισβητείται από την Deltafina, η τελευταία είχε συνάψει με την Cetarsa, η οποία είχε πλεόνασμα ως προς την ικανότητα μεταποιήσεως, συμβάσεις για την επεξεργασία και το αλώνισμα ενός μέρους του καπνού της Taes και της Agroexpansión.

272 Τα διάφορα προηγηθέντα στοιχεία αποδεικνύουν επαρκώς κατά νόμον ότι η Deltafina ήταν, περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο, σε θέση να επηρεάσει τη συμπεριφορά των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως, όπως επισήμανε η Επιτροπή με την αιτιολογική σκέψη 417 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

273 Επομένως, το τέταρτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

— Επί του πέμπτου σκέλους, που αφορά έλλειψη αιτιολογίας ως προς τις συνέπειες που θα πρέπει να συναχθούν, για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, από την αβεβαιότητα που προκλήθηκε από το ισπανικό κανονιστικό πλαίσιο και από τη στάση που τήρησαν οι ισπανικές αρχές

274 Αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Deltafina, η Επιτροπή εκθέτει με πολύ ακριβή τρόπο, στην προσβαλλόμενη απόφαση, τους λόγους για τους οποίους η αβεβαιότητα που προκλήθηκε από το ισπανικό κανονιστικό πλαίσιο και από τη στάση, την οποία τήρησαν οι ισπανικές αρχές στο πλαίσιο της διαπραγματεύσεως των τυποποιημένων συμβάσεων, δικαιολογούν την επιβολή συμβολικού προστίμου μόνο στην περίπτωση των εκπροσώπων των παραγωγών.

275 Συναφώς, πρώτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως συνοψίσθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 275 έως 277 της προσβαλλομένης αποφάσεως και όπως ήδη εκτέθηκε στις σκέψεις 15 έως 21 και 107 ανωτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά δύο οριζόντιες συμπράξεις, εκ των οποίων στην πρώτη εμπλέκονται οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina, και στη δεύτερη εμπλέκονται οι εκπρόσωποι των παραγωγών. Οι ίδιες αιτιολογικές σκέψεις αποσαφηνίζουν ότι κάθε μία από τις συμπράξεις αυτές χαρακτηρίζεται από ένα σύνολο συμφωνιών ή/και εναρμονισμένων πρακτικών και συνιστά ενιαία και διαρκή παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

276 Επίσης, από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει σαφέστατα ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως εμπεριείχε δύο πτυχές, ήτοι:

— αφενός, κατά την περίοδο 1996/2001, οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina συνήψαν, μυστικά, συμφωνίες ή/και μετέσχον σε εναρμονισμένες πρακτικές που αποσκοπούσαν, κατ' ουσίαν, στον καθορισμό, σε ετήσια βάση, της (μέγιστης) μέσης τιμής παράδοσης για κάθε ποικιλία ακατέργαστου καπνού, συμπεριλαμβανομένων όλων των ποιοτικών κατηγοριών, καθώς και στην κατανομή των ποσοτήτων κάθε ποικιλίας ακατέργαστου καπνού την οποία μπορούσε να αγοράζει από τους παραγωγούς εκάστη εκ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως (βλ., ιδίως, σύνοψη που εμφαίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 276 και 278 της προσβαλλομένης αποφάσεως και, όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της ως άνω

πτυχής της συμπράξεως ως «μυστικής», αιτιολογικές σκέψεις 411, 413, 438 και 454 της προσβαλλομένης αποφάσεως)·

— αφετέρου, κατά την περίοδο 1999/2001, οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η Deltafina συνήψαν, επίσης, συμφωνίες ή/και μετέσχον σε εναρμονισμένες πρακτικές που είχαν ως αντικείμενο τον καθορισμό των κλιμάκων τιμών ανά ποιοτική βαθμίδα της κάθε ποικιλίας ακατέργαστου καπνού καθώς και των συμπληρωματικών όρων τους οποίους πρότειναν στους εκπροσώπους των παραγωγών στο πλαίσιο των συλλογικών διαπραγματεύσεων μεταξύ των δύο τομέων (βλ., ιδίως, σύνοψη που εμφαίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 276 και 280 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

277 Όσον αφορά τη σύμπραξη των εκπροσώπων των παραγωγών, στην προσβαλλόμενη απόφαση εκτίθεται σαφώς ότι η εν λόγω σύμπραξη χαρακτηρίζεται από ένα σύνολο συμφωνιών ή/και εναρμονισμένων πρακτικών, κατά την περίοδο 1996/2001, οι οποίες αποσκοπούσαν, κατ' ουσίαν, στον καθορισμό, σε ετήσια βάση, των κλιμάκων τιμών ανά ποιοτική βαθμίδα της κάθε ποικιλίας ακατέργαστου καπνού καθώς και των συμπληρωματικών όρων τους οποίους πρότειναν, εν συνεχεία, στις επιχειρήσεις μεταποιήσεως στο πλαίσιο των συλλογικών διαπραγματεύσεων μεταξύ των δύο τομέων (βλ., ιδίως, σύνοψη που εμφαίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 277 και 318 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

278 Επομένως, από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει σαφώς ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως έβαινε, κατά πολύ, πέραν της συμπράξεως των εκπροσώπων των παραγωγών, καθόσον εμπεριείχε μια μυστική πτυχή που λειτουργούσε εκτός του πλαισίου των συλλογικών διαπραγματεύσεων μεταξύ των δύο τομέων.

279 Δεύτερον, πρέπει να επισημανθεί ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή εξετάζει, στο πλαίσιο του καθορισμού του ύψους των προστίμων, τις συνέπειες που το ισπανικό κανονιστικό πλαίσιο και η στάση των ισπανικών αρχών είχαν επί της συμπεριφοράς των διαφόρων αποδεκτών και εκθέτει με ακρίβεια τη συλλογιστική της επ' αυτού.

280 Έτσι, πρώτον, η Επιτροπή εξετάζει τη σύμπραξη των εκπροσώπων των παραγωγών (αιτιολογικές σκέψεις 425 έως 430 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

281 Συναφώς, ευθύς εξαρχής, η Επιτροπή υπενθυμίζει, παραπέμποντας στις αιτιολογικές σκέψεις 350 επ. της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία δεν υποχρέωνε τους εκπροσώπους των παραγωγών και τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως να καταλήγουν σε συμφωνία ως προς τις κλίμακες τιμών και ως προς τους συμπληρωματικούς όρους. Η Επιτροπή αποσαφηνίζει ότι, καίτοι, μεταξύ 1982 και 2000, η εν λόγω νομοθεσία προέβλεπε ότι, για να είναι δυνατή η επικύρωση των τυποποιημένων συμβάσεων από το Υπουργείο Γεωργίας, οι εν λόγω συμβάσεις έπρεπε να περιέχουν ρήτρες σχετικά με την «ελάχιστη εγγυημένη τιμή» και σχετικά με την «ποινή που ο παραγωγός έπρεπε να εισπράττει για την πρώτη ύλη», εντούτοις, η εν λόγω νομοθεσία δεν υποχρέωνε τα μέρη που μετείχαν σε διαπραγματεύσεις για τις εν λόγω τυποποιημένες συμβάσεις να καταλήγουν σε συμφωνία για τα «αριθμητικά στοιχεία, αυτά καθαυτά, που επρόκειτο να εισαχθούν στις ρήτρες σχετικά με τις τιμές». Όσον αφορά το τελευταίο αυτό σημείο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, εξάλλου, μεταξύ 1995 και 1998, το Υπουργείο Γεωργίας επικύρωσε τυποποιημένες συμβάσεις των οποίων οι ρήτρες σχετικά με τις τιμές είχαν παραμείνει άγραφες (αιτιολογική σκέψη 426 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

282 Εν συνεχεία, στην αιτιολογική σκέψη 427 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή αναφέρεται σε ορισμένα στοιχεία τα οποία, στην επόμενη αιτιολογική σκέψη, την οδηγούν, ωστόσο, να δεχθεί ότι «το νομικό πλαίσιο που διέπει τη συλλογική διαπραγμάτευση των τυποποιημένων συμβάσεων θα μπορούσε να δημιουργήσει σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας όσον αφορά τη νομιμότητα της συμπεριφοράς των εκπροσώπων των παραγωγών και των επιχειρήσεων μεταποιήσεως στο συγκεκριμένο πλαίσιο της συλλογικής διαπραγμάτευσης των τυποποιημένων συμφωνιών». Τα εν λόγω στοιχεία είναι τα εξής:

— οι τυποποιημένες συμβάσεις, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεων μεταξύ 1995 και 1998 και επικυρώθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, προέβλεπαν ότι οι εκπρόσωποι των παραγωγών, στο σύνολό τους, επρόκειτο να διαπραγματευθούν από κοινού με κάθε επιχείρηση μεταποιήσεως τους πίνακες τιμών και τους συμπληρωματικούς όρους·

— το 1999, το Υπουργείο Γεωργίας επικύρωσε μάλιστα τους πίνακες τιμών που είχαν ήδη αποτελέσει αντικείμενο συλλογικής διαπραγματεύσεως μεταξύ των εκπροσώπων των παραγωγών, στο σύνολό τους, και των τεσσάρων επιχειρήσεων μεταποιήσεως·

— οι πίνακες αυτοί επισυνάφθηκαν σε παράρτημα της τυποποιημένης συμβάσεως που δημοσιεύθηκε στο *Boletín Oficial del Estado* [Επίσημη Εφημερίδα της Ισπανικής Κυβερνήσεως] κατά το έτος αυτό·

— το 2000 και το 2001, το Υπουργείο Γεωργίας κάλεσε τους εκπροσώπους των δύο τομέων σε ορισμένες συσκέψεις, κάποιες εκ των οποίων διεξήχθησαν εντός του υπουργείου, προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία ως προς τους πίνακες τιμών, ενθαρρύνοντας, με τον τρόπο αυτό, τα μέρη να συνεχίσουν τις συλλογικές διαπραγματεύσεις τους σχετικά με τους εν λόγω πίνακες.

283 Στην αιτιολογική σκέψη 429 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή προσθέτει ότι η διεξαγωγή και τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων για τις τυποποιημένες συμβάσεις υπαγόταν γενικά στον δημόσιο τομέα και ότι καμία αρχή δεν αμφισβήτησε ποτέ τη συμβατότητά τους είτε προς το κοινοτικό δίκαιο είτε προς το ισπανικό δίκαιο πριν από την κίνηση της διοικητικής διαδικασίας.

284 Τέλος, από την αιτιολογική σκέψη 430 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι τα στοιχεία που εκτέθηκαν ανωτέρω στις σκέψεις 282 και 283 οδήγησαν την Επιτροπή να επιβάλει μόνο συμβολικό πρόστιμο ύψους 1 000 ευρώ στους εκπροσώπους των παραγωγών.

285 Δεύτερον, όσον αφορά τη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, στις αιτιολογικές σκέψεις 437 και 438 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή λαμβάνει θέση επί της επιρροής του ισπανικού κανονιστικού πλαισίου και της τηρηθείσας από τις ισπανικές αρχές στάσης.

286 Συναφώς, η Επιτροπή προβαίνει σε διάκριση μεταξύ της πτυχής της εν λόγω συμπράξεως που σχετίζεται με τη «δημόσια» διαπραγμάτευση και σύναψη των τυποποιημένων συμβάσεων με τους εκπροσώπους των παραγωγών –ιδίως τη διαπραγμάτευση που αφορά τις κλίμακες τιμών και τους συμπληρωματικούς όρους– και της «μυστικής» πτυχής της ίδιας συμπράξεως.

287 Έτσι, αφενός, με την αιτιολογική σκέψη 437 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τονίζει ότι οι διαπιστώσεις στις οποίες προέβη με τις αιτιολογικές σκέψεις 427 έως 429 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ως προς τη συμπεριφορά των εκπροσώπων των παραγωγών (βλ. σκέψεις 282 και 283 ανωτέρω), ισχύουν επίσης όσον αφορά την πρώτη από τις δύο αυτές πτυχές της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

288 Αφετέρου, όσον αφορά τη «μυστική» πτυχή της τελευταίας αυτής συμπράξεως, η Επιτροπή εκθέτει, στην αιτιολογική σκέψη 438 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι πρακτικές των επιχειρήσεων μεταποιήσεως «επεκτάθηκαν σαφώς πέρα από το πεδίο του εφαρμοστέου νομικού πλαισίου, των δημόσιων διαπραγματεύσεων και των συμφωνιών με τους εκπροσώπους των παραγωγών». Ωστόσο, στην ίδια αιτιολογική σκέψη, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι «οι δημόσιες διαπραγματεύσεις μεταξύ των εκπροσώπων των παραγωγών και των επιχειρήσεων μεταποιήσεως προσδιόρισαν, τουλάχιστον ως ένα βαθμό, το ουσιαστικό πλαίσιο (ιδίως όσον αφορά τις ευκαιρίες συνεννόησης και υιοθέτησης κοινής θέσης) εντός του οποίου οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως ανέπτυξαν, πέρα από την κοινή θέση που επρόκειτο να υιοθετήσουν στο πλαίσιο των δημόσιων διαπραγματεύσεων, τη μυστική στρατηγική τους ως προς τις (μέγιστες) μέσες τιμές παράδοσης και τις ποσότητες».

289 Όπως προκύπτει από την τελευταία περίοδο της αιτιολογικής σκέψεως 438 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή αποφάσισε, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που μνημονεύθηκαν στις σκέψεις 287 και 288 ανωτέρω, να μειώσει μέχρι ποσοστού 40 %, λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων, το βασικό ποσό των προστίμων, το οποίο είχε καθοριστεί για τις επιχειρήσεις μεταποιήσεως και την Deltafina.

290 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, το πέμπτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

— Επί του έκτου σκέλους, που αφορά έλλειψη συνεκτιμήσεως της μη συμμετοχής της Deltafina στις συζητήσεις και στις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν μεταξύ των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως και των εκπροσώπων των παραγωγών

291 Το έκτο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως πάσχει λόγω αναντιστοιχίας προς τα πραγματικά περιστατικά, κατά το μέτρο που, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν έκρινε ότι οι «κάθετες» συζητήσεις και διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν μεταξύ των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως, αφενός, και των εκπροσώπων των παραγωγών, αφετέρου, ήσαν αντίθετες προς το άρθρο 81 ΕΚ. Επομένως, το γεγονός ότι η Deltafina δεν μετέσχε στις εν λόγω συζητήσεις και στις εν λόγω διαπραγματεύσεις δεν μπορεί να ασκήσει την παραμικρή επιρροή επί της εκτιμήσεως της σοβαρότητας της προσαπτομένης σ' αυτήν παραβάσεως ούτε, κατά συνέπεια, επί του αρχικού ποσού του προστίμου που καθορίστηκε για την Deltafina.

— Επί του εβδόμου σκέλους, που αφορά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως καθόσον η Επιτροπή απέκλινε από την προγενέστερη πρακτική της

292 Δεδομένου ότι η προγενέστερη πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής δεν χρησιμεύει η ίδια ως νομικό πλαίσιο των προστίμων στον τομέα του ανταγωνισμού (απόφαση LR AF 1998 κατά Επιτροπής, σκέψη 101 ανωτέρω, σκέψη 234), το έβδομο σκέλος του τετάρτου λόγου ακυρώσεως δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.

— Συμπέρασμα ως προς τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως

293 Από όλες τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003, του σημείου 1 Β των κατευθυντηρίων γραμμών και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως

Σύνοψη της προσβαλλομένης αποφάσεως

294 Στις αιτιολογικές σκέψεις 432 και 433 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξετάζει το ζήτημα της διάρκειας της προσαπτομένης στις επιχειρήσεις μεταποιήσεως και στην Deltafina παραβάσεως.

295 Ευθύς εξαρχής, η Επιτροπή, παραπέμποντας στην αιτιολογική σκέψη 92 της προσβαλλομένης αποφάσεως, επισημαίνει ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως άρχισε στις 13 Μαρτίου 1996 (αιτιολογική σκέψη 432 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

296 Εν συνεχεία, η Επιτροπή τονίζει ότι, σύμφωνα με τις δηλώσεις στις οποίες προέβησαν οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως, η σύμπραξη αυτή έπαυσε να υφίσταται στις 3 Οκτωβρίου 2001. Ωστόσο, η Επιτροπή, διαπιστώνοντας ότι οι «τελευταίες αποδείξεις», τις οποίες διαθέτει, αφορούν μια σύσκεψη της 10ης Αυγούστου 2001, η οποία μνημονεύθηκε στην αιτιολογική σκέψη 260 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δέχεται ότι η τελευταία αυτή ημερομηνία αποτελεί την ημερομηνία κατά την οποία τερματίσθηκε η παράβαση (αιτιολογική σκέψη 432 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

297 Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω στοιχείων, η Επιτροπή καθορίζει τη διάρκεια της παραβάσεως σε πέντε έτη και τέσσερις μήνες, γεγονός το οποίο αντιστοιχεί σε παράβαση μεγάλης διάρκειας. Επομένως, στην αιτιολογική σκέψη 433 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή αυξάνει κατά 50 % το αρχικό ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε σε κάθε μία από τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως και στην Deltafina.

Επιχειρήματα των διαδίκων

298 Στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, τον οποίο προέβαλε επικουρικώς, η Deltafina εκθέτει ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 432 και 433 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή «συγκεντρώνει απλώς και μόνον όλες τις συμπεριφορές», ήτοι τις «πραγματικές» συμπεριφορές που καταλογίζονται στις επιχειρήσεις μεταποιήσεως και τις «εικονικές» συμπεριφορές που καταλογίζονται στην Deltafina, καθορίζει τη διάρκεια της παραβάσεως σε χρονικό διάστημα «άνω των πέντε ετών και τεσσάρων μηνών», φρονεί ότι η παράβαση αυτή συνιστά, ως προς όλα τα μετέχοντα σ' αυτή μέρη, παράβαση μεγάλης διάρκειας και αυξάνει κατά 50 % το αρχικό ποσό του προστίμου για καθένα από τα εν λόγω μέρη. Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η Επιτροπή, εφόσον της απέδωσε «συνυπευθυνότητα ως προς την ύπαρξη προθέσεως, η οποία δεν συνδέεται με συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά ή συμπεριφορές», όφειλε τουλάχιστον να προσδιορίσει με ακρίβεια την «ημέρα ενάρξεως» της παραβάσεως, δηλαδή «να αναφέρει από πού και από πότε η βούληση της Deltafina άρχισε να συμβάλει, ως εξωτερικός παράγοντας, στη διαμόρφωση της βούλησης των τεσσάρων ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως, επηρεάζ[οντας] ή καθορίζ[οντας] τη συμπεριφορά τους».

299 Κατά συνέπεια, η Deltafina ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να μειώσει το ποσό του προστίμου, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η παράβαση δεν μπορεί παρά να είναι μέσης διάρκειας.

300 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι ως σημείο εκκινήσεως της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως πρέπει να καθοριστεί η 13η Μαρτίου 1996, ημερομηνία κατά την οποία διεξήχθη η πρώτη σχετική σύσκεψη.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

301 Διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 432 της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόρισε ρητά ως σημείο εκκινήσεως της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως τη 13η Μαρτίου 1996.

302 Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 92 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στην οποία παραπέμπει η αιτιολογική σκέψη 432 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η ως άνω ημερομηνία αντιστοιχεί σε εκείνη κατά την οποία –σύμφωνα με τις δηλώσεις της Taes, της WWTE και της Agroexpansión– η Deltafina και οι ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως διοργάνωσαν σύσκεψη για πρώτη φορά, τούτο δε προκειμένου να συζητήσουν σχετικά με τις τιμές και τις ποσότητες των αγορών ακατέργαστου καπνού για την περίοδο εμπορίας 1996/1997.

303 Η Επιτροπή βασίμως επέλεξε την ημερομηνία αυτή ως σημείο εκκινήσεως της παραβάσεως εκ μέρους της Deltafina, καθόσον μάλιστα, όπως ήδη εκτέθηκε στη σκέψη 125 ανωτέρω, η Deltafina εκπροσωπήθηκε στην επίμαχη σύσκεψη τόσο από τον Μ., πρόεδρο της εν λόγω εταιρίας, όσο και από τον Σ., διευθυντή της εν λόγω εταιρίας επιφορτισμένο με τις αγορές.

304 Κατά τα λοιπά, η επιχειρηματολογία της Deltafina στηρίζεται στην εσφαλμένη προϋπόθεση ότι η εν λόγω εταιρία περιορίσθηκε να διευκολύνει, ευρισκόμενη εκτός του πλαισίου της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, τη διάπραξη της παραβάσεως (βλ. σκέψεις 122 έως 133 ανωτέρω).

305 Δεδομένου ότι η Deltafina δεν θέτει υπό αμφισβήτηση την εκτίμηση της Επιτροπής ότι η παράβαση τερματίσθηκε στις 10 Αυγούστου 2001, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή ορθώς καθόρισε τη διάρκεια της εν λόγω παραβάσεως σε χρονικό διάστημα άνω των πέντε ετών και τεσσάρων μηνών –δηλαδή πρόκειται για παράβαση μεγάλης διάρκειας κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών– και, επομένως, αύξησε κατά 50 % το αρχικό ποσό του προστίμου που καθορίστηκε για την Deltafina.

306 Συνεπώς, ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος

Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 2 των κατευθυντηρίων γραμμών καθώς και έλλειψη αιτιολογίας

Σύνοψη της προσβαλλομένης αποφάσεως

307 Από την αιτιολογική σκέψη 436 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι το βασικό ποσό του επιβληθέντος στην Deltafina προστίμου αυξήθηκε κατά 50 % λόγω επιβαρυντικών περιστάσεων, με την αιτιολογία ότι η επιχείρηση αυτή πρωτοστάτησε στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

308 Συναφώς, στην αιτιολογική σκέψη 435 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τονίζει τα εξής:

«Από τα πραγματικά περιστατικά που εκτέθηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 361 επ. [της προσβαλλομένης αποφάσεως] προκύπτει ότι η Deltafina διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο ως εκ του ότι εκπόνησε και εφάρμοσε τις συμφωνίες για τις (μέγιστες) μέσες τιμές παράδοσης και για τις ποσότητες, οι οποίες συνήφθησαν μεταξύ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως μετά το 1996. Η Deltafina (εκπροσωπούμενη από τον πρόεδρό της) έπεισε τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως να συντονίσουν τις στρατηγικές τους σχετικά με την αγορά και ενήργησε ως θεματοφύλακας και ως διαιτητής όσον αφορά τις αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμφωνίες των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, ιδίως όταν άρχισαν να τίθενται σε λειτουργία οι αναφερόμενες στον ανταγωνισμό πρακτικές τους.»

309 Στην αιτιολογική σκέψη 436 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή προσθέτει ότι, «[ε]πιπλέον, το γεγονός ότι η Deltafina πρωτοστάτησε στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως επιβεβαιώθηκε από την Agroexpansión και από τη WWTE με την απάντησή τους στην ανακοίνωση των αιτιάσεων και κατά τη διάρκεια της ακροάσεως […] που ακολούθησε».

Επιχειρήματα των διαδίκων

310 Στο πλαίσιο του έκτου λόγου ακυρώσεως, τον οποίο προέβαλε επικουρικώς, η Deltafina υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, στον βαθμό που η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη, ως επιβαρυντική περίσταση έναντι της Deltafina, το γεγονός ότι η τελευταία διαδραμάτισε ρόλο πρωτοστάτη, πάσχει από δύο απόψεις.

311 Πρώτον, η Deltafina προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση βαρύνεται με έλλειψη αιτιολογίας, καθόσον, στην αιτιολογική σκέψη 435 αυτής, η Επιτροπή αρκείται να παραπέμψει αορίστως στα «πραγματικά περιστατικά που εκτέθηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 361 επ.».

312 Στο πλαίσιο αυτό, η Deltafina επισημαίνει ότι τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά αφορούν απλώς και μόνον παρουσίες σε συσκέψεις, προτάσεις, τη λήψη πληροφοριών, τη φύλαξη ενός εγγράφου, την αποστολή επιστολών, τη μεσολάβηση και την παρέμβαση σε συζητήσεις, ήτοι «παθητικές συμπεριφορές, οι οποίες έχουν εξωτερικό χαρακτήρα και περιορίζονται στην παρουσία σε μια σύσκεψη ή, το πολύ, διευκολύνουν εμμέσως τις ενέργειες των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως, που ήσαν οι πραγματικοί πρωταγωνιστές της συμπράξεως». Τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά ουδόλως αποδεικνύουν ότι η Deltafina πρωτοστάτησε στο πλαίσιο της συμπράξεως.

313 Δεύτερον, η Deltafina τονίζει ότι η Επιτροπή, προκειμένου να της αποδώσει ρόλο πρωτοστάτη, στηρίζεται σε ορισμένα τμήματα των απαντήσεων της Agroexpansión και της WWTE στην ανακοίνωση των αιτιάσεων. Η Deltafina προσάπτει εκ νέου στην Επιτροπή ότι αρνήθηκε να της παράσχει πρόσβαση στις απαντήσεις αυτές, επιφέροντας, με τον τρόπο αυτόν, σοβαρή προσβολή των δικαιωμάτων άμυνάς της.

314 Λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων αυτών στοιχείων, η Deltafina ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να μειώσει το ποσό του προστίμου, αποκλείοντας από τον υπολογισμό του προστίμου αυτού την αύξηση κατά 50 % στην οποία προέβη η Επιτροπή λόγω επιβαρυντικών περιστάσεων.

315 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του ως άνω έκτου λόγου ακυρώσεως.

316 Πρώτον, η Επιτροπή διατείνεται ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, εκθέτει με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι η Deltafina πρωτοστάτησε στο πλαίσιο της συμπράξεως. Ειδικότερα, η Επιτροπή αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 435 της προσβαλλομένης αποφάσεως, που παραπέμπει στα πραγματικά περιστατικά τα οποία μνημονεύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 361 έως 369 της ίδιας αποφάσεως.

317 Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή προβάλλει ότι τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά αποδεικνύουν σαφώς ότι η Deltafina διαδραμάτισε, όπως της καταλογίσθηκε, ρόλο πρωτοστάτη εντός του πλαισίου της συμπράξεως.

318 Δεύτερον, η Επιτροπή, παραπέμποντας στις αιτιολογικές σκέψεις που μνημονεύθηκαν στη σκέψη 147 ανωτέρω, αμφισβητεί ότι προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της Deltafina ως εκ του ότι δεν της παρέσχε πρόσβαση στις απαντήσεις της Agroexpansión και της WWTE στην ανακοίνωση των αιτιάσεων.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

319 Πρώτον, ως προς την αιτίαση που αφορά έλλειψη αιτιολογίας, επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία, από την αιτιολογία μιας ατομικής αποφάσεως πρέπει να διαφαίνεται, κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο, η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εκδίδει την πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και στο αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκεί τον έλεγχό του. Η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία ανταποκρίνεται στις επιταγές του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει του γράμματος της πράξεως, αλλά και του πλαισίου εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

320 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή επισήμανε με επαρκή ακρίβεια, στην αιτιολογική σκέψη 435 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε προκειμένου να αποδώσει στην Deltafina τον χαρακτηρισμό της πρωτοστατούσας επιχειρήσεως στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Έτσι, η Επιτροπή, με την ως άνω αιτιολογική σκέψη, πέραν του γεγονότος ότι προσδιόρισε σαφώς τις συμπεριφορές της Deltafina οι οποίες, κατ' αυτήν, δικαιολογούσαν έναν τέτοιο χαρακτηρισμό, παρέπεμψε ρητώς στα πραγματικά στοιχεία που εκτίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 361 επ. της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες παρέπεμπαν, αυτές καθαυτές, σε άλλες αιτιολογικές σκέψεις.

321 Επιπλέον, στην αιτιολογική σκέψη 436 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε ότι η Agroexpansión και η WWTE επιβεβαίωσαν, με την απάντησή τους στην ανακοίνωση των αιτιάσεων και κατά τη διάρκεια της ακροάσεως, ότι η Deltafina πρωτοστάτησε στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

322 Επομένως, η αιτίαση που αφορά έλλειψη αιτιολογίας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

323 Δεύτερον, πρέπει να εξετασθεί η αιτίαση της Deltafina, η οποία προβλήθηκε στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως (βλ. σκέψεις 104 και 105 ανωτέρω) και η οποία αφορά το ότι η Επιτροπή δεν έκανε μνεία, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, του γεγονότος ότι η Deltafina μπορούσε να θεωρηθεί ως πρωτοστάτης της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, προσβάλλοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, τα δικαιώματα άμυνάς της.

324 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, αν η Επιτροπή αναφέρει ρητώς, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, ότι πρόκειται να εξετάσει το αν πρέπει να επιβάλει πρόστιμα στις οικείες επιχειρήσεις και αν αναφέρει τα κύρια πραγματικά και νομικά στοιχεία που μπορούν να επισύρουν πρόστιμο, όπως είναι η σοβαρότητα και η διάρκεια της προσβαλλομένης παραβάσεως καθώς και το γεγονός ότι αυτή διεπράχθη «εκ προθέσεως ή εξ αμελείας», πληροί την υποχρέωσή της σεβασμού του δικαιώματος ακροάσεως των εμπλεκομένων επιχειρήσεων. Η Επιτροπή, ενεργώντας έτσι, παρέχει στις επιχειρήσεις τα αναγκαία στοιχεία για να αμυνθούν όχι μόνον έναντι της διαπιστώσεως της παραβάσεως, αλλά και έναντι της επιβολής προστίμου (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, αποφάσεις του Δικαστηρίου Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 228 ανωτέρω, σκέψη 428, και της 18ης Δεκεμβρίου 2008, C-101/07 P και C-110/07 P, Coop de France bétail et viande κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. I-10193, σκέψη 49).

325 Εξάλλου, από τη νομολογία προκύπτει ότι τυχόν υποχρέωση της Επιτροπής να γνωστοποιεί στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, κατά το στάδιο της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, συγκεκριμένα στοιχεία ως προς το επίπεδο των προστίμων που σχεδιάζει να επιβάλει θα προδίκαζε κατά τρόπον ανάρμοστο την τελική της απόφαση (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 120 ανωτέρω, σκέψη 21).

326 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι, σύμφωνα με την προαναφερθείσα νομολογία, η Επιτροπή εξέθεσε, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, τα κύρια πραγματικά και νομικά στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν το έρεισμα του προστίμου που σχεδίαζε να επιβάλει στην Deltafina. Έτσι, στο σημείο 459 της ανακοινώσεως αυτής, η Επιτροπή τόνισε, ιδίως, ότι, για να εκτιμήσει τη σοβαρότητα των παραβάσεων, επροτίθετο να λάβει υπόψη το γεγονός ότι οι συμφωνίες, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών και των ποσοτήτων, συγκαταλέγονταν μεταξύ των σοβαρότερων παραβάσεων των κανόνων του ανταγωνισμού. Στο σημείο 460 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, η Επιτροπή αποσαφήνισε ότι, όσον αφορά την προσαπτομένη στις επιχειρήσεις μεταποιήσεως παράβαση, η τέλεση της εν λόγω παραβάσεως άρχισε στις 13 Μαΐου 1996 και τερματίστηκε, σύμφωνα με τις δηλώσεις στις οποίες προέβησαν οι εν λόγω επιχειρήσεις μεταποιήσεως, στις 3 Οκτωβρίου 2001. Ωστόσο, η Επιτροπή προσέθεσε ότι το τελευταίο αποδεικτικό στοιχείο, το οποίο είχε στη διάθεσή της, αναφερόταν σε μια σύσκεψη της 10ης Αυγούστου 2001. Τέλος, στο σημείο 461 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, η Επιτροπή επισήμανε ότι επρόκειτο να λάβει υπόψη όλες τις περιστάσεις της υποθέσεως, όπως αυτές περιγράφονται στην εν λόγω ανακοίνωση, και ιδίως τον επιμέρους ρόλο που διαδραμάτισε καθένας από τους αποδέκτες της εν λόγω ανακοινώσεως, την επιρροή που η ισπανική νομοθεσία περί γεωργικών προϊόντων άσκησε ενδεχομένως επί της συμπεριφοράς των εν λόγω αποδεκτών και τη συνεργασία που παρέσχον οι επιχειρήσεις μεταποιήσεως και η ένωση των επιχειρήσεων αυτών δυνάμει της ανακοινώσεως περί συνεργασίας.

327 Βεβαίως, η Επιτροπή δεν ανέφερε, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, ότι μπορούσε να προκρίνει, όσον αφορά την Deltafina, τον χαρακτηρισμό της επιχειρήσεως αυτής ως πρωτοστατούσας επιχειρήσεως. Πάντως, πρέπει να επισημανθεί ότι ο χαρακτηρισμός αυτός ενέχει σημαντικές συνέπειες όσον αφορά το ποσό του προστίμου που πρόκειται να επιβληθεί στην εμπλεκόμενη επιχείρηση. Έτσι, κατά το σημείο 2 των κατευθυντηρίων γραμμών, πρόκειται για επιβαρυντική περίσταση που επισύρει σημαντική αύξηση του βασικού ποσού του προστίμου. Ομοίως, κατά το σημείο Β, στοιχείο ε΄, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας, ένας τέτοιος χαρακτηρισμός αποκλείει, ευθύς εξαρχής, το ενδεχόμενο να τύχει η ενδιαφερόμενη επιχείρηση πολύ σημαντικής μειώσεως του προστίμου, ακόμη και όταν η επιχείρηση που χαρακτηρίσθηκε ως πρωτοστατούσα επιχείρηση πληροί όλες τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις ώστε να είναι σε θέση να τύχει της μειώσεως αυτής. Κατά συνέπεια, απόκειται στην Επιτροπή να παραθέσει, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, τα στοιχεία που κρίνει σκόπιμα ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα στην επιχείρηση, η οποία μπορεί να χαρακτηρισθεί ως πρωτοστατούσα επιχείρηση στο πλαίσιο της συμπράξεως, να απαντήσει σε μια τέτοια αιτίαση. Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη ότι μια τέτοια ανακοίνωση εξακολουθεί να αποτελεί ένα στάδιο στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως της τελικής αποφάσεως και ότι η εν λόγω ανακοίνωση δεν αντιπροσωπεύει, ως εκ τούτου, την οριστική θέση της Επιτροπής, δεν μπορεί να απαιτείται ότι η Επιτροπή θα πρέπει να προβαίνει, ήδη κατά το στάδιο αυτό, σε νομικό χαρακτηρισμό των στοιχείων επί των

οποίων πρόκειται να στηριχθεί, με την τελική απόφασή της, προκειμένου να αποδώσει σε μια επιχείρηση τον χαρακτηρισμό της πρωτοστατούσας επιχειρήσεως στο πλαίσιο της συμπράξεως.

328 Εν προκειμένω, τα πραγματικά στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, προκειμένου να αποδώσει στην Deltafina τον ρόλο της πρωτοστατούσας επιχειρήσεως στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως είναι, σύμφωνα με τις δηλώσεις της Επιτροπής, εκείνα που συνοψίζονται στην αιτιολογική σκέψη 435 της αποφάσεως αυτής. Όσον αφορά τις ενδείξεις που περιέχονται στην πρώτη περίοδο της αιτιολογικής σκέψεως 436 της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψη 321 ανωτέρω), το Γενικό Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τη δήλωση της Επιτροπής ότι η WWTE και η Agroexpansión περιορίσθηκαν, με τις απαντήσεις τους στην ανακοίνωση των αιτιάσεων και κατά τη διάρκεια της ακροάσεως, να επιβεβαιώσουν τα προαναφερθέντα στοιχεία και δεν αναφέρθηκαν σε κανένα πραγματικό περιστατικό που να μην είχε ήδη περιέλθει σε γνώση της Deltafina με την ανακοίνωση των αιτιάσεων (βλ. σκέψεις 147 και 316 έως 318 ανωτέρω). Υπό τις περιστάσεις αυτές, και με την επιφύλαξη του ζητήματος αν τα στοιχεία, επί των οποίων η Επιτροπή τονίζει ότι στηρίχθηκε, αρκούν για να αποδειχθεί ότι η Deltafina διαδραμάτιζε τον ρόλο της πρωτοστατούσας επιχειρήσεως στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή δεν προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της Deltafina ως εκ του ότι αρνήθηκε να της παράσχει πρόσβαση, πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, στις εν λόγω απαντήσεις προς την ανακοίνωση των αιτιάσεων.

329 Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι τα πραγματικά στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, προκειμένου να αποδώσει στην Deltafina τον ρόλο της πρωτοστατούσας επιχειρήσεως στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως είχαν ήδη μνημονευθεί στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, οπότε η Deltafina ήταν σε θέση να διατυπώσει λυσιτελώς την άποψή της επί των εν λόγω στοιχείων πριν από την έκδοση της αποφάσεως αυτής. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία που μνημονεύονται στην αιτιολογική σκέψη 435 της προσβαλλομένης αποφάσεως είχαν ήδη συμπεριληφθεί σε εκείνα που εμφαίνονται στα σημεία 416 έως 420 της ανακοινώσεως των αιτιάσεων.

330 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της Deltafina ως εκ του ότι παρέλειψε να αναφέρει, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, ότι η Deltafina θα μπορούσε να θεωρηθεί ως η πρωτοστατούσα επιχείρηση στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

331 Τρίτον, πρέπει να εξετασθεί αν τα πραγματικά στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, προκειμένου να αποδώσει στην Deltafina τον χαρακτηρισμό της πρωτοστατούσας επιχειρήσεως στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως παρείχαν τη δυνατότητα να γίνει δεκτός ένας τέτοιος χαρακτηρισμός. Στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως (βλ. σκέψη 312 ανωτέρω) καθώς και στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως (βλ. σκέψη 73 ανωτέρω) και του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως (βλ. σκέψη 105 ανωτέρω), η Deltafina όντως προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν απέδειξε ότι η Deltafina διαδραμάτιζε έναν τέτοιο ρόλο στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

332 Συναφώς, επιβάλλεται να υπογραμμιστεί ότι η οικεία επιχείρηση, για να θεωρηθεί ότι έχει ηγετικό ρόλο, πρέπει να έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της λειτουργίας της συμπράξεως (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2006, T-15/02, BASF κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-497, σκέψη 374, και της 18ης Ιουνίου 2008, T-410/03, Hoechst κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. II-881, σκέψη 423) και πρέπει να υπείχε ειδική και συγκεκριμένη ευθύνη ως προς τη λειτουργία της εν λόγω συμπράξεως (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση BASF κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψεις 300 και 375).

333 Πάντως, μολονότι τα στοιχεία που προέβαλε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 435 της προσβαλλομένης αποφάσεως αποδεικνύουν ότι η Deltafina διαδραμάτισε ενεργό και άμεσο ρόλο στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, εντούτοις δεν αρκούν για να αποδειχθεί ότι η εταιρία αυτή ανέλαβε σημαντικές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της λειτουργίας της εν λόγω συμπράξεως ούτε ότι ο ρόλος που διαδραμάτισε η εταιρία αυτή ήταν σημαντικότερος από αυτόν που διαδραμάτισε οποιαδήποτε εκ των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Πρέπει να επισημανθεί, ιδίως, ότι, καίτοι η Επιτροπή, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 122 έως 133 ανωτέρω, ορθώς καταλόγισε στην Deltafina το σύνολο της επίμαχης παραβάσεως, γεγονός παραμένει ότι η Deltafina, κατά τη διάρκεια της υπερβαίνουσας την πενταετία περιόδου εντός της οποίας διαπράχθηκε η παράβαση, έλαβε μέρος μόνο σε πολύ περιορισμένο αριθμό συσκέψεων της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως κατά τη διάρκεια των οποίων συνήφθησαν οι παράνομες συμφωνίες –ήτοι το πολύ σε τέσσερις συσκέψεις επί συνόλου περίπου τριάντα συσκέψεων– και ότι η Deltafina μετέσχε μόνο σε σχετικά περιορισμένο βαθμό στην ανταλλαγή αλληλογραφίας και πληροφοριών μεταξύ των μελών της συμπράξεως αυτής.

334 Εξάλλου, κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν καταδεικνύει ότι η Deltafina ανέλαβε οποιαδήποτε πρωτοβουλία με σκοπό τη δημιουργία της εν λόγω συμπράξεως ή με σκοπό να παρακινήσει οποιαδήποτε εκ των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως να προσχωρήσει στη σύμπραξη αυτή. Ειδικότερα, το επιχείρημα της Επιτροπής, το οποίο περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 435 της προσβαλλομένης αποφάσεως και κατά το οποίο η Deltafina «έπεισε τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως να συντονίσουν τις στρατηγικές τους σχετικά με την αγορά», δεν είναι επαρκώς αποδεδειγμένο. Απλώς και μόνον το γεγονός ότι η WWTE, με την από 9 Ιουλίου 1997 τηλεομοιοτυπία της (βλ. σκέψη 127 ανωτέρω), αναφέρει ότι ο πρόεδρος της Deltafina τόνισε επανειλημμένως ότι «μια συμφωνία για τις τιμές δεν [ήταν] δυνατή χωρίς συμφωνία για τις ποσότητες» δεν αρκεί προς στήριξη του εν λόγω επιχειρήματος. Τούτο ισχύει πολλώ μάλλον εφόσον η ίδια τηλεομοιοτυπία υπαινίσσεται ότι η WWTE, αυτή καθ' αυτή, επιθυμούσε τη σύναψη συμφωνίας για τις ποσότητες, εμμένοντας μάλιστα στην ανάγκη να έχει η συμφωνία αυτή διάρκεια πέντε ετών ή, τουλάχιστον, τριών ετών. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, με τηλεομοιοτυπία της 6ης Νοεμβρίου 1997 απευθυνθείσα στον πρόεδρο της Deltafina και μνημονευθείσα στην αιτιολογική σκέψη 143 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η WWTE τονίζει ότι προσπαθεί «με όλα τα μέσα να εξασφαλίσει την επίτευξη συμφωνίας [για τις] ποσότητες», αποσαφηνίζοντας ότι, κατά την επόμενη σύσκεψη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, επρόκειτο να προτείνει «εγγυοδοσία [ως προς τις] συμφωνίες, διά της καταθέσεως σημαντικών χρηματικών ποσών που καθιστούν δυνατή την παροχή ασφάλειας ως προς την εκτέλεση των συμφωνιών».

335 Κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν παρέχει ούτε τη δυνατότητα να αποδειχθεί ότι η Deltafina ανέλαβε την ευθύνη για την άσκηση δραστηριοτήτων που σχετίζονται συνήθως με την άσκηση του ρόλου του πρωτοστάτη μιας συμπράξεως, όπως είναι η προεδρία συσκέψεων ή η συγκέντρωση και η διανομή ορισμένων δεδομένων. Καίτοι η Deltafina ανέλαβε, βεβαίως, τη φύλαξη, για ένα σύντομο χρονικό διάστημα, ενός υπομνήματος που επανελάμβανε, παραθέτοντας λεπτομερή στοιχεία, ορισμένες παράνομες συμφωνίες, επρόκειτο απλώς για μεμονωμένη περίπτωση. Ομοίως, καίτοι τα στοιχεία της δικογραφίας αποδεικνύουν ότι η Deltafina ενήργησε ως διαμεσολαβητής στην περίπτωση διαφορών μεταξύ των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, οι παρεμβάσεις της υπό την ιδιότητα αυτή είναι ελάχιστες και περιορίζονται στα δύο πρώτα έτη της λειτουργίας της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Επιπλέον, οι εν λόγω παρεμβάσεις δεν συνοδεύονταν από καμία συγκεκριμένη απειλή ή πειθαρχικό μέτρο.

336 Επομένως, ο έκτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός εν μέρει και, κατά συνέπεια, πρέπει να μεταρρυθμιστεί η προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον με την εν λόγω απόφαση ελήφθη υπόψη, εις βάρος της Deltafina, η επιβαρυντική περίσταση ότι η εν λόγω επιχείρηση υπήρξε πρωτοστάτης της συμπράξεως. Οι συγκεκριμένες συνέπειες της μεταρρυθμίσεως αυτής θα αποσαφηνιστούν στις σκέψεις 437 έως 439 κατωτέρω.

Επί του εβδόμου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 3 των κατευθυντηρίων γραμμών

Επιχειρήματα των διαδίκων

337 Η Deltafina προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη εν προκειμένω τις ελαφρυντικές περιστάσεις που προβλέπονται στη δεύτερη και στην τρίτη περίπτωση του σημείου 3 των κατευθυντηρίων γραμμών, ήτοι, αντιστοίχως, τη «μη ουσιαστική εφαρμογή των παράνομων συμφωνιών ή πρακτικών» και την «παύση των παραβάσεων ταυτόχρονα με τις πρώτες ενέργειες της Επιτροπής».

338 Έτσι, πρώτον, η Deltafina προβάλλει ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή διαπιστώνει «επίμονα» τη μη τήρηση, «τουλάχιστον εν μέρει», παράνομων συμφωνιών και πρακτικών κατά τη διάρκεια των ετών 1996 (αιτιολογικές σκέψεις 85, 88 και 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως), 1997 (αιτιολογικές σκέψεις 113, 122 , 126, 130 και 133 της προσβαλλομένης αποφάσεως), 1998 (αιτιολογικές σκέψεις 144 και 175 της προσβαλλομένης αποφάσεως), 1999 (αιτιολογική σκέψη 186 της προσβαλλομένης αποφάσεως), 2000 (αιτιολογικές σκέψεις 206, 229, 231 έως 233 και 235 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και 2001 (αιτιολογικές σκέψεις 239, 244 και 255 έως 257 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Deltafina μνημονεύει, επίσης, ορισμένα αποσπάσματα των αιτιολογικών σκέψεων 295, 307 και 319 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

339 Στο πλαίσιο αυτό, η Deltafina επισημαίνει ότι, με την απόφαση της 9ης Ιουλίου 2003, T-220/00, Cheil Jedang κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-2473), το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι οι κατευθυντήριες γραμμές «[ανέφεραν] στο εξής ρητώς ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η μη ουσιαστική εφαρμογή παράνομης συμφωνίας ως ελαφρυντική περίσταση» (σκέψη 191), ότι το σημείο 3, δεύτερη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών δεν αφορούσε μόνον «την υποθετική περίπτωση όπου η σύμπραξη, στο σύνολό της, δεν τίθεται σε εφαρμογή, εξαιρουμένης της ίδιας συμπεριφοράς

κάθε επιχειρήσεως» (σκέψη 188) και ότι «[έπρεπε], σύμφωνα με την αρχή της εξατομικεύσεως των ποινών και κυρώσεων, να εξεταστεί η σοβαρότητα σχετικά με τη συμμετοχή της επιχειρήσεως στην παράβαση» (σκέψη 189).

340 Δεύτερον, η Deltafina προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η προσαπτομένη στην Deltafina παράβαση τερματίστηκε στις 10 Αυγούστου 2001, ήτοι πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής των πρώτων ελέγχων.

341 Λαμβανομένων υπόψη των προηγηθεισών σκέψεων, η Deltafina ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να μειώσει το ποσό του επιβληθέντος σ' αυτήν προστίμου.

342 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του εβδόμου λόγου ακυρώσεως.

343 Πρώτον, η Επιτροπή προβάλλει ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να λάβει υπόψη, εν προκειμένω, την ελαφρυντική περίσταση που προβλέπεται στο σημείο 3, δεύτερη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών.

344 Συναφώς, ευθύς εξ αρχής, η Επιτροπή τονίζει ότι το γεγονός ότι η σύμπραξη δεν ετηρείτο πλήρως πριν από το 1998 ελήφθη υπόψη στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της σοβαρότητας της παραβάσεως, δεδομένου ότι το αρχικό ποσό του προστίμου της Deltafina καθορίστηκε σε 8 000 000 ευρώ, αντί 20 000 000 ευρώ, παρά τον πολύ σοβαρό χαρακτήρα της παραβάσεως αυτής.

345 Εν συνεχεία, η Επιτροπή διατείνεται ότι η θέση της ενισχύεται από τις σκέψεις 189 και 192 της αποφάσεως Cheil Jedang κατά Επιτροπής, σκέψη 339 ανωτέρω, καθώς και από τις σκέψεις 276 και 277 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, Τ-44/00, Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-2223, σκέψεις 276 και 277). Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η Deltafina όχι μόνον

ουδέποτε αντιτάχθηκε σαφώς και αισθητώς στην εφαρμογή της συμπράξεως με τις επιχειρήσεις μεταποιήσεως, αλλά προσχώρησε πλήρως στην εν λόγω σύμπραξη, διαδραματίζοντας, στο πλαίσιο της συμπράξεως αυτής, ιδιαιτέρως ενεργό ρόλο ως προς τον συντονισμό και τη διαμεσολάβηση.

346 Δεύτερον, η Επιτροπή φρονεί, περαιτέρω, ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να θεωρήσει ως ελαφρυντική περίσταση το γεγονός ότι η παράβαση είχε τερματισθεί πριν από τις πρώτες ενέργειες της Επιτροπής.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

347 Εκ προοιμίου, πρέπει να υπομνησθεί ότι κατ' αρχήν η Επιτροπή οφείλει, κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, να συμμορφώνεται με τους όρους των κατευθυντηρίων γραμμών της (βλ. σκέψη 230 ανωτέρω). Ωστόσο, στις κατευθυντήριες γραμμές δεν αναφέρεται ότι η Επιτροπή πρέπει πάντοτε να λαμβάνει υπόψη χωριστά καθεμία από τις ελαφρυντικές περιστάσεις που απαριθμούνται στο σημείο 3 των κατευθυντηρίων αυτών γραμμών, η δε Επιτροπή δεν υποχρεούται να χορηγεί αυτομάτως επιπλέον μείωση λόγω των περιστάσεων αυτών, δεδομένου ότι ο προσήκων χαρακτήρας τυχόν μειώσεως του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων πρέπει να εκτιμάται σφαιρικώς και λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των κρισίμων περιστάσεων.

348 Συγκεκριμένα, η θέσπιση των κατευθυντηρίων γραμμών δεν είχε ως αποτέλεσμα το να στερηθεί του λυσιτελούς χαρακτήρα της η προγενέστερη νομολογία κατά την οποία η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως που της παρέχει τη δυνατότητα να λαμβάνει ή να μη λαμβάνει υπόψη ορισμένα στοιχεία κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων τα οποία σχεδιάζει να επιβάλει, σε συνάρτηση ιδίως με τις ιδιαίτερες περιστάσεις κάθε υποθέσεως. Έτσι, ελλείψει δεσμευτικών στοιχείων στις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις ελαφρυντικές περιστάσεις που δύνανται να ληφθούν υπόψη, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή έχει διατηρήσει ορισμένο περιθώριο προκειμένου να προβαίνει στη σφαιρική εκτίμηση της σημασίας μιας ενδεχόμενης μειώσεως του ύψους των προστίμων λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων (βλ.

απόφαση Raiffeisen Zentralbank Österreich κατά Επιτροπής, σκέψη 230 ανωτέρω, σκέψη 473 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

349 Όσον αφορά την πρώτη αιτίαση που προέβαλε η Deltafina, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά το σημείο 3, δεύτερη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών, η «μη ουσιαστική εφαρμογή των παράνομων συμφωνιών ή πρακτικών» μπορεί να αποτελεί ελαφρυντική περίσταση.

350 Από τη νομολογία προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να αναγνωρίσει την ύπαρξη ελαφρυντικής περιστάσεως λόγω μη εφαρμογής μιας συμπράξεως παρά μόνον αν η επιχείρηση η οποία επικαλείται την περίσταση αυτή μπορεί να αποδείξει ότι αντιτάχθηκε σαφώς και ουσιαστικώς στην εφαρμογή της συμπράξεως αυτής, σε σημείο που να παρεμπόδισε αυτή καθαυτή τη λειτουργία της, και ότι δεν προσχώρησε στη συμφωνία φαινομενικά και, ως εκ τούτου, ώθησε άλλες επιχειρήσεις να θέσουν σε εφαρμογή την εν λόγω σύμπραξη. Πράγματι, θα ήταν υπερβολικά ευχερές για τις επιχειρήσεις να ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο να υποχρεωθούν να καταβάλουν επαχθές πρόστιμο αν μπορούσαν να επωφελούνται από παράνομη σύμπραξη και να επιτυγχάνουν εν συνεχεία μείωση του προστίμου με την αιτιολογία ότι δεν διαδραμάτισαν παρά περιορισμένο ρόλο στην υλοποίηση της παραβάσεως, ενώ η στάση τους παρότρυνε άλλες επιχειρήσεις να συμπεριφερθούν κατά τρόπο βλαπτικότερο για τον ανταγωνισμό (απόφαση Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής, σκέψη 345 ανωτέρω, σκέψεις 277 και 278).

351 Πάντως, στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, η Deltafina δεν προβάλλει καμία περίσταση που να παρέχει τη δυνατότητα να συναχθεί ότι η εν λόγω επιχείρηση απέστη σαφώς και ουσιαστικώς από τη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, σε σημείο που να παρεμπόδισε αυτή καθ' αυτή τη λειτουργία της. Συγκεκριμένα, η Deltafina περιορίζεται να επικαλεσθεί ορισμένες αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως οι οποίες, όπως ήδη εκτέθηκε στις σκέψεις 260 έως 267 ανωτέρω, είτε στερούνται λυσιτελούς χαρακτήρα ως προς την υπό κρίση αιτίαση, ιδίως καθόσον δεν αφορούν τη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, ήτοι περιορίζονται να διαπιστώσουν ότι, έως το 1998, η εν λόγω σύμπραξη δεν είχε τεθεί

πλήρως σε εφαρμογή και δεν ετηρείτο, τούτο δε, εν γένει, εκ μέρους των μελών της συμπράξεως αυτής και όχι εκ μέρους της Deltafina, εξεταζόμενης ατομικώς.

352 Όσον αφορά το τελευταίο αυτό ζήτημα, πρέπει να υπομνησθείότι το γεγονός ότι η σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως τέθηκε πλήρως σε εφαρμογή μόλις από το 1998 είναι ένα από τα στοιχεία που έλαβε υπόψη η Επιτροπή στο πλαίσιο της εκ μέρους της εκτιμήσεως της σοβαρότητας της παραβάσεως και, ως εκ τούτου, στο πλαίσιο του εκ μέρους της καθορισμού του αρχικού ποσού του προστίμου που έπρεπε να προσδιορισθεί βάσει της σοβαρότητας της εν λόγω παραβάσεως. Πάντως, η Επιτροπή επέλεξε μόνον αρχικό ποσό ύψους 8 000 000 ευρώ για την Deltafina ενώ, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, η Επιτροπή μπορούσε, προκειμένου περί πολύ σοβαρής παραβάσεως, να προβλέψει τον καθορισμό αρχικού ποσού ανερχομένου τουλάχιστον σε 20 000 000 ευρώ.

353 Κατά συνέπεια, η πρώτη αιτίαση που προέβαλε η Deltafina δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.

354 Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το σημείο 3, τρίτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών, η «παύση των παραβάσεων ταυτόχρονα με τις πρώτες ενέργειες της Επιτροπής (π.χ. επιτόπιοι έλεγχοι)» συγκαταλέγεται μεταξύ των ελαφρυντικών περιστάσεων.

355 Η ως άνω παύση δεν μπορεί λογικά να συνιστά ελαφρυντική περίσταση, παρά μόνον αν υπάρχουν λόγοι να υποτεθεί ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις παροτρύνθηκαν να θέσουν τέρμα στις θίγουσες τον ανταγωνισμό συμπεριφορές τους από τις εν λόγω ενέργειες, δεδομένου ότι η περίπτωση κατά την οποία είχε ήδη τεθεί τέρμα στην παράβαση πριν από την ημερομηνία των πρώτων ενεργειών της Επιτροπής δεν καλύπτεται από την ως άνω διάταξη των κατευθυντηρίων γραμμών (απόφαση Dalmine κατά Επιτροπής, σκέψη 34 ανωτέρω, σκέψη 158).

356 Πάντως, εν προκειμένω, η παράβαση έπαυσε –όπως προβάλλει η Deltafina– στις 10 Αυγούστου 2001, ήτοι πριν από την ημερομηνία των πρώτων ελέγχων τους οποίους διενήργησε η Επιτροπή, εν προκειμένω στις 3 Οκτωβρίου 2001. Κατά συνέπεια, η εν λόγω παύση δεν μπορεί να αποτελεί ελαφρυντική περίσταση προς τον σκοπό του καθορισμού του ύψους του προστίμου.

357 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι η μείωση του προστίμου λόγω παύσης της παράβασης ήδη από τις πρώτες ενέργειες της Επιτροπής δεν είναι αυτόματη, αλλά εξαρτάται από την εκτίμηση των συγκεκριμένων περιστάσεων από την Επιτροπή, στο πλαίσιο της διακριτικής της ευχέρειας. Συναφώς, η εφαρμογή του σημείου 3, τρίτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών υπέρ μιας επιχείρησης προσήκει ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου ο βλαπτικός του ανταγωνισμού χαρακτήρας της επίμαχης συμπεριφοράς δεν είναι πρόδηλος. Αντιστρόφως, η εφαρμογή της ενδείκνυται, καταρχήν, λιγότερο στις περιπτώσεις όπου η συμπεριφορά αυτή, εφόσον θεωρηθεί αποδεδειγμένη, βλάπτει σαφώς τον ανταγωνισμό (απόφαση Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής, σκέψη 345 ανωτέρω, σκέψη 281).

358 Πάντως, εν προκειμένω, δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτό ότι η Deltafina μπορούσε να έχει εύλογη αμφιβολία ως προς τον βλαπτικό του ανταγωνισμού χαρακτήρα της συμπεριφοράς της, δεδομένου ότι επρόκειτο για τη συμμετοχή σε μια οριζόντια σύμπραξη η οποία είχε ως αντικείμενο τον καθορισμό των τιμών και την κατανομή των ποσοτήτων και της οποίας η μία εκ των πτυχών είχε μυστικό χαρακτήρα και η οποία συνιστούσε, κατά συνέπεια, πρόδηλη παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ.

359 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση που προέβαλε η Deltafina δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

360 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, ο έβδομος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του ογδόου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 5, στοιχείο α΄, των κατευθυντηρίων γραμμών

Επιχειρήματα των διαδίκων

361 Στο πλαίσιο του ογδόου λόγου ακυρώσεως, τον οποίο προέβαλε επικουρικώς, η Deltafina προσάπτει στην Επιτροπή ότι έλαβε υπόψη, προς τον σκοπό του υπολογισμού του ανωτάτου ορίου του 10 % που προβλέπεται στο άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, τον κύκλο εργασιών που η Deltafina πραγματοποίησε κατά το οικονομικό έτος 2002/2003. Κατά την Deltafina, η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη τον κύκλο εργασιών που αφορά την εταιρική χρήση που περατώθηκε στις 31 Μαρτίου 2004, δεδομένου ότι η εταιρική χρήση της περατώνεται την 31 Μαρτίου κάθε έτους και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2004.

362 Η Deltafina αποσαφηνίζει ότι ο κύκλος εργασιών, τον οποίο πραγματοποίησε κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσεως που περατώθηκε στις 31 Μαρτίου 2004, ανερχόταν σε 127 360 989 ευρώ, ήτοι σε ποσό χαμηλότερο από αυτό των 133 228 000 ευρώ, το οποίο μνημονεύθηκε στην αιτιολογική σκέψη 443 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επομένως, η Deltafina φρονεί ότι το ποσό του επιβληθέντος σ' αυτήν προστίμου, πριν από την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί συνεργασίας, δεν μπορούσε να υπερβαίνει τα 12 736 000 ευρώ

363 Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι ο κύκλος εργασιών που πρέπει να ληφθεί υπόψη, στην περίπτωση της Deltafina, προκειμένου να εκτιμηθεί αν σημειώθηκε υπέρβαση του ανωτάτου ορίου του 10 % είναι εκείνος που πραγματοποιήθηκε από την Deltafina κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσεως που περατώθηκε στις 31 Μαρτίου 2004. Ωστόσο, έστω και αν ελαμβάνετο υπόψη ο τελευταίος αυτός κύκλος εργασιών, δεν θα υπήρχε υπέρβαση του εν λόγω ανωτάτου ορίου.

364 Ως εκ περισσού, η Επιτροπή προβάλλει ότι το Πρωτοδικείο έκρινε, με την απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, T-236/01, T-239/01, T-244/01 έως T-246/01, T-251/01 και T-252/01, Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-1181, σκέψεις 352 έως 354), ότι το ανώτατο όριο του 10 % έπρεπε να εφαρμοστεί επί του «τελικού

αποτελέσματος του υπολογισμού του προστίμου» και όχι σε προγενέστερο στάδιο, ήτοι πριν από την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί συνεργασίας. Πάντως, εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι το τελικό ποσό του επιβληθέντος στην Deltafina προστίμου, ήτοι 11 880 000 ευρώ, δεν υπερβαίνει το 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσεως που περατώθηκε στις 31 Μαρτίου 2004.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

365 Στην αιτιολογική σκέψη 439 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή καθορίζει το ποσό του προστίμου της Deltafina, πριν από την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί συνεργασίας, σε 13 200 000 ευρώ. Στην αιτιολογική σκέψη 443 της αποφάσεως αυτής, η Επιτροπή αποσαφηνίζει ότι «[ε]φόσον ο κύκλος εργασιών που πραγματοποιήθηκε από την Deltafina το 2003 ανήλθε σε 133 228 000 ευρώ», το ποσό αυτό δεν χρειάζεται να υποστεί προσαρμογή δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003.

366 Κατά το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, ο κύκλος εργασιών που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη προς τον σκοπό του υπολογισμού του προβλεπομένου από τη διάταξη αυτή ανωτάτου ορίου του 10 % είναι εκείνος που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της προηγούμενης εταιρικής χρήσεως. Κατά συνέπεια, όπως συμφωνούν οι διάδικοι, η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη, προκειμένου να προσδιορισθεί αν υπήρξε ή όχι υπέρβαση του εν λόγω ανωτάτου ορίου, τον κύκλο εργασιών που πραγματοποιήθηκε από την Deltafina κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσεως που περατώθηκε στις 31 Μαρτίου 2004.

367 Επομένως, η Επιτροπή εσφαλμένως έλαβε υπόψη, στην αιτιολογική σκέψη 443 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τον κύκλο εργασιών που πραγματοποιήθηκε από την Deltafina κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσεως που περατώθηκε στις 31 Μαρτίου 2003.

368 Ωστόσο, ο λόγος ακυρώσεως που αφορά την πλάνη αυτή είναι αλυσιτελής εφόσον, έστω και αν ληφθεί υπόψη ο κύκλος εργασιών που πραγματοποιήθηκε από την Deltafina κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσεως που περατώθηκε στις 31 Μαρτίου 2004, δεν έχει υπάρξει υπέρβαση του ανωτάτου ορίου του 10 %. Συγκεκριμένα, από έναν πίνακα που εμφαίνεται στους ετήσιους λογαριασμούς της Deltafina μέχρι τις 31 Μαρτίου 2004, που έχουν επισυναφθεί σε παράρτημα του δικογράφου της προσφυγής, προκύπτει ότι, κατά την ημερομηνία αυτή, ο κύκλος εργασιών της Deltafina ανερχόταν σε 139 904 230,95 ευρώ, ήτοι σε ποσό πάνω από δέκα φορές μεγαλύτερο από το προαναφερθέν ποσό των 13 200 000 ευρώ. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι το ποσό που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι εκείνο που εμφαίνεται δίπλα από τη λογιστική θέση «Προϊόντα των πωλήσεων και παροχή υπηρεσιών» του πίνακα αυτού και όχι, όπως πράττει η Deltafina, εκείνο που παρατίθεται δίπλα από την επικεφαλίδα «Σύνολο», που περιλαμβάνει λογιστικές θέσεις οι οποίες δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη, εν προκειμένω εκείνες που αποκαλούνται «Διακύμανση των αποθεμάτων των τελικών προϊόντων» και «Λοιπά προϊόντα και έσοδα».

369 Από όλες τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ο όγδοος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής.

Επί του ενάτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003, του προοιμίου και του σημείου 4 των κατευθυντηρίων γραμμών, του σημείου Β, στοιχείο ε΄, και του σημείου Δ της ανακοινώσεως περί συνεργασίας και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας

Σύνοψη της προσβαλλομένης αποφάσεως

370 Στις αιτιολογικές σκέψεις 448 έως 456 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή λαμβάνει θέση επί της εφαρμογής της ανακοινώσεως περί συνεργασίας στην περίπτωση των επιχειρήσεων μεταποιήσεως και της Deltafina.

371 Πρώτον, η Επιτροπή επισημαίνει, ιδίως, ότι οι ως άνω επιχειρήσεις ζήτησαν να εφαρμοσθεί επ' αυτών η ως άνω ανακοίνωση προτού κοινοποιηθεί σ' αυτές η ανακοίνωση των αιτιάσεων (αιτιολογική σκέψη 449 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

372 Δεύτερον, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το σημείο Δ της ανακοινώσεως περί συνεργασίας τυγχάνει εφαρμογής επί των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, έστω και αν είχε ήδη περιέλθει στην κατοχή της το μεγαλύτερο μέρος των ουσιωδών στοιχείων που αποδεικνύουν την ύπαρξη της παραβάσεως, οι πληροφορίες που της παρείχαν οι ως άνω επιχειρήσεις την βοήθησαν να διαλευκάνει και να στοιχειοθετήσει την εν λόγω παράβαση (αιτιολογικές σκέψεις 450 και 451 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

373 Τρίτον, η Επιτροπή φρονεί ότι η Taes, λαμβανομένης υπόψη της «ιδιαίτερα πολύτιμης» συνεργασίας της κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ιδίως όσον αφορά τη συμμετοχή της Deltafina στην παράβαση, και λαμβανομένου υπόψη ότι ουδέποτε αμφισβήτησε τα πραγματικά περιστατικά που αναφέρονται στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, πρέπει να τύχει μειώσεως κατά 40 % του προστίμου κατ' εφαρμογήν του σημείου Δ, παράγραφος 2, πρώτη και δεύτερη περίπτωση, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας (αιτιολογική σκέψη 452 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

374 Τέταρτον, η Επιτροπή τονίζει ότι οι πληροφορίες που παρείχαν η Cetarsa και η WWTE, καίτοι ήσαν σημαντικές, δεν αποδείχθηκαν εξίσου χρήσιμες, για τις έρευνές της, με εκείνες που παρείχε η Taes (αιτιολογική σκέψη 453 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή εκθέτει ότι η Cetarsa και η WWTE απαντώντας στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, προέβαλαν ένα επιχείρημα που δεν αντιστοιχούσε στο υποστατό των πραγματικών περιστατικών. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή αποφάσισε να χορηγήσει στις δύο αυτές επιχειρήσεις μεταποιήσεως μείωση του προστίμου κατά 25 %, σύμφωνα με το σημείο Δ, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας.

375 Πέμπτον, όσον αφορά την Agroexpansión, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η εν λόγω εταιρία της παρείχε, επίσης, χρήσιμες πληροφορίες, αλλά ότι, με την απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, έθεσε υπό αμφισβήτηση τα πραγματικά περιστατικά «στον ίδιο βαθμό με την Cetarsa και τη WWTE» (αιτιολογική σκέψη 454 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή προσθέτει ότι η Agroexpansión έθεσε υπό αμφισβήτηση τον μυστικό χαρακτήρα των συμφωνιών των επιχειρήσεων μεταποιήσεως σχετικά με τις (μέγιστες) μέσες τιμές παράδοσης. Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω στοιχείων, η Επιτροπή χορήγησε στην εταιρία αυτή μείωση του προστίμου κατά 20 %.

376 Τέλος, έκτον, η Επιτροπή προβαίνει σε μείωση κατά 10 % του επιβληθέντος στην Deltafina προστίμου (αιτιολογική σκέψη 456 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η Επιτροπή φρονεί ότι, καίτοι ούτε η Universal ούτε η Deltafina έδωσαν ακριβείς ενδείξεις ως προς τη συμβολή της Deltafina στη συνεργασία της Taes με την Επιτροπή, δεν μπορεί να αγνοηθεί το ότι ένα τμήμα των εγγράφων που έχουν επισυναφθεί σε παράρτημα του από 18 Φεβρουαρίου 2002 υπομνήματος της Taes προέρχονταν προδήλως από την Deltafina και είχαν δοθεί στην Taes ενόψει της εν λόγω συνεργασίας. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι οι πληροφορίες που παρέσχε η Taes ήσαν ιδιαιτέρως χρήσιμες για την έρευνά της και ουσιώδεις, ιδίως, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί η ευθύνη της Deltafina. Ωστόσο, η Deltafina δεν εξήγησε ευθέως στην Επιτροπή με ποιόν τρόπο και σε ποιό βαθμό επροτίθετο να συνεργασθεί και, με την απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, έθεσε υπό αμφισβήτηση το υποστατό των κατηγοριών που περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση των αιτιάσεων όσον αφορά την ευθύνη της. Η Επιτροπή επισημαίνει, επίσης, ότι η Deltafina «δεν εκπληρώνει το κριτήριο που καθορίζεται στο σημείο Β[, στοιχείο ε΄], της ανακοινώσεως [περί συνεργασίας]».

Επιχειρήματα των διαδίκων

377 Στο πλαίσιο του ενάτου λόγου ακυρώσεως, τον οποίο προέβαλε επικουρικώς, η Deltafina υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε σειρά σφαλμάτων κατά την εκ μέρους της εκτίμηση της συνεργασίας που παρέσχε η Deltafina κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας. Οι αιτιάσεις αυτές μπορούν να ανακαταταγούν σε τέσσερα σκέλη.

378 Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους, η Deltafina υποστηρίζει ότι η Επιτροπή εσφαλμένως θεώρησε ότι η Deltafina έθεσε υπό αμφισβήτηση την ουσιαστική ακρίβεια των κατηγοριών που περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση των αιτιάσεων όσον αφορά την ευθύνη της. Έτσι, η Deltafina, προβάλλοντας ότι ο Μ. ενεργούσε για δικό του λογαριασμό, περιορίσθηκε να θέσει υπό αμφισβήτηση την ερμηνεία και τη νομική εκτίμηση ορισμένων πραγματικών περιστατικών, στις οποίες προέβη η Επιτροπή. Η Deltafina προσθέτει ότι και η Taes, με υπόμνημα της 18ης Φεβρουαρίου 2002, είχε διατυπώσει μια τέτοια δήλωση και εκπλήσσεται λόγω του ότι η Taes, παρά ταύτα, έτυχε μειώσεως του προστίμου που ήταν μεγαλύτερη από εκείνη της οποίας έτυχε η Deltafina.

379 Στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους, η Deltafina προβάλλει ότι η Επιτροπή παρέβη την ανακοίνωση περί συνεργασίας καθόσον προσήψε στην Deltafina, με την αιτιολογική σκέψη 456 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι δεν εκπληρώνει το κριτήριο που καθορίζεται στο σημείο Β, στοιχείο ε΄, της εν λόγω ανακοινώσεως. Συγκεκριμένα, η Deltafina υποστηρίζει ότι η διάταξη αυτή δεν τυγχάνει εφαρμογής εν προκειμένω, καθόσον, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή εφαρμόζει το σημείο Δ της ανακοινώσεως αυτής, το οποίο αφορά ακριβώς την περίπτωση όπου «επιχείρηση συνεργάζεται χωρίς να πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που εκτίθενται στα σημεία Β και Γ». Η Deltafina προσθέτει ότι η Επιτροπή δεν της προσήψε, με την ανακοίνωση των αιτιάσεων, συμπεριφορές όπως αυτές που προβλέπονται στο σημείο Β, στοιχείο ε΄, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας και ότι, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν απέδειξε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η Deltafina επέδειξε συμπεριφορά τέτοιου είδους.

380 Στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους, η Deltafina φρονεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση «πάσχει λόγω ιδιαιτέρως αντιφατικής αιτιολογίας», καθόσον το ποσοστό μειώσεως του προστίμου, ποσοστό το οποίο εφαρμόσθηκε, εκ μέρους της Επιτροπής, όσον αφορά την Deltafina είναι χαμηλότερο από εκείνο που εφαρμόσθηκε όσον αφορά την Taes. Προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού, η Deltafina προβάλλει ότι, εφόσον η Επιτροπή διαπιστώνει, στην αιτιολογική σκέψη 360 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Deltafina ασκεί ρόλο συντονισμού και εποπτείας των δραστηριοτήτων του ομίλου Universal στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων της ανήκουσας στον ίδιο όμιλο με αυτήν εταιρίας Taes, «είναι εύλογο ότι η Deltafina θα πρέπει όχι μόνο να φέρει τις ευθύνες που απορρέουν από τον ρόλο αυτόν, αλλά και να τυγχάνει των πλεονεκτημάτων που απορρέουν από τον εν λόγω ρόλο». Η Deltafina προσθέτει ότι η ιδιαιτέρως χρήσιμη «συνεισφορά» της Taes, ιδίως όσον αφορά τη συμμετοχή της στη σύμπραξη των επιχειρήσεων μεταποιήσεως, δεν μπορούσε να προέρχεται παρά μόνον από την ίδια την Deltafina. Η Deltafina εμμένει στο γεγονός ότι συνεργάσθηκε με την Επιτροπή από το χρονικό σημείο κατά το οποίο η

Taes ενεπλάκη στην υπό κρίση υπόθεση. Τα στοιχεία, τα οποία διαβιβάσθηκαν στην Επιτροπή στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας από τους συμβούλους της Taes, απεστάλησαν τόσο για λογαριασμό της Taes όσο και για λογαριασμό της Deltafina, καταρτίστηκαν από κοινού εκ μέρους των εκπροσώπων και των ανωτέρων στελεχών των δύο αυτών εταιριών, υπό την εποπτεία της Universal, και προέρχονταν, σε πολύ μεγάλο βαθμό, από την ίδια την Deltafina.

381 Τέλος, στο πλαίσιο του τετάρτου σκέλους, η Deltafina προβάλλει ότι η Επιτροπή εφάρμοσε την ανακοίνωση περί συνεργασίας κατά τρόπο εισάγοντα δυσμενείς διακρίσεις. Συναφώς, ευθύς εξαρχής, η Deltafina βάλλει κατά του γεγονότος ότι η Cetarsa, η WWTE και η Agroexpansión έτυχαν μειώσεως του προστίμου που ήταν μεγαλύτερη από εκείνη της οποίας έτυχε η Deltafina, ενώ οι εταιρίες αυτές είχαν θέσει υπό αμφισβήτηση τα πραγματικά περιστατικά, «αν και σε διαφορετικό βαθμό». Εν συνεχεία, η Deltafina επισημαίνει ότι, μόνον με την απάντησή τους στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, η WWTE και η Agroexpansión τόνισαν, για πρώτη φορά, ότι η Deltafina είχε διαδραματίσει ρόλο πρωτοστάτη στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Κατά συνέπεια, η Deltafina φρονεί ότι θα πρέπει να τεθεί εν αμφιβόλω η «πληρότητα και η ειλικρίνεια της συνεργασίας που οι δύο αυτές εταιρίες παρείχαν κατά τα δύο προηγούμενα έτη». Τέλος, προσάπτει στην Επιτροπή ότι εφάρμοσε μόνον επί της Deltafina το προβλεπόμενο στο σημείο Β, στοιχείο ε΄, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας κριτήριο.

382 Λαμβανομένων υπόψη όλων των προηγηθεισών σκέψεων, η Deltafina ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να μειώσει το ποσό του προστίμου της εφαρμόζοντας το ίδιο ποσοστό μειώσεως με εκείνο που έτυχε εφαρμογής επί του ποσού του προστίμου της Taes, ήτοι το ποσοστό 40 %.

383 Η Επιτροπή φρονεί ότι κανένα από τα σκέλη του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως δεν είναι βάσιμο.

384 Πρώτον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η Deltafina, απαντώντας στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, υποστήριξε ότι όλες οι προσαπτόμενες σ' αυτή συμπεριφορές ήσαν, στην πραγματικότητα, καταλογιστέες στον M., ο οποίος είχε ενεργήσει αποκλειστικά για δικό του λογαριασμό. Πάντως, το επιχείρημα αυτό συνιστά «πρόδηλη απόπειρα αποσκοπούσα στην παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών».

385 Δεύτερον, η Επιτροπή αμφισβητεί ότι εφάρμοσε εσφαλμένως το σημείο Β, στοιχείο ε΄, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας. Συναφώς, αφενός, η Επιτροπή προβάλλει ότι το γεγονός ότι αυτή εφαρμόζει το σημείο Δ της εν λόγω ανακοινώσεως ουδόλως αποκλείει το ενδεχόμενο να λάβει υπόψη, προκειμένου να προσδιορισθεί το ποσοστό μειώσεως που θα πρέπει να εφαρμοσθεί επί του προστίμου της επιχειρήσεως που συνεργάσθηκε, το γεγονός ότι η επιχείρηση αυτή δεν εκπληρώνει ορισμένες από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα σημεία Β και Γ της εν λόγω ανακοινώσεως. Αφετέρου, επισημαίνει ότι είναι ανακριβές το να υποστηριχθεί ότι η Επιτροπή δεν απέδωσε στην Deltafina συμπεριφορές όπως αυτές που προβλέπονται στο σημείο Β, στοιχείο ε΄, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας.

386 Τρίτον, η Επιτροπή φρονεί ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να εφαρμόσει επί του προστίμου της Deltafina το ίδιο ποσοστό μειώσεως με εκείνο που εφάρμοσε επί του προστίμου της Taes.

387 Συναφώς, αφενός, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η Deltafina κρίθηκε υπεύθυνη για την παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ, όχι λόγω του ρόλου της ως προς τον συντονισμό και την εποπτεία των δραστηριοτήτων της Taes, αλλά λόγω του ότι η ίδια η Deltafina έθεσε σε εφαρμογή «σειρά σημαντικών και συχνά κρισίμων συμπεριφορών στο πλαίσιο της συμπράξεως [των επιχειρήσεων μεταποιήσεως]». Αφετέρου, η Επιτροπή προβάλλει ότι η εκ μέρους της Deltafina συνεργασία περιορίστηκε στην από κοινού με την Taes σύνταξη του από 18 Φεβρουαρίου 2002 υπομνήματος της τελευταίας.

388 Τέταρτον, η Επιτροπή φρονεί ότι ουδόλως παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως ως εκ του ότι εφάρμοσε, όσον αφορά την Deltafina, ποσοστό μειώσεως που ήταν χαμηλότερο από εκείνο που εφαρμόσθηκε όσον αφορά άλλες επιχειρήσεις που ήσαν αποδέκτριες της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

389 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η Επιτροπή απολαύει ευρείας διακριτικής ευχέρειας ως προς τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων και ότι μπορεί, συναφώς, να λάβει υπόψη πολλαπλά στοιχεία, μεταξύ των οποίων καταλέγεται η συνεργασία των οικείων επιχειρήσεων κατά την έρευνα που διεξάγουν οι υπηρεσίες του οργάνου αυτού. Συναφώς, η Επιτροπή έχει ευρύ περιθώριο εκτίμησης ως προς την αξιολόγηση της ποιότητας και της χρησιμότητας της συνεργασίας μιας επιχείρησης, ιδίως σε σχέση με τη συμβολή άλλων επιχειρήσεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Μαΐου 2007, C-328/05 P, SGL Carbon κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-3921, σκέψεις 81 και 88).

390 Για να δικαιολογεί μείωση του ύψους του προστίμου λόγω συνεργασίας, η συμπεριφορά της επιχειρήσεως πρέπει να διευκολύνει το έργο της Επιτροπής που συνίσταται στη διαπίστωση και τη δίωξη των παραβάσεων των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, T-67/00, T-68/00, T-71/00 και T-78/00, JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2501, σκέψη 499 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και να μαρτυρεί ειλικρινές πνεύμα συνεργασίας (απόφαση Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 228 ανωτέρω, σκέψεις 395 και 396).

391 Με την ανακοίνωση περί συνεργασίας, η Επιτροπή καθόρισε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες απαλλάσσονται από το πρόστιμο οι επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την Επιτροπή κατά την έρευνά της σχετικά με σύμπραξη ή μειώνεται το πρόστιμο το οποίο οι επιχειρήσεις αυτές θα έπρεπε σε διαφορετική περίπτωση να καταβάλουν (βλ. σημείο Α, παράγραφος 3, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας).

392 Δυνάμει του σημείου Β της ανακοινώσεως περί συνεργασίας, μια επιχείρηση μπορεί να τύχει πολύ σημαντικής μειώσεως του ποσού του προστίμου, δηλαδή κατά 75% τουλάχιστον, η οποία μπορεί να φθάσει και μέχρι τη μη επιβολή του προστίμου, εάν

η επιχείρηση αυτή πληροί σωρευτικώς όλες τις προβλεπόμενες υπό στοιχεία α΄ έως ε΄ του εν λόγω σημείου προϋποθέσεις. Κατά το σημείο Β, στοιχείο ε΄, δεν μπορεί να τύχει τέτοιας μειώσεως ή μη επιβολής προστίμου η επιχείρηση η οποία, μεταξύ άλλων, «ανέλαβε τη σχετική πρωτοβουλία ή διαδραμάτισε αποφασιστικό ρόλο ως προς την παράνομη αυτή δραστηριότητα».

393 Δυνάμει του σημείου Γ της ίδιας ανακοινώσεως, «η επιχείρηση η οποία πληροί τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στο σημείο Β, [στοιχεία] β΄ έως ε΄, και [καταγγέλλει] τη μυστική σύμπραξη αφού έχει προβεί η Επιτροπή σε έλεγχο, μετά από απόφαση, στις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη σύμπραξη, χωρίς ο έλεγχος αυτός να έχει αποδώσει επαρκή βάση η οποία να δικαιολογεί την κίνηση της [διοικητικής] διαδικασίας για την έκδοση απόφασης, επωφελείται από μείωση κατά 50 έως 75 % του ύψους του προστίμου».

394 Το σημείο Δ της ανακοινώσεως περί συνεργασίας, που τιτλοφορείται «Αξιόλογη μείωση του ύψους του προστίμου», προβλέπει τα εξής:

«1. Εφόσον επιχείρηση συνεργάζεται χωρίς να πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που εκτίθενται στα [σημεία] Β ή Γ, τυγχάνει μειώσεως κατά 10 έως 50 % του ύψους του προστίμου που θα της είχε επιβληθεί εάν δεν είχε συνεργαστεί.

2. Αυτό μπορεί ιδίως να συμβεί εφόσον:

— πριν από την ανακοίνωση των αιτιάσεων, η επιχείρηση παράσχει στην Επιτροπή πληροφορίες, έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία που συμβάλλουν στην επιβεβαίωση της παράβασης,

— μετά την ανακοίνωση των αιτιάσεων, η επιχείρηση ενημερώσει την Επιτροπή ότι δεν αμφισβητεί τα γεγονότα επί των οποίων βασίζονται οι κατηγορίες της.»

395 Ακριβώς υπό το πρίσμα των ως άνω σκέψεων πρέπει να εκτιμηθεί η βασιμότητα του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως. Το δεύτερο σκέλος αυτού του λόγου ακυρώσεως θα εξετασθεί τελευταίο.

396 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή ορθώς επισήμανε, στην αιτιολογική σκέψη 456 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Deltafina, με την απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, έθεσε υπό αμφισβήτηση την «ουσιαστική ακρίβεια των κατηγοριών [...] ως προς την ευθύνη της». Συγκεκριμένα, με την ως άνω απάντηση, η Deltafina αποποιήθηκε σθεναρά την ευθύνη της για την παράβαση υποστηρίζοντας, επανειλημμένως, ότι η ευθύνη αυτή έπρεπε να αποδοθεί στον M., ο οποίος ενήργησε αποκλειστικά για δικό του λογαριασμό στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως και όχι ως εκπρόσωπος της εταιρίας. Ακολουθώντας αυτό το σκεπτικό, η Deltafina έθεσε υπό αμφισβήτηση την ουσιαστική ακρίβεια των πραγματικών περιστατικών που ελήφθησαν υπόψη με την ανακοίνωση των αιτιάσεων και δεν περιορίσθηκε να προσδώσει άλλη ερμηνεία στα εν λόγω πραγματικά περιστατικά ή να αντιταχθεί στη νομική εκτίμηση στην οποία προέβη η Επιτροπή.

397 Όσον αφορά το επιχείρημα που η Deltafina αντλεί από το γεγονός ότι δεν προσήφθη στην Taes το ότι αμφισβήτησε την ουσιαστική ακρίβεια των πραγματικών περιστατικών, ενώ και η Taes είχε υποστηρίξει, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, ότι ο M. ενεργούσε αποκλειστικά για δικό του λογαριασμό, αρκεί να επισημανθεί ότι η Taes, με τον ισχυρισμό αυτόν, δεν αποσκοπούσε, αντιθέτως προς την Deltafina, στο να θέσει εν αμφιβόλω ένα πραγματικό περιστατικό το οποίο την αφορούσε άμεσα και το οποίο στοιχειοθετούσε την ευθύνη της για την παράβαση.

398 Όσον αφορά το τρίτο σκέλος, ευθύς εξαρχής, διαπιστώνεται ότι αυτό στηρίζεται σε μια εσφαλμένη προϋπόθεση. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει σαφώς από τις

αιτιολογικές σκέψεις 359 έως 366 της προσβαλλομένης αποφάσεως και τις σκέψεις 107 έως 112 ανωτέρω, η Deltafina κρίθηκε υπεύθυνη για την παράβαση όχι λόγω των καθηκόντων της σχετικά με την εποπτεία και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων της Taes, αλλά λόγω της άμεσης και ενεργού συμμετοχής της στις δραστηριότητες της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

399 Εν συνεχεία, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή δεν μπορεί, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της συνεργασίας που έχουν παράσχει οι μετέχοντες σε μια σύμπραξη, να αγνοήσει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, η οποία παραβιάζεται όταν παρόμοιες καταστάσεις αντιμετωπίζονται κατά τρόπο διαφορετικό ή διαφορετικές καταστάσεις αντιμετωπίζονται καθ' όμοιο τρόπο, εκτός αν μια τέτοια αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς (βλ. απόφαση Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 364 ανωτέρω, σκέψη 394 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

400 Πάντως, η Επιτροπή δεν υπερέβη προδήλως το περιθώριο εκτιμήσεώς της ως εκ του ότι έκρινε ότι η συνεργασία, την οποία παρέσχε η Taes, ήταν σε μεγάλο βαθμό πιο χρήσιμη από εκείνη την οποία παρέσχε η Deltafina.

401 Έτσι, όπως ήδη εκτέθηκε στις σκέψεις 396 και 397 ανωτέρω, η Deltafina, αντιθέτως προς την Taes, έθεσε υπό αμφισβήτηση την ουσιαστική ακρίβεια ορισμένων πραγματικών περιστατικών κατά την έννοια του σημείου Δ, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας.

402 Επιπλέον, η Deltafina, αντιθέτως προς την Taes, ουδέποτε συνεργάσθηκε απευθείας με την Επιτροπή. Ειδικότερα, η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι η συνεργασία, την οποία παρέσχε η Deltafina, περιορίσθηκε στη συμμετοχή στη σύνταξη του από 18 Φεβρουαρίου 2002 υπομνήματος της Taes (βλ. σκέψεις 8 και 9 ανωτέρω). Πράγματι, μόνο σε σχέση με την προετοιμασία του υπομνήματος αυτού, η Universal Leaf αναφέρθηκε, με το από 15 Φεβρουαρίου 2002 έγγραφο που απηύθυνε προς την Επιτροπή, στη συνεργασία που παρέσχε η Deltafina. Αργότερα, ούτε η Universal Leaf ούτε η Taes ούτε η Deltafina επισήμαναν στην Επιτροπή ότι η Deltafina εξακολουθούσε να συνεργάζεται στο πλαίσιο της έρευνας, μέσω της Taes, ούτε καν ότι τα γνωστοποιηθέντα

από την Taes στην Επιτροπή πληροφοριακά στοιχεία είχαν αποτελέσει αντικείμενο προετοιμασίας σε συνεργασία με την Deltafina.

403 Συνεπώς, η Επιτροπή βασίμως εφάρμοσε ως προς την Deltafina ποσοστό μειώσεως του προστίμου χαμηλότερο από το ποσοστό μειώσεως που εγκρίθηκε ως προς την Taes.

404 Όσον αφορά το τέταρτο σκέλος, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Deltafina δεν μπορεί να υποστηρίζει ότι της επιφυλάχθηκε μεταχείριση εισάγουσα δυσμενείς διακρίσεις σε σχέση με τη μεταχείριση που επιφυλάχθηκε στην Cetarsa, στη WWTE και στην Agroexpansión, εφόσον η συνεργασία την οποία παρέσχε ήταν πολύ πιο περιορισμένη από εκείνη που παρέσχον οι τελευταίες αυτές επιχειρήσεις.

405 Συναφώς, αφενός, όπως αναγνωρίζει η ίδια η Deltafina με το δικόγραφο της προσφυγής της, μολονότι η Cetarsa, η WWTE και η Agroexpansión επίσης αμφισβήτησαν την ουσιαστική ακρίβεια ορισμένων πραγματικών περιστατικών, ωστόσο τούτο συνέβη «σε διαφορετικό βαθμό» απ' ό,τι ισχύει όσον αφορά την εκ μέρους της Deltafina αμφισβήτηση των πραγματικών περιστατικών. Έτσι, μόνον η Deltafina, υποστηρίζοντας επανειλημμένως, με την απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, ότι ο πρόεδρός της ενεργούσε αποκλειστικά για δικό του λογαριασμό, αμφισβήτησε, καθ' όλη τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, οποιαδήποτε συμμετοχή της στις δραστηριότητες της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως.

406 Αφετέρου, ενώ η Cetarsa, η WWTE και η Agroexpansión γνωστοποίησαν στην Επιτροπή πολύ χρήσιμα στοιχεία κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 453 και 454 της προσβαλλομένης αποφάσεως), η συνεργασία την οποία παρέσχε η Deltafina περιορίσθηκε, όπως ήδη επισημάνθηκε στη σκέψη 402 ανωτέρω, στη συμμετοχή της στη σύνταξη του από 18 Φεβρουαρίου 2002 υπομνήματος της Taes.

407 Επομένως, το τέταρτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

408 Τέλος, όσον αφορά το δεύτερο σκέλος, ευθύς εξ αρχής, πρέπει να επισημανθεί ότι τίποτε δεν αποκλείει το να λάβει υπόψη η Επιτροπή, στο πλαίσιο της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει στον τομέα αυτόν, το γεγονός ότι η οικεία επιχείρηση δεν πληροί μία από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο σημείο Β, στοιχεία α΄ έως ε΄, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας όταν το εν λόγω θεσμικό όργανο, εφαρμόζοντας το σημείο Δ της ανακοινώσεως αυτής, καλείται να προσδιορίσει, εντός του πλαισίου της κλίμακας από 10 % έως 50 % που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του ίδιου σημείου, το ποσοστό μειώσεως που πρέπει να χορηγηθεί στην εν λόγω επιχείρηση.

409 Εν συνεχεία, διαπιστώνεται ότι από τα δικόγραφα της Επιτροπής καθώς και από τις διευκρινίσεις που αυτή παρέσχε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκύπτει ότι η Επιτροπή, τονίζοντας, στην αιτιολογική σκέψη 456 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Deltafina δεν πληρούσε την προϋπόθεση που προβλέπεται στο σημείο Β, στοιχείο ε΄, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας, αναφερόταν στο γεγονός ότι η Deltafina αποτελούσε τον πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι από το σημείο Β, στοιχείο ε΄, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας όντως προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν χορηγεί πολύ σημαντική μείωση του προστίμου η οποία μπορεί να φτάσει μέχρι και τη μη επιβολή προστίμου αν το εμπλεκόμενο μέρος διαδραμάτισε ιδιαίτερα καθοριστικό ρόλο στο πλαίσιο της συμπράξεως, όπως είναι ο ρόλος του πρωτοστάτη, του υποκινητή ή του ηθικού αυτουργού.

410 Πάντως, όπως κρίθηκε στις σκέψεις 331 έως 335 ανωτέρω, τα στοιχεία του φακέλου της Επιτροπής δεν είναι επαρκή για να αποδειχθεί ότι η Deltafina διαδραμάτισε ρόλο πρωτοστάτη. Επομένως, η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη καθόσον έλαβε υπόψη, μεταξύ άλλων εκτιμήσεων, και τον ως άνω ρόλο προκειμένου να καθορίσει μόνο σε 10 % το ποσοστό μειώσεως που πρέπει να εφαρμοσθεί επί της Deltafina λόγω συνεργασίας.

411 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, ο ένατος λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός εν μέρει και, κατά συνέπεια, πρέπει να μεταρρυθμιστεί η προσβαλλόμενη απόφαση ώστε να καθορισθεί ποσοστό μειώσεως που να είναι πρόσφορο για την περίπτωση της Deltafina. Κατ' εφαρμογήν της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να μειώσει το επιβληθέν στην Deltafina πρόστιμο κατά 15 % προκειμένου να λάβει υπόψη τη συνεργασία που παρέσχε η εν λόγω εταιρία. Οι συγκεκριμένες συνέπειες της μεταρρυθμίσεως αυτής θα αποσαφηνιστούν στις σκέψεις 437 έως 439 κατωτέρω.

Επί του δεκάτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 5, στοιχείο β΄, των κατευθυντηρίων γραμμών και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας

Επιχειρήματα των διαδίκων

412 Στο πλαίσιο του δεκάτου λόγου ακυρώσεως, τον οποίο προέβαλε επικουρικώς, η Deltafina προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη, βάσει του σημείου 5, στοιχείο β΄, των κατευθυντηρίων γραμμών, το «οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η παραγωγή ακατέργαστου καπνού στην Ισπανία» προκειμένου να μειώσει το τελικό ποσό του επιβληθέντος σ' αυτή προστίμου.

413 Προς στήριξη του ως άνω λόγου ακυρώσεως, η Deltafina τονίζει ότι η καλλιέργεια καπνού στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρόκειται να σημειώσει διαρθρωτική κάμψη κατόπιν της παύσεως της ισχύος του καθεστώτος πριμοδότησης που προβλέπεται από την κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα του καπνού. Η Deltafina αποσαφηνίζει ότι, το 2010, μετά από προσωρινή περίοδο τεσσάρων ετών, πρόκειται να εισαχθεί ένα νέο καθεστώς, στο πλαίσιο του οποίου οι ενισχύσεις εισοδήματος δεν θα εξαρτώνται, πλέον, από την παραγωγή καπνού, αλλά θα συνδέονται με στόχους αναγόμενους στη μετατροπή και στη στήριξη διαφόρων καλλιεργειών. Η Deltafina επισημαίνει, επίσης, ότι, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, «το ευδιάκριτο αποτέλεσμα του νέου προτύπου θα συνίσταται στην πολύ αισθητή μείωση της παραγωγής κοινοτικού καπνού, με συνέπεια την αδυναμία διατηρήσεως του μεγαλύτερου μέρους των θέσεων εργασίας του γεωργικού κλάδου, οι οποίες καταλαμβάνονται από πρόσωπα εκτός του οικογενειακού πυρήνα, στον τομέα αυτόν και των θέσεων εργασίας του βιομηχανικού κλάδου της πρώτης μεταποιήσεως». Η Deltafina προσθέτει ότι οι ποικιλίες καπνού που αποτελούν αντικείμενο καλλιέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θεωρούνται ως καλλιέργειες στρατηγικού χαρακτήρα από τις βιομηχανικές μονάδες παραγωγής και μπορούν εύκολα να αντικατασταθούν από καπνό που καλλιεργείται σε τρίτες χώρες με χαμηλότερο κόστος. Τέλος, η Deltafina προβάλλει ότι οι πριμοδοτήσεις αντιπροσωπεύουν σήμερα ποσοστό άνω του 80 % του εισοδήματος των καλλιεργητών.

414 Η Deltafina προσθέτει ότι, με την απόφαση 2003/600/ΕΚ, της 2ας Απριλίου 2003, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 [ΕΚ] (Υπόθεση COMP/C.38.279/F3 – Γαλλικό βόειο κρέας) (ΕΕ L 209, σ. 12), η Επιτροπή έλαβε ρητώς υπόψη, ως

ελαφρυντική περίσταση, τις «συγκεκριμένες οικονομικές παραμέτρους» που προβλέπονται στο σημείο 5, στοιχείο β΄, των κατευθυντηρίων γραμμών. Έτσι, στην ως άνω υπόθεση, η Επιτροπή μείωσε, κατά 60 %, το επιβληθέν σε καθένα από τα μέρη πρόστιμο.

415 Η Επιτροπή φρονεί ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να λάβει υπόψη, κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, την ως άνω κάμψη που προέβαλε η Deltafina και ότι, επομένως, ο δέκατος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

416 Το σημείο 5, στοιχείο β΄, των κατευθυντηρίων γραμμών ορίζει:

«Ανάλογα με τα δεδομένα κάθε υπόθεσης και μετά την εκτέλεση των ανωτέρω υπολογισμών, ενδείκνυται να λαμβάνονται υπόψη ορισμένοι αντικειμενικοί παράγοντες, όπως είναι οι συγκεκριμένες οικονομικές παράμετροι της παράβασης, το οικονομικό ή χρηματοοικονομικό όφελος που έχουν ενδεχομένως αποκομίσει οι παραβάτες [...], τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, καθώς και η πραγματική τους ικανότητα να επωμισθούν το βάρος ενός προστίμου, υπό τις συγκεκριμένες κοινωνικές συνθήκες, ώστε να αναπροσαρμοσθεί αναλόγως το ύψος των προστίμων που πρόκειται να επιβληθούν.»

417 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Deltafina, η Επιτροπή ουδόλως ήταν υποχρεωμένη να λάβει υπόψη τη φερόμενη ως διαρθρωτική κάμψη της καλλιέργειας καπνού στην Ένωση προκειμένου να μειώσει το τελικό ποσό του προστίμου της βάσει του σημείου 5, στοιχείο β΄, των κατευθυντηριών γραμμών, δεδομένου ότι η εν λόγω κάμψη αποτελούσε, κατά το χρονικό σημείο της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, απλώς και μόνον ένα μελλοντικό και αβέβαιο περιστατικό.

418 Εξάλλου, η Deltafina δεν μπορεί να επικαλείται την απόφαση 2003/600, δεδομένου ότι οι περιστάσεις της εν λόγω υποθέσεως δεν είναι συγκρίσιμες με εκείνες της υπό κρίση υποθέσεως. Ειδικότερα, καμία από τις εξαιρετικές περιστάσεις που είχε λάβει υπόψη η Επιτροπή με την ως άνω απόφαση, βάσει του σημείο 5, στοιχείο β', των κατευθυντηρίων γραμμών, δεν συνέτρεχε εν προκειμένω. Επιπλέον, και εν πάση περιπτώσει, κατά πάγια νομολογία, στον τομέα του καθορισμού του ύψους των προστίμων, η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως και δεν δεσμεύεται από τις προγενέστερες εκτιμήσεις της (απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Μαρτίου 2009, C-510/06 P, Archer Daniels Midland κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. I-1843, σκέψη 82).

419 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, ο δέκατος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του ενδεκάτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως, της μη αναδρομικότητας των κυρώσεων και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

Επιχειρήματα των διαδίκων

420 Στο πλαίσιο του ενδεκάτου λόγου ακυρώσεως, τον οποίο προέβαλε όλως επικουρικώς, η Deltafina υποστηρίζει, ευθύς εξ αρχής, ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης καθόσον δεν περιορίσθηκε, σύμφωνα με την προγενέστερη πρακτική της σχετικά με τη λήψη αποφάσεων, στο να επιβάλει στην Deltafina συμβολικό πρόστιμο. Προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού, η Deltafina προβάλλει ότι η Επιτροπή, με την απόφαση για τα οργανικά υπεροξείδια, επέβαλε στην εταιρία AC-Treuhand πρόστιμο ύψους μόνον 1 000 ευρώ λόγω του καινοφανούς χαρακτήρα της προσεγγίσεώς της όσον αφορά τον οικείο τομέα,

η οποία συνίσταται στο να επιβάλλονται κυρώσεις όχι μόνο στις επιχειρήσεις που μετέχουν σε μια σύμπραξη, αλλά και στις επιχειρήσεις οι οποίες, χωρίς να είναι παρούσες στην οικεία αγορά, διοργανώνουν ή διευκολύνουν την εν λόγω σύμπραξη. Η Deltafina προβάλλει ότι από την ως άνω απόφαση, από το σχετικό με αυτήν ανακοινωθέν Τύπου καθώς και από το σημείο 33 της εκθέσεως επί της πολιτικής ανταγωνισμού του 2003 (XXXIII έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού – 2003) προκύπτει ότι η Επιτροπή επροτίθετο, στο μέλλον και μόνον, να αποστεί από την πρακτική της που συνίσταται στο να επιβάλλει μόνον ένα αμιγώς συμβολικό πρόστιμο σε μια τέτοια περίπτωση. Πάντως, όλες οι ενέργειες που προσήφθησαν στην Deltafina έλαβαν χώρα πριν από τις 11 Αυγούστου 2001, ήτοι δύο έτη και τέσσερις μήνες πριν από την έκδοση της αποφάσεως για τα οργανικά υπεροξείδια.

421 Εν συνεχεία, η Deltafina προβάλλει παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, επισημαίνοντας ότι το Πρωτοδικείο έχει αποφανθεί ότι, «[σ]τον τομέα καταστολής των παραβάσεων των κανόνων του ανταγωνισμού, η τήρηση της αρχής αυτής προϋποθέτει, αναμφίβολα, ότι επιχειρήσεις που έχουν διαπράξει παραβάσεις της ίδιας φύσεως σε περιόδους που συμπίπτουν εκτίθενται στις ίδιες νόμιμες κυρώσεις, ανεξαρτήτως της κατ' ανάγκη τυχαίας ημερομηνίας κατά την οποία λαμβάνεται απόφαση σε βάρος τους» και ότι, «[σ]το μέτρο αυτό, η αρχή αυτή συνδέεται στενά με την αρχή της μη αναδρομικότητας των ποινών, δυνάμει της οποίας η κύρωση που επιβάλλεται σε επιχείρηση για παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού πρέπει να αντιστοιχεί με την κύρωση που προβλεπόταν κατά τον χρόνο διαπράξεως της παραβάσεως» (απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 2003, T-224/00, Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-2597, σκέψη 70).

422 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, η Deltafina καλεί το Γενικό Δικαστήριο να μειώσει το πρόστιμο στο συμβολικό ποσό των 1 000 ευρώ.

423 Η Επιτροπή φρονεί ότι ο ενδέκατος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

424 Συναφώς, ευθύς εξ αρχής, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, κατά τη νομολογία, η προγενέστερη πρακτική της σχετικά με τη λήψη αποφάσεων δεν χρησιμεύει η ίδια ως νομικό πλαίσιο των προστίμων στον τομέα του ανταγωνισμού. Εν συνεχεία, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της Επιτροπής για τα οργανικά υπεροξείδια δεν είναι συγκρίσιμη με τη υπό κρίση υπόθεση. Εξάλλου, η Επιτροπή επισημαίνει ότι ούτε η ως άνω απόφαση ούτε το σχετικό με την ως άνω απόφαση ανακοινωθέν τύπου ούτε η έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού του 2003 (XXXIII έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού – 2003) περιέχουν συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις ως προς το ότι επρόκειτο να επιβληθούν «ιδιαιτέρως ήπια» πρόστιμα προκειμένου περί συμπεριφορών όπως αυτές που αποδίδονται στην Deltafina.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

425 Πρώτον, όσον αφορά τη φερόμενη ως παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, πρέπει να γίνει δεκτό ότι κανένα από τα στοιχεία που προέβαλε η Deltafina δεν ήταν ικανό να δημιουργήσει στην Deltafina μια τέτοια εμπιστοσύνη ως προς το ότι επρόκειτο να της επιβληθεί κύρωση που θα συνίστατο σε ένα αμιγώς συμβολικό πρόστιμο.

426 Συναφώς, ευθύς εξ αρχής, πρέπει να υπομνησθεί ότι η προγενέστερη πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής δεν χρησιμεύει η ίδια ως νομικό πλαίσιο των προστίμων στον τομέα του ανταγωνισμού (βλ. σκέψη 292 ανωτέρω). Το γεγονός ότι η Επιτροπή επέβαλε στο παρελθόν πρόστιμα ορισμένου ύψους για ορισμένες μορφές παραβάσεων δεν μπορεί να της αφαιρέσει τη δυνατότητα αυξήσεως του ύψους αυτού, εντός των ορίων που καθορίζονται από τον κανονισμό 1/2003, αν η εν λόγω αύξηση είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 120 ανωτέρω, σκέψη 109). Επιπλέον, οι επιχειρηματίες δεν μπορούν δικαιολογημένα να τρέφουν προσδοκίες για διατήρηση μιας υφισταμένης καταστάσεως, η οποία μπορεί να μεταβληθεί στο πλαίσιο της ασκήσεως της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει η Επιτροπή (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-350/88, Delacre κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-395,

σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις που εμπλέκονται σε διοικητική διαδικασία η οποία μπορεί να καταλήξει στην επιβολή προστίμου δεν μπορούν να έχουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο γεγονός ότι η Επιτροπή δεν θα υπερβεί το ύψος των προστίμων το οποίο εφάρμοζε προηγουμένως (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 2001, T-202/98, T-204/98 και T-207/98, Tate & Lyle κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-2035, σκέψη 146, και LR AF 1998 κατά Επιτροπής, σκέψη 101 ανωτέρω, σκέψη 243).

427 Εν συνεχεία, πρέπει να υπομνησθεί ότι δικαίωμα επίκλησης της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έχει κάθε ιδιώτης που βρίσκεται σε μια κατάσταση από την οποία προκύπτει ότι η κοινοτική διοίκηση του δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες [απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 1987, 265/85, Van den Bergh en Jurgens και Van Dijk Food Products (Lopik) κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1987, σ. 1155, σκέψη 44], διευκρινιζομένου ότι ουδείς μπορεί να επικαλεσθεί προσβολή της αρχής αυτής όταν δεν υπάρχουν συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις εκ μέρους της διοίκησης, προερχόμενες από εξουσιοδοτημένες και αξιόπιστες πηγές (βλ. απόφαση Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 364 ανωτέρω, σκέψη 152 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

428 Εν προκειμένω, το γεγονός ότι, με πολλές αποφάσεις που ήσαν προγενέστερες της αποφάσεως για τα οργανικά υπεροξείδια, η Επιτροπή δεν καταλόγισε παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ σε επιχειρήσεις οι οποίες συνέβαλαν στην υλοποίηση μιας συμπράξεως, αλλά οι οποίες δεν δραστηριοποιούντο στην αγορά την οποία αφορούσε η παράβαση, δεν ήταν ικανό να δημιουργήσει στην Deltafina βάσιμη προσδοκία ως προς το ότι η Επιτροπή θα επρόκειτο να απέχει, στο μέλλον, από τη δίωξη και από την επιβολή κυρώσεων σε τέτοιες επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, όπως ήδη έκρινε το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 163 έως 165 της αποφάσεως AC-Treuhand κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, η αλλαγή πρακτικής κατά τη λήψη αποφάσεων, στην οποία προέβη η Επιτροπή με την απόφαση για τα οργανικά υπεροξείδια, θεμελιώνεται στην ορθή ερμηνεία του περιεχομένου της απαγόρευσης που προβλέπεται στο άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

429 Η εν λόγω αλλαγή πρακτικής της Επιτροπής κατά τη λήψη αποφάσεων ήταν ακόμη περισσότερο προβλέψιμη από την Deltafina λόγω της υπάρξεως προηγουμένου, ήτοι της αποφάσεως περί Χυτού γυαλιού, του 1980. Εξάλλου, η πρακτική της Επιτροπής

κατά τη λήψη αποφάσεων μετά το 1980 δεν μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ως οριστική εγκατάλειψη της αρχικής προσέγγισης στην απόφαση περί Χυτού γυαλιού. Η εν λόγω πρακτική λήψεως αποφάσεων απλώς δεν καταδικάζει τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις παροχής συμβουλών ούτε επιβάλλει κυρώσεις σε βάρος τους, χωρίς πάντως να απορρίπτει, κατά νόμον, την αρχική προσέγγιση στην απόφαση περί Χυτού γυαλιού (απόφαση AC-Treuhand κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, σκέψη 164).

430 Όσον αφορά το επιχείρημα της Deltafina ότι από την απόφαση για τα οργανικά υπεροξείδια, από το σχετικό με την απόφαση αυτή ανακοινωθέν Τύπου καθώς και από το σημείο 33 της εκθέσεως επί της πολιτικής ανταγωνισμού του 2003 (XXXIII έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού – 2003) προκύπτει ότι η Επιτροπή τόνισε ότι, στο μέλλον και μόνον, δεν θα περιοριζόταν, πλέον, στο να επιβάλλει αμιγώς συμβολικό πρόστιμο, χωρίς να είναι αναγκαίο να προσδιορισθεί αν τα ως άνω κείμενα περιείχαν συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις επ' αυτού, αρκεί η διαπίστωση ότι τα ως άνω κείμενα δημοσιεύθηκαν έξι και πλέον έτη μετά την έναρξη εκδηλώσεως των προσαπτομένων στην Deltafina συμπεριφορών και δύο και πλέον έτη μετά τον τερματισμό τους. Επομένως, η Deltafina ουδόλως μπορούσε να πιστεύει, κατά το χρονικό σημείο κατά το οποίο διέπραξε τη σχετική παράβαση, ότι η Επιτροπή θα επρόκειτο να της επιβάλει μόνον ένα συμβολικό πρόστιμο.

431 Τέλος, όπως ήδη επισημάνθηκε στη σκέψη 51 ανωτέρω, η κατάσταση της Deltafina εν προκειμένω δεν είναι συγκρίσιμη με την κατάσταση της AC-Treuhand στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της Επιτροπής για τα οργανικά υπεροξείδια. Συγκεκριμένα, ενώ η AC-Treuhand ήταν επιχείρηση παροχής συμβουλών και ουδόλως δραστηριοποιείτο στην αγορά του οικείου προϊόντος στην εν λόγω υπόθεση, ως ανταγωνίστρια είτε από την άποψη της προσφοράς είτε της ζητήσεως, αντιθέτως, η Deltafina, ως κύρια πελάτισσα των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως, δραστηριοποιείτο σε αγορά η οποία αποτελούσε το αμέσως επόμενο στάδιο της αγοράς στην οποία εκδηλώθηκαν οι πρακτικές που είχαν ως συνέπεια τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Επιπλέον, η Deltafina ήταν παρούσα στην αγορά της πρώτης μεταποιήσεως στην Ιταλία και διατηρούσε πολύ στενές εμπορικές σχέσεις με ορισμένες από τις ισπανικές επιχειρήσεις μεταποιήσεως.

432 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα της Deltafina με το οποίο αυτή προβάλλει παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι η πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής δεν χρησιμεύει η ίδια ως νομικό πλαίσιο των προστίμων στον τομέα του ανταγωνισμού (βλ. σκέψη 292 ανωτέρω).

433 Ωστόσο, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι η Επιτροπή, όταν επιβάλλει τέτοια πρόστιμα, οφείλει να τηρεί τις γενικές αρχές του δικαίου, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.

434 Κατά συνέπεια, οι συγκρίσεις που πραγματοποίησε η Deltafina με άλλες αποφάσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν σχετικά με πρόστιμα μπορούν να ασκήσουν επιρροή σε σχέση με την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μόνον αν αποδειχθεί ότι οι περιστάσεις των υποθέσεων, επί των οποίων εκδόθηκαν οι ως άνω άλλες αποφάσεις, είναι συγκρίσιμες με αυτές της υπό κρίση περιπτώσεως (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Ιανουαρίου 2004, T-67/01, JCB Service κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-49, σκέψη 187). Πάντως, όπως ήδη διαπιστώθηκε στις σκέψεις 51 και 431 ανωτέρω, η κατάσταση της Deltafina εν προκειμένω δεν είναι συγκρίσιμη με εκείνη της AC-Treuhand στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση για τα οργανικά υπεροξείδια.

435 Τρίτον, όσον αφορά την προβαλλομένη παραβίαση της αρχής της μη αναδρομικότητας των ποινών, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 137 έως 150 της αποφάσεως AC-Treuhand κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσας στη σκέψη 48 ανωτέρω, κάθε επιχείρηση που συμβάλλει στην υλοποίηση συμπράξεως, περιλαμβανομένων των επιχειρήσεων που δεν δραστηριοποιούνται στην οικεία αγορά που θίγεται από τον περιορισμό του ανταγωνισμού, μπορούσε ευλόγως να προβλέψει, κατά τον χρόνο της διαπράξεως της σχετικής παραβάσεως, ότι η απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ έχει καταρχήν εφαρμογή και στην περίπτωσή της. Εξάλλου, λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων που εκτέθηκαν στη σκέψη 426 ανωτέρω, κάθε επιχείρηση που εμπλέκεται σε διοικητική διαδικασία, η οποία μπορεί να καταλήξει στην επιβολή προστίμου, πρέπει να λαμβάνει υπόψη το ενδεχόμενο να αποφασίσει η Επιτροπή, ανά πάσα στιγμή, να αυξήσει το ποσό των προστίμων σε σχέση με τα πρόστιμα που επέβαλλε κατά το παρελθόν. Επομένως, η Επιτροπή,

μη περιοριζόμενη στο να επιβάλει αμιγώς συμβολικό πρόστιμο στην Deltafina, δεν παραβίασε την αρχή της μη αναδρομικότητας των ποινών.

436 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, ο ενδέκατος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του καθορισμού του τελικού ποσού του προστίμου που επιβάλλεται στην Deltafina

437 Από τις ανωτέρω σκέψεις 331 έως 336 καθώς και 410 και 411 προκύπτει ότι πρέπει να μεταρρυθμιστεί η προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς, με την απόφαση αυτή, ότι η Deltafina διαδραμάτισε ρόλο πρωτοστάτη στο πλαίσιο της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αβασίμως αύξησε κατά 50 % το βασικό ποσό του προστίμου της Deltafina λόγω επιβαρυντικών περιστάσεων και αβασίμως έλαβε υπόψη τον φερόμενο ως ρόλο αυτό προκειμένου να μειώσει μόνον κατά 10 % το ποσό του προστίμου λόγω συνεργασίας.

438 Κατά τα λοιπά, οι εκτιμήσεις της Επιτροπής που εκτίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση, καθώς και η μέθοδος υπολογισμού των προστίμων που εφαρμόσθηκε εν προκειμένω, παραμένουν αμετάβλητες.

439 Επομένως, το τελικό ποσό του προστίμου υπολογίζεται ως εξής: το βασικό ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην Deltafina (12 000 000 ευρώ) μειώνεται κατά 40 % λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων, γεγονός το οποίο καταλήγει σε ποσό ύψους 7 200 000 ευρώ πριν από την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί συνεργασίας. Το τελευταίο αυτό ποσό μειώνεται κατά 15 % δυνάμει της εν λόγω ανακοινώσεως. Κατά συνέπεια, το τελικό ποσό του προστίμου που πρέπει να επιβληθεί στην Deltafina ανέρχεται σε 6 120 000 ευρώ.

Επί των δικαστικών εξόδων

440 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 3, πρώτο εδάφιο, της ίδιας διατάξεως, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων.

441 Εν προκειμένω, εφόσον η προσφυγή έγινε εν μέρει δεκτή, κατόπιν δίκαιης εκτιμήσεως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Deltafina πρέπει να φέρει τα τρία τέταρτα των δικών της δικαστικών εξόδων και τα τρία τέταρτα των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή, η δε Επιτροπή πρέπει να φέρει το ένα τέταρτο των δικών της δικαστικών εξόδων και το ένα τέταρτο των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Deltafina.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην Deltafina SpA με το άρθρο 3 της αποφάσεως Ε(2004) 4030 τελικό της Επιτροπής, της 20ής Οκτωβρίου 2004, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου 81, παράγραφος 1, [ΕΚ] (υπόθεση COMP/C.38.238/B.2 – Ακατέργαστος καπνός – Ισπανία), καθορίζεται σε 6 120 000 ευρώ.

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Η Deltafina φέρει τα τρία τέταρτα των δικών της δικαστικών εξόδων και τα τρία τέταρτα των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η δε Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει το ένα τέταρτο των δικών της δικαστικών εξόδων και το ένα τέταρτο των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Deltafina.

Czúcz Labucka O'Higgins

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Σεπτεμβρίου 2010.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς ..... II - 4089

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων ..... II - 4095

Σκεπτικό ..... II - 4097

1. Επί του παραδεκτού των αιτιάσεων που αφορούν κατάχρηση εξουσίας ..... II - 4099

2. Επί των αιτημάτων με τα οποία επιδιώκεται η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... II - 4100

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ και του άρθρου 23, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού 1/2003 και παραβίαση των αρχών της νομιμότητας και της ατομικής ευθύνης, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας ..... II - 4100

Επί του πρώτου και του δευτέρου σκέλους, που αφορούν, αντιστοίχως, το ότι η Επιτροπή θεωρεί την Deltafina υπεύθυνη για παράβαση που έλαβε χώρα σε μια αγορά στην οποία η Deltafina δεν είναι παρούσα και το ότι οι πράξεις που καταλογίσθηκαν στην Deltafina δεν προβλέπονται από το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ ούτε από το άρθρο 23, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, του κανονισμού 1/2003. ..... II - 4101

— Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4101

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4103

Επί του τρίτου σκέλους, που αφορά το ότι η Επιτροπή προσέδωσε εσφαλμένως στην Deltafina τον χαρακτηρισμό του πρωτοστάτη της συμπράξεως των επιχειρήσεων μεταποιήσεως ..... II - 4109

— Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4109

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4111

Επί του τετάρτου σκέλους, που αφορά το ότι η Επιτροπή παρέλειψε να ορίσει, εντός της προσβαλλομένης αποφάσεως, την οικεία αγορά ..... II - 4113

— Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4113

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4115

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 27, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1/2003, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος δίκαιης δίκης, παράβαση ουσιώδους τύπου και παραβίαση των αρχών της νομιμότητας, της ασφαλείας δικαίου και της αναλογικότητας, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας ..... II - 4117

Επί του πρώτου σκέλους, που αφορά το ότι η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, απέδωσε στην Deltafina ρόλο διαφορετικό από τον ρόλο που της προσήψε με την ανακοίνωση των αιτιάσεων ..... II - 4118

— Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4118

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4121

Επί του δευτέρου σκέλους, που αφορά το ότι οι προσαπτόμενες στην Deltafina εκδηλώσεις συμπεριφοράς πρέπει, στην πραγματικότητα, να προσαφθούν στον πρόεδρο της εταιρίας αυτής ..... II - 4133

— Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4133

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4134

Επί του τρίτου σκέλους, που αφορά το ότι η Επιτροπή αρνήθηκε να παράσχει στην Deltafina πρόσβαση σε ορισμένα επιβαρυντικά έγγραφα ..... II - 4135

— Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4135

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4136

Επί του τετάρτου σκέλους, που αφορά το ότι η Επιτροπή δεν όρισε με επαρκή σαφήνεια, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, την οικεία αγορά του συγκεκριμένου προϊόντος και την οικεία γεωγραφική αγορά ..... II - 4137

— Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4137

— Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4137

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, του άρθρου 2 του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 43 των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την περιλαμβανόμενη στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] έννοια του επηρεασμού του εμπορίου, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας ... II - 4139

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4139

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4142

3. Επί των αιτημάτων περί μειώσεως του ποσού του προστίμου ..... II - 4146

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 2 και του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, του σημείου 1 Α και του σημείου 5, στοιχείο δ΄, των κατευθυντηρίων γραμμών και παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας, της «ίσης μεταχειρίσεως και της επιβολής ισοδύναμων κυρώσεων», καθώς και έλλειψη αιτιολογίας ..... II - 4146

Σύνοψη της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... II - 4146

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4152

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4158

— Γενικές παρατηρήσεις ..... II - 4159

— Επί του πρώτου σκέλους, που αφορά τη μη συνεκτίμηση των σχετικά περιορισμένων διαστάσεων της αγοράς του συγκεκριμένου προϊόντος ..... II - 4161

— Επί του δευτέρου σκέλους, που αφορά την εκτίμηση του πραγματικού αντικτύπου της παραβάσεως στην αγορά ..... II - 4164

— Επί του τρίτου σκέλους, που αφορά αντίφαση μεταξύ της αιτιολογικής σκέψεως 413 της προσβαλλομένης αποφάσεως και άλλων αιτιολογικών σκέψεων της αποφάσεως αυτής ..... II - 4168

— Επί του τετάρτου σκέλους, που αφορά τον εσφαλμένο χαρακτηρισμό της Deltafina ως κύριας αγοράστριας μεταποιημένου καπνού στην Ισπανία ..... II - 4170

— Επί του πέμπτου σκέλους, που αφορά έλλειψη αιτιολογίας ως προς τις συνέπειες που θα πρέπει να συναχθούν, για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, από την αβεβαιότητα που προκλήθηκε από το ισπανικό κανονιστικό πλαίσιο και από τη στάση που τήρησαν οι ισπανικές αρχές ..... II - 4172

— Επί του έκτου σκέλους, που αφορά έλλειψη συνεκτιμήσεως της μη συμμετοχής της Deltafina στις συζητήσεις και στις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν μεταξύ των ισπανικών επιχειρήσεων μεταποιήσεως και των εκπροσώπων των παραγωγών ..... II - 4177

— Επί του εβδόμου σκέλους, που αφορά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως καθόσον η Επιτροπή απέκλινε από την προγενέστερη πρακτική της ..... II - 4177

— Συμπέρασμα ως προς τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως ..... II - 4178

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003, του σημείου 1 Β των κατευθυντηρίων γραμμών και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως ..... II - 4178

Σύνοψη της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... II - 4178

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4179

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4180

Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 2 των κατευθυντηρίων γραμμών καθώς και έλλειψη αιτιολογίας ..... II - 4181

Σύνοψη της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... II - 4181

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4182

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4184

Επί του εβδόμου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 3 των κατευθυντηρίων γραμμών ..... II - 4190

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4190

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4192

Επί του ογδόου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 5, στοιχείο α΄, των κατευθυντηρίων γραμμών ..... II - 4196

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4196

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4197

Επί του ενάτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003, του προοιμίου και του σημείου 4 των κατευθυντηρίων γραμμών, του σημείου Β, στοιχείο ε΄, και του σημείου Δ της ανακοινώσεως περί συνεργασίας και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, καθώς και έλλειψη αιτιολογίας ..... II - 4198

Σύνοψη της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... II - 4198

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4200

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4204

Επί του δεκάτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και του σημείου 5, στοιχείο β΄, των κατευθυντηρίων γραμμών και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας ..... II - 4210

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4210

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4211

Επί του ενδεκάτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως, της μη αναδρομικότητας των κυρώσεων και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ..... II - 4212

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 4212

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου ..... II - 4214

Επί του καθορισμού του τελικού ποσού του προστίμου που επιβάλλεται στην Deltafina ..... II - 4218

Επί των δικαστικών εξόδων ..... II - 4219